

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14 } చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 21-వ తేది మంగళవారము } No 146
సంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామ సంవత్సర భాద్రపదమాస శుద్ధ పార్ణమి. } సంచిక ౧౪౩

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది పంచభాష పీఠి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును
బొంబులు భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తోలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

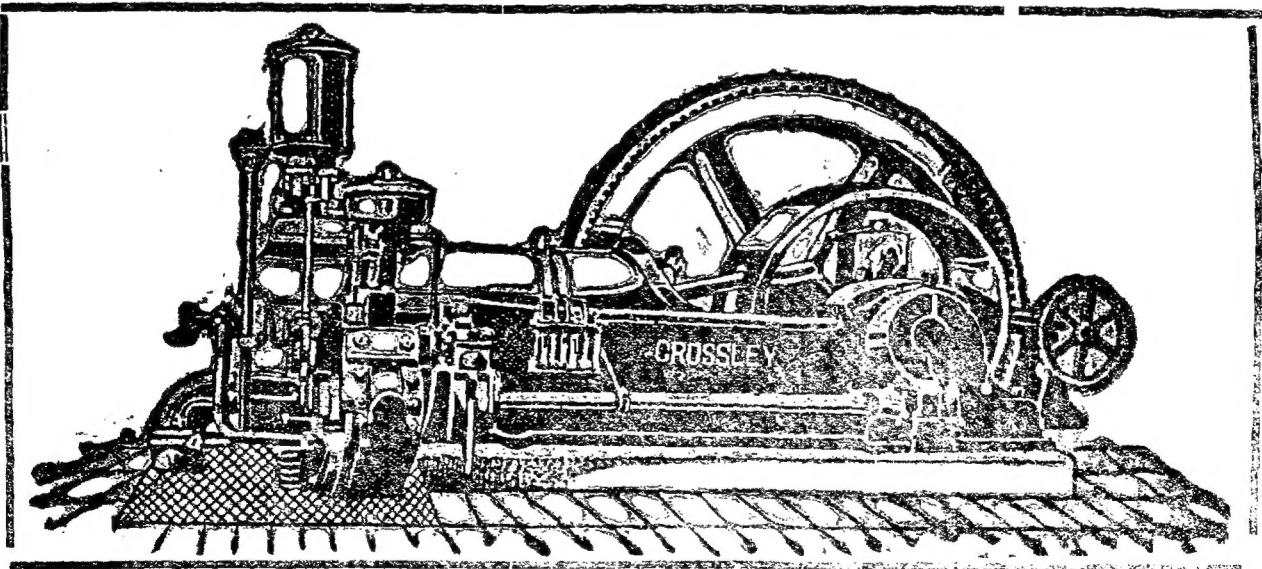
చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండవలసిది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీది, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

క్రాస్లి గాను అండ్ ఆయిలు ఎంజినుల

ప్రపంచమునందు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవి, మితవ్యయముగలది.

మిక్కిల శ్రేష్ఠ
మైనరకము ఇం
టర్నల్ కంబస్టె
న్ ఎంజినులు త
యారు చేయుట
యందు 50 సంవ
త్సరముల అను
భవము గలదు.

నూతన ఎంజిన్
రింగు శాస్త్రము
నందు తెలుపబడి
న ప్రకారము సరి
యైనది.

అనుభవము జాస్తిగానుండవలసినదేము. మిక్కిలి సరసమైననూ సేనుపొయ్యికి ఉపయోగించ వచ్చును. మిక్కిలి మితవ్యయముగలది.

ఎంజిన్ల, రైసుమిల్లు స్వంతదారులు, వ్యవసాయదారులు, యంత్రులు మాకు వ్రాయుకోరెదము.

క్రాస్లి బ్రదర్సు, (లిమిటెడ్) 14, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

Crossley Bros, (Limited) 14, Broadway, Madras.

నానిటాలు, పెట్రెంబరు 19:— బిజినారు జిల్లా
నజిబాబాదులో మ త క ల హ ము శు క్ర వా ర ము
నాడు జరిగెను. మ ధ్యాత్మ ము జిం టి గం ట కు
గంగాక్షేత్రమునకు పోవు నక్షత్రముతో ఒక దజనును మింగి
హిందువులు స్త్రీలతో సూరేళముండెరి. ఇది మోక్షము కెంతకు
రాగానే నూహ్యునీయులు కొండరువచ్చి వాద్యముం నాపముని
రి. మాటలు పెరుగుట హిందువులను కొట్టుట జరిగినది. దీనితరు
వాత పట్టాణమునందు చిచ్చిచ్చి కొట్టుటలు జరిగినవి. నలుగురు
మరణించినదియు, 40, 50 మందికి గాయములు తగినవనియు
తెలియవచ్చుది. జిల్లా న్యాయాధికారి పోలీసు, మాఫెంటు
ను వచ్చిరి. ప్రస్తుతము పరిస్థితులు భాంఠించినవి. (అ.ప్రె.)

మా లండన్ లేఖ

ఇండియా హైకమీషనరు నివేదిక

బేకుబే స్క్రీమును గురించి "టూత్తు"

పత్రిక వ్యాఖ్యలు

త్రివిప్రపమందు బోల్లివిక్కు కుట్రలు

(ఇండియా న్యూస్ పర్వీకు)

లండనునగరము

2-9-1928

వెంట్రీ ప్రదర్శనము జరిగినప్పటినుండియు, యూరోపు అమెరికా ఖండములందు భారతదేశపు సరకు ఎగుమతి చేయవలయునను హైందవవర్తకుల ప్రయత్నములు క్రమముగ హెచ్చుచున్నవి. హైందవవర్తకులను, సగతు తయారుచేయు వారలకును యావిషయమై గలగజేసిన సౌకర్యములు యిండియా హైకమీషనరు ప్రకటించిన 1924-1925 సంవత్సరపు నివేదికయందు నూచింపబడినది. యూరోపు, అమెరికాలందు దొరత సమల యొక్క గాని యితర సంస్థల యొక్క గాని విధానముచే భారతదేశ వాణిజ్యమునకు లాభముగాని నష్టముగాని యెంతవరకు సంభవించునున్నదియు భద్రముగ గమనింపవలసిన పని హైకమీషనరు భర్తవలె నొకటిగ నున్నది. "ఏదేమిటనో భారతదేశపు వర్తకము నానాటికి పెరుగుచుండుటయు, నూతన పద్ధతులు నూతన బహురూపులు డిమాండు చేయుచుండుటయు, భారత వాణిజ్యకమీషనరు పట్టు కాన్యభారమును ప్రాముఖ్యము చేయుచున్నది".

భారత వస్తుప్రదర్శన భవనము

సామ్రాజ్యముందు తయారుచేయబడు సరకు విషయమై శ్రద్ధ దీక్షింపవారల నాకర్షించుటకు కేంద్రస్థానము నొకదానిని స్థాపింప నావశ్యకత గలదని హైకమీషనరు గావించిన నూచన నివేదికమందు మిక్కిలి ముఖ్యమైన అంశము ఇండియా భవనముకొరకు నూతన స్థానము నిర్ణయించినప్పు డీ ఆశయము నెరవేరవచ్చును. అట్టి ప్రదర్శన భవనమును రాష్ట్రీయ దొరతనముల తరపున ప్రదర్శనార్థము తెట్టిన సరకులకు విస్తారముగ ఆర్థికము యివ్వబడునని వాణిజ్య కమీషనరు భావించుచున్నాడు. ప్రకృతముందుగల సిబ్బందితో భారతదేశపు సరకు గోర మరొక వర్తకస్థానముల గురించి తగినంత శ్రద్ధ దీక్షింపవలసి అవకాశము చాలవచ్చునని నిత్యసంభవములను దెలియుచున్నది. కాని వర్తక కమీషనరు తాచేవారి ఉద్యోగల సంఖ్య హెచ్చింపవలసిన అగత్యము గలదని నివేదిక యందు నూచబడినది.

బేకుబే స్క్రీము విచారణ

ఇటీవల బొంబాయిలో విచారణ పూర్తిగావించిన బేకుబే విచారణ కమిటీపై యావారపు "టూత్తు" పత్రికయందు ఘాటకు వ్యాఖ్యలుగలవు. సంపూర్ణవివరములతో గూడిన ప్రత్యేకపు అంచనాలు, మదింపులు లేకుండగనే పని ప్రారంభింపబడినదియు, యిదివర కెన్న డిట్టి తొందరగ పనిచేయ బూసలేననియు అభివృద్ధిశాఖ ప్రధాన యింజనీరు ఎల్.జి. గారు యచ్చిన సాక్ష్యము "టూత్తు" క్రోడీకరించుచున్నది. "బేకుబే ప్రదర్శనభవనము గురించి నిజపరిస్థితులు ప్రజలకు తెలియకుండ గుప్తముగ నుండి ప్రజలను దొరతనము మోసము చేసె నని కొంతకాలమునుండి యూరపీయును, హైందవ నాయకులు చాదింపబడి కిట్టి సాక్ష్యము ఆధారమును చూపుచున్నదిని "టూత్తు" వ్రాయుచున్నది.

ప్రారంభమునుండియు స్క్రీము అమలునందు తెల్పుటకు ను, తనయిష్టప్రకారముగ నడపుటకును లాయకులపైపు తలచెనని వారు చెల్లుటకు వెనదియుటలేదు. స్క్రీమునకు ప్రతి కూలముగ నొసంగబడిన నిపుణుల సలహాలు నిర్లక్షింపబడినది. నిజసందర్భముల పరికించి పై తప్పు మోసపరిస్థితి కాధ్యత గ్రహింపబడు మియర్సునారి సహోద్యోగులకు విడచిపెట్టవచ్చును. బేకుబేస్క్రీమున కింతటితో ఉద్యానము చెప్పవలసి నదియు లేక పూర్తిచేయవలసినదియు, నిశ్చయింపవలసిన గొప్ప కాధ్యత కమిటీపై యున్నది. సంస్థ ప్తికరముగ పని పూర్తిగావించుటకు నుమారు పా 5,000,000 లు వెచ్చింపవలసి యున్నది గాన, నష్టమును యిప్పుడే తగ్గింపబడి యుక్తము గానా యని ప్రశ్నింపవచ్చును."

హైందవ క్రైస్తవుల చర్చి స్వపరిపాలనము

హైందవ క్రైస్తవుల చర్చి స్వపరిపాలనము గురించి కొన్ని వార్తలు యిండియా కార్యాలయాధికారులలో సంప్రదించిన పిదప యిండియా మెట్రోపాలిటను, బొంబాయి బిషప్ యిండియాదేశమునకు బ్రయాణమైరి. పెక్కువిషయాలను బరిష్కరించుటకు సాధనములు గడుగొనబడినవి. ఇండియా కార్యాలయముయొక్క ఆభిప్రాయముల యిండియా దొరతన మామోదించెనని తెలియవరకును బిషప్ యిగ్లాండునందు ఆగిరి. బిషప్ కు విధానము ఆమోదించిన భారత చర్చి యొక్క రాష్ట్రీయ సలహాసంఘముల తరపున బిషప్ కు శ్రద్ధవహించి బనిచేయుచున్నాడు. భారతదేశముందలి క్రైస్తవ చర్చికి స్వాతంత్ర్యము ప్రసాదించ విషయాలగు ఛాందసపు అంగ్లోహైందవుల అభ్యంతరములను సమాధానము నిచ్చి వారి ఆమోదమును బడయుటకు బిషప్ కు బనిచేయుచు న్నాడు.

వైకౌంటు సేన్ డ్విగ్మగారి విలాపము

తెంగాలునందు అడుగుబెట్టరాదని పండిత మదనమోహన మాలవ్య, డాక్టరు మూంజీగార్లపై ఆరాష్ట్ర ప్రభుత్వ ముంపిన కంత్ ధిక్కరించుటచే, ఇక నెప్పుడును అట్టి అధికార ధిక్కారము గావించకుండ చేయుటకు చర్య అవలంబింపవలసి యున్నదా యని ఆగస్టు 31-న లేదిన ఇండియా సహాయకార్యదర్శిని ప్రమానుబరి కాన్సర్వేటివు సభ్యుడు వైకౌంటు సేన్ డ్విగ్మ గారు ప్రశ్నింప, సమయమునుబట్టి చాలవరకు దొరతనము చర్య నిర్ణయించబడవలసియన్నదనియు చాత్రయందు జరిగిన సంభవముతో పడేపడే ఖుణ్ణివనియు, పభ్యుడు బేర్కొనిన అంశములు గరపిన గుణపాతము జాగ్రత్త గుర్తింప బడుననియు, అవసరమైనయెడల అమలునందు, తెల్పుటకు సందేహింపవలసియు యిండియా సహాయకార్యదర్శిని వింటుంటున్న ప్రభువు సేన్ డ్విగ్మగారికి ప్రశ్నత్త మిచ్చెను.

టిబెట్ దేశముందు బోల్లివిక్కుల కుట్రలములు

ఈకావరి టిబెట్ దేశముందు లాంకో సగరములో "నాగ రికాఫ్లిడ్డి సంఘ" స్థాపనము మాన్య ఆ యాలో బోల్లివిక్కులు గావించు యిట్టివి కుట్రలవిజయవిన్నాముగ నున్నది. తన ప్రయత్నములకు కేంద్రస్థానమును కేంటను నగరమునుండి దక్షిణ చీనాలో గోల్లివిక్కు ప్రచారమున కధ్యక్షుడగు బరోడి నుగారు పంపిన రాయబారులు తీవ్రముగ కృషిచేయుచున్నాడు. దలేలూను బుట్టలో కేసికొని, యాసంతస్సె రారంభమున బ్రిటిషువారియెడ ఆధిక్యమును గల సేనానాయకుడగు జరంగు పేపుగారిని సేనానాయకత్వమునుండి తొలగించుటయుండు వారు కృత్యక్రుతులైరి. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యకాంక్ష ఆరికట్టుబడి పైని బేర్కొనబడిన సంఘము స్థాపించబడినట్లు దలంపవలయును.

"సామ్రాజ్య కాంక్ష"ల ఆశల నరికట్టుటకు విదేశప్రభుత్వములనే సీతేపబడు పన వెల్ల యేమి ఖులమై శత్రువుల నెదుర్కొనవలయును. మన శత్రువుల ఆశల విఫలముగాజేయుటకు మనము ప్రాణములపైక మర్చింప నిర్ధనుగ నుండవలయును. మనవాక్కుల సరితీయకునొరకే మనము తాపత్రయము బహుచున్నాము. ఓంటరులమై మన మేమియు చేయజాలకున్నాము గాన మామిన్ టూంటులో జేరి కీర్తికేఫులగు డాక్టరు :న్ ఎటునేనుగారు అలంబించిన సాన్ మిన్ సిద్ధాంతముల అవలంబింప నిశ్చయించితిమి.

"రాబోవు స్వేచ్ఛా సమరసంగ్రామమును టిబెట్టుతరపున పోరాడుటకు టిబెట్టు నైస్వసంఖ్య హెచ్చింప మేమిప్పుడు ప్రయత్నించుచున్నాము. చీనానారు, మంఝాలు, మంగోలియులు, మహమ్మదీయులు మాతోగలసి, చీనా రిపబ్లిక్కునందలి విరుద్ధముల నారు సామ్రాజ్యకాంక్షపరుల ఆశయముల భగ్నముచేయగల రని విస్వప్రము చేయుటకు మాతో చీనాయందుపైని బేర్కొనబడిన చతుర్వర్ణములవారు మాప్రయత్నములకు తోడ్పడెద రని విశ్వసించుచున్నాము. స్వయంసిద్ధ యావశ్యకతను టిబెట్టువారు గుర్తింపవలసియున్న దని మేము గోరుచున్నాము."

స్వతంత్ర కార్మికవత్తు: నేలబొగ్గు గనుల

విషయ సమస్య

ఇంగ్లాండు మాన్య ప్రాంతమందు గల గగ్గలలో సమ్మెకట్టిన కార్మికులు పనిలో జేరకుండకేయుటకు స్వతంత్ర కార్మికపక్ష ప్రచారములు సీమనుండి వదియారు మోటారుకారులలో వెడలిరి. మిటింగ్లు జరుపకుండగన, మిటింగులు చెల్లవెదరు గాకుండగను జేయుటకు పోలిసువారు పెక్కుసాక్షులు లాటి కట్టలతో పొడుచుచుండెదరనియు చాల

సార్లు రిపోర్టులు చేయబడుటచే సమ్మెదారులు కలిసి కృషిచేయవలయునని ప్రబోధించుటకు గ్రామములందు స్వతంత్ర కార్మికపక్ష ప్రచారకులు సంచారముచేసెదరు. గనులనుండి అసలికాలములో గనుల భద్రముగ రక్షింప కావలి ఉంపబడిన వారలను నూడ సమ్మెదారులు తీసివేసేద రని ఆప్రాంతములందు సంచారముచేసిన విలేఖరులు వ్రాయుచున్నాడు. ఆకాభగ్గులగు గనుల పనివాండ్రుజేయునది కడపటి పని. నుని తలంపవలయును. లేందుమూడు వారములు మన్యప్రాంత మందలి గగ్గల కార్మికులు వీరిముఖముగ నిలచిన చోయావత్తు పరిస్థితులను నుముఖముగ చూడనని గనుల ప్రాంతీయుల అభిప్రాయముగనున్నది. కాబట్టి యీప్రాంతమందు స్వప్రయత్నములు కేంద్రీకృతము గావించుటకు యత్నములు జరుగుచున్నవి.

జార్జియ కిరసనాలుగనులు

సమ్మెను ప్రాంతమందలి కూరియునూ సగనుల త్రవ్వ నూ నెతీయుటకు అమెరికాభర్త గావించిన నూచనను జార్జియా దొరతనము నిరాకరించెను. యుద్ధమునకు పూర్వ మినూనెగనుల ఒక యింగ్లీషు జాయింట్ కంపెనీ కొంపరకునత్రవ్వ పని సాగించెను. సోవియటునిపుణుకచే యాగనుల పని సాగింపవలయునని జార్జియ గవర్న మెంటు నిశ్చయించెను. ముందు సంవత్సరములో యీపనివారు ప్రారంభించెదరు. ఏడువందల మిటడల లోతుగల రంధ్రముతో యుద్ధమునకు పూర్వకుండు గల ఆదాయము చేకూరవచ్చునని యెంచవచ్చును.

ప్రాంతుదేశముపై జర్మనీ దండయాత్ర

వారిసు నగరమునకు సమీపమందు గల బిర్మింగ్హామ్ ను పైను అంతర్జాతీయ డిమాక్రెటిక్కు కాంగ్రెసు కాంతి స్థాపనము కొరకు జరిగిన సభలందు అమృతమున విషయములు మిత్రులగుదూరణములు జ్ఞప్తికి తెచ్చెను.

"రక్తమును వికారమైన ఎస్త్రేటులో అగుచేట యిరువది రెండు దేశములనుండి వచ్చిన ఆరుశల డెగ్గేటులు కాంపుజేసిరి. ఈకాన్యపునకు గానలిన వ్యవస్థను ప్రెంచి వైరికాధికారులు ఎరువిచ్చిరి. ప్రెంచి వైకులు ఆతిస్థమును అంగీకరించిన వారిలో సగముకంటె ఆధికసంఖ్యలగు డెగ్గేటులు జర్మను దేశముందలి బయలుదేరిన యువజన ఉద్యమ సభ్యులే. మూడు తండాలు గ యీ జ ర్మ ను కాంతియాత్రయు రైను సరిహద్దుదాటి, యుద్ధ భూమి గుండ కా లి నడకను ప్రయాణముగా విం చి రి. జర్మను రిపబ్లికు సాటింపబడిన వార్షిక దినమును ప్రెంచి వత్తయె, గత కాసపభ్యుడును సగు మార్కు సాంగి మరు జర్మనులకు నుస్వాగతమిచ్చి ప్రెంచి, జర్మను దేశముల సరిహద్దులు విభేషము తొలగింపబడినని నూచించుబోయిన జయిలువందు గల నాటకకాల గ వాక్యము పడగొట్టబడినది. సాయంత్రమును కాగడలతో ఉత్సవము జరిపబడినది. ఉత్సవములో జర్మనీదేశీయులు పాటలబాడుచు ఊరేగిరి. వివిధ దేశములనుండి వచ్చినవారు నాటకముల నాడిరి. నెంటు పాంక్రీయము పీట్టుయొక్క నాటక కాలయము నెంటు ప్రాన్స్ నెంటు నాటక ముడబడినది. ప్రాన్సు జర్మనీదేశముల గుబుంపునునందు యీకాంగ్రెసు నూతనాధ్యాయమును ప్రారంభించిన దు డెల్లెవచ్చును. యుద్ధకాలమున ప్రాంతుపై జర్మని గావించిన దండియాత్రకు ప్రాతినిధ్యముగ మూడువేల జర్మను డెలిగేటులు కాంగ్రెసుకు వచ్చిరి. ఇంతవరకు ను పోలిసునగరమును సందర్శించుటకు జర్మను వారెవ్వరును సానుసంపలేదు. జర్మనీవారిపై పోరిసు నగరములో అతకనిగలదు. జర్మను యువకుల ఉద్యమ మందలి సభ్యులు షర్దునును పొట్టియూజ్గాగు దొడిగొని తిరుగుట ఆకర్షింపబడి ప్రెంచి వార్తాపత్రికలందు విశేషముగ త్వరయమై వ్రాయబడినది. ప్యారిసునగరమందు యీవిషయమై తరువుగ మాట్లాడుటయే ఎక్కుడయ్యెను. ప్రాన్సుదేశమునకు యీయేమివచ్చిన అమెరికను, యింగ్లీషువారికంటె జర్మనీవారి లభికముగ సన్మారించబడిరి. హెమ్మెరక పురేలు గల యింగ్లాండు అమెరికాదేశములకంటె తిక్కునరేలు మారకము గల అస్పష్టసీసములగు ప్రాంతు జర్మనీదేశముల మధ్య సానుభూతి నూతనముగ బయలుదేరుచున్నట్లు కన్పట్టుచున్నది.

గుఱు! గ్యారంటీ!! మూలికాపై దృష్టు!!

నారాయణి

ఇది శుక్లనష్టము, స్త్రీల తల్లకును, బుభుక్షుల, శిశు వాయలు సూరించును. వారంలోజాలకు సరికడుపాకెట్టు 1-2-0 మాసారసింకా లేవ్యము ఆ పైవ్యాగు లన్నిటిని నిరూపము చేయగలదు. ఈ 10 డబ్బీలు 1-0-0.

శ్రీరామకృష్ణాయుద్వేద పోషకాలయము,

కొజుపుర

పాలు పెరుగు అవునప్పుడు మేమి

జరుగును?

పాలు పెరుగుగ తోడుకొనునప్పుడు పాలలోని పుష్టిచేయు పదార్థములన్నియు, పాలలోనున్న నీటి భాగమునుండి వేరై కలిసికొని చిక్కపడును.

పాలు పెరుగుగా చేయబడు విధముగనే, పాలలోని నీటిభాగము హరించి పుష్టిచేయు పదార్థముల నియు చిక్కనగువరకు మరగపెట్టబడిన సారవంతమైన అచ్చపుపాలే మిల్కు మెయిడు కన్డెన్సుడు పాలు (గొల్లభామ కన్డెన్సుడు పాలు). కాని పెరుగువలె యీ మిల్కు మెయిడు పాలు (గొల్లభామ పాలు) పులియవు. అప్పటి కప్పుడు ఆవుదగ్గరనుంచి పిలికిన పాలవలె పరిశుభ్రముగాను, మధురము గాను వుండును. మాధుర్యము నిలుచుటకును, పరిశుభ్రముగా వుండుటకును యీ పాలలో చెఱకు పంచదార కలప బడినది. ఈ పంచదార విడకొట్టబడిన డబ్బాలోని మిల్కు మెయిడు పాల (గొల్లభామ పాలు) ను అనేక మాస ములవరకు చెడిపోనివ్వక పరిశుభ్రముగా వుంచును. డబ్బా విడగొట్టినపిమ్మటకూడా పాలు చాలారోజులవరకు మధు రముగాను, పరిశుభ్రముగాను వుండును.

మిల్కు మెయిడు కన్డెన్సుడు పాలు (గొల్లభామ కన్డెన్సుడు పాలు) కొనడమనగా:— అచ్చపుపాలలోని మంచిదైనటువంటిన్ని, బలము నిచ్చునటువంటిన్ని పదార్థమును కొనుటయే! ఆవుపాలలో సహజ ముగా వుండు నీటికిగాని, పాలమ్మువాడు లాభముకొఱకు పాలలో కలుపు నీటికిగాని సొమ్ముయిచ్చుటలేదు. పిల్లలకు ఆహారముగా యిచ్చుటకును, టీ, కాఫీ తయారుచేయుటకు, వంటకు, మితాయివగైరాలు చేయుటకు మిల్కు మెయిడు కన్డెన్సుడు పాలు (గొల్లభామ కన్డెన్సుడు పాలు) ఉపయోగించునప్పుడు, అవసరమునుబట్టి కొద్ది గాగాని, హెచ్చుగాగాని నీరు కలపవచ్చును. లేక నీరు కలపకుండగనే అన్నములోను, చపాటీలు, రొట్టెలు మొదలగువానితో పుచ్చుకొనినయెడల, ఈ రుచిగల పాలతో పుచ్చుకొన్న ఆహారముయొక్క పుష్టి గ్రామములో దొరకే ప్రశస్తమైన ఆవుపాలు పుచ్చుకొనుటవలన కలిగెడు బలముకు మూడు రెట్లు అధికముగనుండును.

మీ పేరు, మీ చిరునామాతో మూడు అణాల పోస్టేజీ స్టాంపులు పంపినయెడల ఒక మాదిరి పాలడబ్బా మీకు పంపబడును. దానివలన మీ పిల్లలు మిల్కు మెయిడు పాలు (గొల్లభామ పాలు) యెట్లు యిష్ట పడెదరో, మీ యింట్లో వుపయోగపరచుకొనుటకు యెంత అర్హులమైన పాలో మీకే తెలియగలదు. ఈ దిగువ చిరునామాకు మాదిరిడబ్బా నిమిత్తము యీ రోజుననే వ్రాయుడు.

MILKMAID MILK Post Box 396 CALCUTTA	దయచేసి మాదిరిడబ్బా పంపుము. దీనికో మాడణాల పోస్టేజీ స్టాంపులు పంపియున్నది.	పేరు..... చిరునామా..... జిల్లా.....
---	---	---

శ్రీ మిల్కు మెయిడు పాలడబ్బా (గొల్లభామ పాలడబ్బా) లో స్వచ్ఛమైన ఆవు పాలున్ను, పంచదారమాత్రమే పుచ్చుచున్న తయారుచేయించినవారిచే గారంటీ చేయబడినది. ఇది అబద్ధమని యెవ రైనా చూపుచేయగలిగినయెడల, వారికి 5,000 రూపాయలు యివ్వబడును.

మిల్కు మెయిడు పాలు (గొల్లభామ పాలు) చేతిలో

తాళబడకయే తయారుచేయబడినది.

తిరుచినాపల్లి జిల్లా నిమ్మజాతుల

మహాసభ

ఆర్ వీరయ్యను యుం. యల్. సి. గారి

అధ్యక్షతన వ్యాసము

తిరుచినాపల్లిలో ఈనెల 19 వ తేదీ జరిగిన తిరుచినాపల్లి నిమ్మజాతుల మహాసభ మూడవసభాకేళమునకు అధ్యక్షత వహించిన ఆర్. వీరయ్యగారు ఎం. ఎల్. సి. యువగన అధ్యక్షత వ్యాసము ఈ దిన ప్రకటించుచున్నాము.

నామినేవనులు

కార్యకర్తలకు నిమ్మజాతులకు కొన్ని స్థానములను ప్రత్యేకించి వాటికి ప్రతినిధులను నియోజింపచేయునట్లు మనకు ప్రభుత్వమువారికి కృతజ్ఞత తెలుపవలసియున్నది. ప్రస్తుత రాష్ట్రీయవాసనసభలో నిమ్మజాతుల ప్రతినిధులు 6 మంది యున్నారు. ఇటీవల కామవ్వసభలో ఖరీదుకుటకు ప్రభువుగారు గోరూచిన ప్రకటన ననుసరించి నిమ్మజాతుల కింకను స్థానము లివ్వబడును. ఇప్పుడే నామినేవను సానములకై ప్రాకులాడుట ప్రారంభమైనందులకు చింతిల్లుచున్నాను. నామినేటు అయిన చాలును అని పలువురు స్వలాభముకొరకు నిమ్మజాతుల యందే విభేదములను కలుగజేయుచున్నారు. నిమ్మజాతుల యందలి ప్రత్యేకత గల కుప్రత్యేక ప్రతినిధులుండకలయునని వీరు కోరుచున్నారు. ఇట్లు ప్రవర్తించుటవల్ల మన ఉద్యమముయొక్క బలము తగ్గిపోవును. నిమ్మజాతులన్నియు సమానముగ విధమున భాగపడుచున్నవి. మన విప్లవే అగ్రజాతులవారి తిరస్కారమునకు లోబడియున్నాము. మనలో మనము తగవులాడుకొనుచు విభేదములను వృద్ధిచేసికొనిన మన కింక విముక్తి కలుగదు. నామినేవను కావలయునని ఆశపడువారు తమ నిమ్మజాతులకు ప్రతినిధుల మని వాదించుట ప్రేమస్ఫూర్తగా గాని నిమ్మజాతులందరి ఒకసంఘమునకు ప్రతినిధుల మని చెప్పకొనుట నష్టప్రదము.

అస్పృశ్యతానివారణము

అస్పృశ్యత మనదేశమున నాటుకొనియున్నది. యూరక నదిరీపదినంతమాత్రమున లాభము లేదు. శేర్లూరికిన వైద్యుడు రోగనివాసమును గుర్తెగి తన డౌవగ మిచ్చు విధమున సంఘమును అనిరించియున్న అస్పృశ్యతారోగమును రూపుమాప మనము తన ప్రతికీయలు సలుపవలసియున్నది. త్వరలో రోగము కుదర్చవలయునను ఉద్దేశముతో తోటకూరవైద్యము చేయకూడదు. దేశకాలపరిస్థితుల ననుసరించి ఈ అస్పృశ్యతాసమస్యను మన పూర్వీకులలో మహానీయులు కొందరు పరిష్కరించియున్నారు. హిందు జైన బౌద్ధమత సన్యాసులు దేశమునందంతయు పర్యటన మొనర్చుచు వెనక చిక్కియున్న సంఘముల నుద్ధరించుచుండి రని మనము చరిత్రయందు చూచుచున్నాము. శైవ, వైష్ణవ, తాంత్రిక గురువులుకూడ ఇట్లే చేయుచుండెడివారు. ఈకాలమునందుకూడ విద్యావంతులు వాగవిరులు ఆర హిందువులే నిమ్మజాతులద్వారమునకు కంఠము కట్టుకొనియున్నారు. అనుకూలపరిస్థితులు అవకాశము లున్న నిమ్మజాతులవారైనను వృద్ధిచెంది గౌరవము ప్రతిష్ఠ సంపాదించగలరనుటకు చరిత్రయందు చెప్పియో నిదర్శనము లున్నవి. కావున హిందువులలో అగ్రజాతివారు నిమ్మజాతుల వారిని ఆదరించుచు తన సానుభూతి చూపిన ఈవివాదము ఒక విధముగ పరిష్కారమగును. మనముకూడ అభివృద్ధి చెందవలయునను పట్టుదలతో కృషిచేయుచుండవలయును. అప్పుడుగాని మన సంఘము వృద్ధిచెందదు. పరిస్థితు లిట్లుండ నామినేటును భానుబాదరు సి. కాళిపుల్లా సాహెబుగారు సియాల్గి ఆదిద్రావిడ మహాసభకు అధ్యక్షత వహించి అస్పృశ్యతా నివారణమునకు ఒక విధరీతియగు నూడనకు గావించిరి. ఆదిద్రావిడులు హిందూ మతమును వదిలి మహమ్మదీయమతమునందు చేరినవారికి సంఘమునందు గౌరవము కలుగుననియు అప్పుడు వారు తప్పక అభివృద్ధి గాంచగలరనియు భాల్పల్లా సాహెబుగారు చెప్పిరి. నాకు మహమ్మదు ప్రసక్తిపై గొప్ప గౌరవము గలదు. వారి సిద్ధాంతములు పరమార్థమైనవి. మహమ్మదీయ మతము ప్రపంచమునందలి ఇతరజాతు లన్నిటికన్న ఎక్కువ వ్యక్తిత్వాత్మకమగు నోనగుచున్నది. కాని మనము మన ప్రాచీన హిందూమతము నేల విడనాడవలయునో తెలియజేస్తుంది. హిందూ మతము పర్యవ్యాప్తమైనది. రాష్ట్రము చెట్టును పూజించు అష్టానులకు కూడ హిందూమతమున పూజ్యస్థానముగలదు. మూడవ భక్తి గలవారికిని, ఉన్నత ఆధ్యాత్మికచింతనాపరులను హిందూమతము తరగవలె యున్నది. గొప్ప మహమ్మదు అది విస్తరిస్తూ హిందూమతము లనమండ చేయవారి నందరిని కాపాడుచున్నది. అంతేకాక స్వలాభముకొరకు కష్టమరేమును విడనాడి ఇతర మతములందు చేరుట అంత ప్రత్యేక విషయము కాదు. క్రైస్తవ మతభోగకులకూడ మనలను తమ మతమునందు చేర్చుకొన ప్రయత్నించుచున్నారు. కాని ఇట్టి సంకుచిత ఆదర్శములు లేక క్రైస్తవ సంకేతమును వ్యాపింపజేయవలయునను ఉత్సాహముగల క్రైస్తవ మతభోగ కులకూడ పలువురున్నారని గుర్తెగవలయును. వీరు కేవలము మానవసౌఖ్యముకొరకు సాంఘిక విద్యావిషయములందు క్రైస్తవ పుష్కలని పనిచేయుచున్నారు. ఈవిధమున స్వమతస్థుల సంఖ్యను వృద్ధిచేసికొనవలయునని గాక కేవలము నిమ్మజాతులతో సంఘనీపచేయు వారే ప్రతీకాపాత్రులు. నాటకుజనుగారు క్రైస్తవ మతభోగ కుల సత్కార్యములను ప్రకటించుచు ఇతరులను తమ మతమునందు చేర్చుకొనవలయునని వారు గావించు ప్రయత్నములను ఖండించుచున్నారు. ఇట్లే మహమ్మదీయ మతమునందు హిందువులకు చేర్చుకొనవలయునని ఉద్దేశించు మహమ్మదీయులకూడ ఖండింపవలసియున్నది. మానవసేవ పరమార్థమైనను ఆదర్శము. కావున కేవలము మానవసేవ చేయవలయునను ఉత్సాహము గలవారే పూజ్యాలు. ఆలోచనచక్రవర్తి మరణావస్థయందు తన కుమారుడగు హుసాయానుకు హితముగను అన్ని మతములకు చేరినవారిని ఆదరించుచుండవలయునని చెప్పెను.

వృత్తులు

మన సంఘమువారు కొన్ని వృత్తులయందు నైపుణ్యము సంపాదించి వర్తమా నందును పరిశ్రమలయందును తనక్రైస్తవ పుష్కలనిమను సంఘపు అభివృద్ధిని వృద్ధిచేసికొనుటకు అవసరము. ఆదిద్రావిడులలో అనేకులు తోళ్ళకు కుభ్రముచేయుట ప్రధాన వృత్తిగ నున్నది. కాని ప్రాతేపథ్యము ననుసరించియే పని జరుగుచున్నది. నూతన పద్ధతుల ననుసరించి ఆదిద్రావిడులు తోళ్ళకు కుభ్రముచేయుటకు పూనుకొనిన గొప్పలాభము కలగును చెన్నపురిలో ప్రభుత్వమువారు తోళ్ళ పాకకాలను స్థాపించియున్నారు. ఆదిద్రావిడ యువకులు ఈపాకకాలయందు చేరి నూతన పద్ధతులను తెలిసికొనవచ్చును. ఆదిద్రావిడులలో ఉత్సాహము కార్యదీక్షగలవారు నేకులున్నారు. కాని అందరు ధనికులవద్ద కూలివారుగ పనిచేయుచున్నారు. ఇందుచే పనిచేయునది మనము లాభము పొందునది ఇతరులు. కావున సహకారసంఘములను ఆదిద్రావిడు లేర్పరచుకొని టానరీలను స్థాపించుకొని పనిచేసిన మన సంఘము త్వరలో మంచిస్థితి నచ్చును. రాముచెడున్న టాన్సనరీల యంత్రాలయ చట్టమునకు లోబడనందుక పనివారికి మిగుల తక్కువ జీతము లివ్వబడుచున్నది. పనివారికి నేతపరిశ్రమయందలి పనివారికివలె ఉచిత వైద్యసహాయము విద్య ఆరోగ్యాదిసౌకర్యములు లేవు ఇట్టి విపరీతములు అంతమొందుటకు మనమే సహకారసంఘముల లేర్పరచుకొని తోళ్ళను పరిశుభ్రముచేయు పరిశ్రమను మనమే కొనసాగించిన అన్నివిధముల అనుకూలముగ నుంచును.

నేతవృత్తి

ఆదిద్రావిడ యువకు లనేకులు ఉపాధ్యాయవృత్తికి ప్రయత్నించి పొందుచున్నారు గాని అంతరకు ఉద్యోగములు దొరకుటలేదు. కావున మనవారు నేతవృత్తి శేఖ్యకావలయునని భావించుచున్నాను. ఈ విషయమై తనక్రైస్తవ పుష్కలని పనిచేయవలయునని అభివృద్ధికాని కుభ్రకారిని కోరి యున్నాను. ఆదిద్రావిడులలో అనేకులు పాలములందు కృషిచేయుచును సంబంధించిన పనులు చేసికొని జీవించుచున్నారు. అందుచే సంవత్సరమునకు నాలుగు కెలులు వారు పనిలేకుండెదరు. ఇట్టివాగు ఏదైన గృహపరిశ్రమ శేఖ్యకొని యుండుట లాభకరము. ఇందులకు వారు ప్రత్యేకతకు ఖండింపవలయును. ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారు తనక్రైస్తవ వహించి ఆదిద్రావిడులకు ప్రత్యేక శేఖ్యకాలములను స్థాపించవలయునని కోరుచున్నాను. నేతవృత్తి ఆదిద్రావిడుల కులవృత్తియై యున్నది. ఈ విషయమై జిల్లా లేబరుఅఫీసరులు తనక్రైస్తవ వహించి పనిచేయవలయునని కోరుచున్నాను.

1926 సంవత్సరము జూలై 26 న తేదీన చెంబూరు వ్యవసాయమంత్రి ఆరావ్త్రపు పరిస్థితులను వివరించుచు ఆమృతసరమున 6000 చేతివగ్గులు లాన్సుచనియు, అవన్నియు విద్యుచ్ఛక్తి మూలమున పనిచేయుటకు విలసనజిల్లా ఏర్పాటుల చేయుటకు ప్రభుత్వమువారు ఖజీంపురున్నారనియు మంత్రిగారు చెప్పిరి. ఇట్టి గొప్పమాత్రు ఈరాష్ట్రమున జరుగుట అసాధ్యమైనను దీనిని ఆదర్శముగ నుంచుకొని మనకుందరము పనిచేయవలసి యున్నది.

ముగింపు

ప్రభుత్వమువారి యొక్కయు అగ్రజాతులవారియొక్కయు ప్రతి మారుచున్నది. ఇది కుభ్రముచేయు. మనలో మనకు

వికమత్వము లేకున్న ఇతరజాతులకన్న వెనుక చిక్కియున్న మనము అశోగతి పాలయ్యెదము. వృత్తులు గావించు ప్రత్యేక కృషికన్నను పలువురు కలిసి పనిచేయుటవల్ల ఎక్కువలాభము కలుగును. వ్యక్తిబలముకన్న సంఘబలము ఎక్కువయినది. కావున ఏసంఘమైనను వృద్ధిచెందవలయునని నీకు నిర్దేశము. ఏ ర్పడవలయును. మనలోమనకు గల శ్రేణిసమలను మరచి సంఘాభివృద్ధికి తడకడీక్షతో పాటుపడవలయును. మన ఉద్యమము ధర్మమైన దగుటచేతను మన ఆదర్శములు భగవద్ప్రీతిపాత్రములై నవగుటచేతను మనము కష్టక విజయము గాంచగలము.

భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర విభజనము

ప్రాఫెసర్ మాగారి సూచనలు

గుజరాతు సాహిత్యసమితివారి యాజమాన్యమున 'గుజరాతు రాష్ట్రనిర్మాణము' గురించి ప్రాఫెసర్ కె. టి. మాగారి పర్యవేక్షించు భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర విభజనవాదమును జలపరచిరి. వా రొసగిన ఉపన్యాసము సంకలనముగ ఈదినవ ప్రకటింపబడినది:—

భారత రాజకీయనిర్మాణమునకు సంబంధించిన మార్పులు త్వరలో జరుగనున్నందున ఈవిషయమై చర్చ జలుపుట అవసరముచున్నది. ఈవర్షాయము సంస్కరణలను వృద్ధిచేయునప్పుడు భారతదేశమును సంపూర్ణరాష్ట్రము స్వాతంత్ర్యమొసగబడును. కాని ఈ సంపూర్ణరాష్ట్రోత్పత్తియున్న రాష్ట్రములకు సంపూర్ణలాభము కలుగవలయునని భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర విభజనమునకు గడంగవలయును. ప్రస్తుతము గుజరాతు బొంబాయి రాజధానిలో ఒకచిన్న భాగముగ నున్నది. ఒకభాష, ఒక జీవితమును సాంప్రదాయముల గలవా రుండు ప్రదేశము ఒకరాష్ట్రముగ నుండవలెను. న్యాయముగ ఆలోచించిన గుజరాతు 10 వేల చదరపుమైళ్లు విస్తీర్ణము గలిగి కోటిజన సంఖ్యగల రాష్ట్రముగను యుండవలెను. ఈవిధమున రాష్ట్రములు నిర్మింపబడినగాని ప్రజలు తమభాషాభిలష చక్కగ నిర్వహింపబాలరు.

భారతదేశమున స్వదేశసంస్థానములు కొన్ని ఇబ్బందులకు కారణము లగుచున్నవి. సంస్థానములే కాక జమీందారీలకూడ అధికముగ నున్నవి. ఈ సంస్థానములందు పరిపాలనావిధాన మెంతమాత్రము తృప్తికరముగ లేదు. చిన్నచిన్న జమీందారీల యందు పరిస్థితులు సంపూర్ణముగ మారవలయును. అప్పుడుగాని పెద్దసంస్థానములందు ప్రజాయుక్తపరిపాలనాప్రతిష్ఠాపనములను స్థాపింపవలయును. అప్పుడుగాని సంస్థానములందలి ప్రజలుకూడ విజిష భారతదేశమునందలి ప్రజలతో సమానముగ వృద్ధిచెందబాలరు.

గుజరాతు సాంఘికవైమర్యములు లేకుండుట గొప్ప అనుకూలముగ విషయము. బ్రాహ్మణ, అబ్రాహ్మణ వివాదముల లేవు. రాష్ట్రమును అభివృద్ధిపరచుటకు శాంతిసంపద, ధనముచున్నది. గుజరాతు ప్రత్యేకరాష్ట్రముగ నిర్మింపబడిన ఆరావ్త్రపు ప్రత్యేకావసరముల ననుసరించి రాష్ట్రాభివృద్ధికి చక్కనివిధాన మేర్పరచవచ్చును. రాష్ట్రమువారి అసౌకర్యములందున్న రాష్ట్రము వృద్ధిలోనికి వచ్చుట కులభవార్థము. గుజరాతునందు గొప్ప సముద్రసక్రమ వృద్ధిపరమకొనుటకు అనుకూలముగ పరిస్థితులున్నవి. ఇందులకు రేవులు అధికముగ నుండవలెను. రేవులను కట్టుటకు రాష్ట్రమున తగినంత ధనము కూడ యున్నది. రైల్వేలు అధికముగ నుండ నక్కరలేదు. నదులు కాలువలు వీటిపై వ్యాపారము జరుపుటకు గుజరాతు అన్నివిధములు తగియున్నది. గుజరాతు రాష్ట్రము ప్రత్యేకింపబడి గుజరాతు ప్రజలే రాష్ట్రపరిపాలనాభార్యత వహించినగాని ఈమార్పులు గావించుటకు అవకాశముండదు.

నేను రాష్ట్రాభివృద్ధికి వ్యాపకమును గలదిగా కోరుచున్నాను. భారతదేశము అభివృద్ధి చెందవలయునని చింతించునగు కేంద్రప్రభుత్వముండవలయును. అందుచేత రాష్ట్రములన్నియు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము కలిగినవిగ నుండవలెను. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు రాష్ట్రీయ విషయములందు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య చూడబడుచు భారతదేశమునకు సంబంధించిన విషయములందు కేంద్రప్రభుత్వమునకు లోబడియుండవలెను.

భారత శాసనసభ

శిల్పి అధ్యక్షులు

శిల్పి, నెవ్రెంబరు 20:— భారతశాసనసభ శిల్పికావ్య ట్యూయెన్సికి వాచిమకుదాహనము వార్తాపత్రిక, రేవులు అనసానీ (కాంగ్రెసు) శివనారాధన, అంబులవారిలాలు గావై యున్నారు. (ఆ.ప్రె.)

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూభిండనము

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 20:—కాబ్లానుగారు వాతావర
ము బాగుండినందున ఆరిహాబాదును ఉదయమున ప్రయాణము
చేయెను. (ఆ. పే.)

కాంగ్రెసు స్వతంత్రపార్టీ ఎన్నిక ప్రచారము

రావల్ పిండి సమావేశము

లాలాజీ మాలవ్యాజీల ప్రత్యేక కులక టౌభిమానము

రావల్ పిండి, నెవ్రెంబరు 20:—కాంగ్రెసు స్వతంత్ర పార్టీ తరఫున ప్రచారము చేయుచున్న లజపతిరాయి మాలవ్యా గార్లు మునిసిపల్ తోటయందు రావల్ పిండి పౌరుల సుద్దేశించిన విదప హిందువుల కేసుముల గాపాడువారిలో శ్రేష్ఠులను ఎన్నుకొనవలయునని ఉద్దేశించిరి. భిన్న సంఘముల కేసుసంభ విందినను విచారింపక స్వరాజ్యస్థాన ప్రయత్నములందు పరాకు పడవలదని జాతీయవాదులకేయు ఉద్దేశించియు తాను గమనిం పజాలనని లాలాలజపతిరాయి గారు నడివిరి. మహమ్మదీయులు హిందువులతోగలిసి స్వరాజ్యస్థానము నిమిత్తము గృహిస్తామని గాని హిందువులకు నష్టము వాటిల్లననియు యితరసంఘములు స్వరాజ్యము నిమిత్తము కృషిచేయుమనెడ, హిందువులు స్వరా జ్యముకొరకు పనిచేయుట హిందూసభ్యులను మహిళలను లాలాజీ వదించెను. గతముందు హిందూసంఘమునకు అభ్యర్థి తెట్టివేసిన కేసునదియు, మహారాష్ట్రుల, కోహటు దురంతము లందు జమ్మూకాశ్మీర హిందువులకు యెట్టి హామీయు గావించి నదియు తెలుపవలసిన దని వోటరులు అభ్యర్థుల తరచి ప్రశ్నింప వలయునని లజపతిరాయిగారు గోరి. కరంసీ బిల్లువంటి బిల్లులు కుప్పలుకుప్పలుగా త్రొవ్వేయబడుటకంటె ప్రజల స్వేచ్ఛ నరికట్టు వార్తాపత్రికల కాసనము విక్రీలి ప్రాముఖ్య మైనదని తన ఆభిప్రాయమని లాలాజీ నడివెను.

మాలవ్యాగారి ప్రసంగము

ప్రకృతి సంస్కరణములు ప్రసాదించిన అనకాళముల ఉపయోగించుకొని ఉద్యోగముల స్వీకరించి జేకాభివృద్ధికి దో ధ్యదశలయనని మాలవ్యాగారు సభ్యులకు సలహానిచ్చెను. సభాధ్యక్షులవహించిన సర్దారు యోధాసింగుగారు లా లాజీ మాలవ్యాగార్ల ఆదర్శముగ బెట్టుకొని వర్తించవలయునని కిక్కు వోటరులకు విన్నవించెను. (ఆ. ప్రె)

రాబోవు శాసనసభల ఎన్నికలు

మాలవ్య లాలాజీలు హిందూమహాసభ సభ్యులతో సంగతించుట

రావల్ పిండి, నెవ్రెంబరు 20:—రావల్ పిండి హిందూ మహాసభ నాయకులతో లాలాలజపతిరాయి మాలవ్యాగార్లు రా బోవు ఎన్నికల విషయమై సంగతించిరి. వారలను కలవోను మొంటు నగరసభకు సందర్శించి సభల ఆభిప్రాయములను నా యకుల కరిగించెను. రావల్ పిండిలో స్వతంత్ర కాంగ్రెసుపక్ష కాభి స్థాపింపబడెనని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె)

పంజాబు కాంగ్రెసు కమిటీ స్థాయి సంఘము

కార్యనిర్వాహకవర్గ సభ్యుల రాజీనామాల సంగీకరించుట

లాహోరు, నెవ్రెంబరు 20:—అదినారమునాడు జరిగిన సమావేశమున లాలా ల జ ప తి రాయి, పండిత సంతానమ్, డా॥ గోపిచంద్రు, లాలా విశ్వనాథు, కిషన్ చంద్రభూతియా గార్లు రాజీనామాల పంజాబుకాంగ్రెసు కమిటీ స్థాయిసంఘ ముమోదించెను. వీరుకార్యనిర్వాహకవర్గ సభ్యత్వములకు రాజీనామిచ్చిరి. గత ఏప్రిలుమాసముందు వీరురాజీ నామాలదాఖలు చేసిరి. కొని సభ్యులు రాజీనామాల ఉపసంహ రించుకొనెననని యింతవరకు విషయము బహిష్కరింపబడెనని డెను. రాజీనామాల ఉపసంహరింప సంగీకరింపకండున కమిటీ రాజీనామాలనిన్నను మంజూరుజేసెను. పైన జేర్కొన బడిన అయిదుగురు సభ్యులను పంజాబుకాంగ్రెసు కమిటీయందు సభ్యులుగ నుండెదరు. (ఆ. ప్రె)

సబర్బల్లి యోగి

డాక్టరు జోన్నగారు మహాత్ముని కీర్తించుట

సబర్బల్లి సత్యాగ్రహశ్రమ సందర్శనము

డాక్టరు జోన్నగారి గౌరవాధ్యక్షులు 16 వ తేది సాయంత్రము వధురలో యువజనక్రైస్తవ సంఘ మందిర మున జాతివిర్ల వివక్షావిరహితమున విందు జరిగినది. ఆ విందుకు చాలమంది పాల్గొన్నులును భారతీయులనుగూడ వచ్చిరి. విందు ముగిసిన పిమ్మట సబర్బల్లి సత్యాగ్రహశ్రమసందర్శనమునకుగూర్చి జోన్నగారు గవ్వనించిరి. ఆశ్రమమున కార్యనిర్వహణము చాల పరిశుద్ధముగను నిరాడంబరముగను నున్నది. నిబంధనలను కఠినముగ ననులు జరిపెదరు. ఉదయమున 5 గంటల 45 నిమిష ములకు గంట మ్రోగించెదరు. వెంటనే ఆందగును లేవవలెను. నాలుగు గంటలకు ప్రార్థన జరుగను. మహాత్ముడు ప్రార్థించు నపు డందరును నిశ్చబ్దులుగ నిశితక్రియతో నాలకించెదరు. అటు పిమ్మట ఆందగును తను తను నియమితకార్యములందు నిమగ్ను లయ్యెదరు. పని లేకుండనుండువా రొక్కరును కనబడకు.

ఆశ్రమమునకు క్రొత్తగా నిర్మింపబడిన మొదటి పాకీ పనికి నియమించెదరు. ఈ పనివలన గర్వముడగిపోయి విస్త్రుత కలుగును. మానవసేవయు నగును. “పాకీ పని ప్రత్యేకముగా జోక తెగవారు మాత్రమే చేయవలె వని తలంపుట తప్పు ఈపని నందరును గూడ చేయవలసినదే” అని మహాత్ముడు తెలుపు చుండును. ఒక దక్షిణదేశపు హిందువును ఒక జర్మనీస్త్రీయును క్రొత్తగా నాశ్రమమునకు వచ్చిరి. క్రొత్తగా వచ్చినవారు కనీసము మూడునెలలైనను పాకీపని చేయవలెను. ఒక హిందూ పండితుడు ఆశ్రమమునకు వచ్చి 12 ఏండ్లయినది. ఆత దిప్పటి 12 గూడ పాకీపనిని జడలలేడు.

రాట్టముయొక్క ఉపదేశము

మహాత్ముడు నాలు వడుకుచున్నపుడు చూచువారి కొక అరాకెరావణీయకము గోచరించుచుండును. ఆశ్రమ వాను లందరును తిరుకరణమున నిలువులే. ఒక చీనాదేశీయు డొక అమెరికా దేశీయునకు తిరుకరణమును నేర్పుచుండగా నేను చూచితిని. ఇదియే ఆసియా అమెరికా ఖండముల అన్యోన్యత. రాట్టమువలన ఆర్థికముగ కలుగులాభ మత్యల్పమని నేను మహా త్మునితో తెలిపితిని. “ఇంతకంటె శ్రేష్ఠమును సాధనము నెవ రైన నూచించినచో నేను రాట్టమును వదలివేసెదను. ఇది అనుబంధకృషి యని నే నెఱుంగుదును. ఈదేశమున రైతులును పాలము పనివాండ్లునీ కొట్ల తరబిడిగా నున్నారు. వారికి సంవత్సరమునం దాడునెలల పాటు ఏపనియు నుండదు. వారికి రాట్టము నిజముగా నిజేపమే యగును. నూ న వడకుటలవలన నచ్చు ఆదాయము చాల స్వల్పమే యైనను లక్షలకొలది వీర కుటుంబములు తిండిలేక మాడకుండు సరియే కాపాడుచున్న”దని మహాత్ముడు తెలిపెను. మొదట రాట్టమును గూర్చి నాకలె నమ్మకము లేకపోయినను మహాత్ముడు తెలిపిన పిమ్మట నాసం శయము తొలగినది. రాట్టము నిరుపయోగమని వాదించవలెనని యే నేను మొదట నుద్దేశించితిని. కాని మహాత్మునివాక్యములను వినిన పిమ్మట నే నేమియాను వాదించ జాలకపోతిని.

మహాత్మునిదీక్ష మూర్ఖపువట్టుదల గాదు

మహాత్ము డందరితోను కలసి మెలసి యుండును. అడలబర మావలెయును కనబడకు. వీరల దారిద్ర్యమును తానుగూడ సమర్థించుగోరి మహాత్ముడు చిన్న గావంచాను మాత్రమే కట్టుకొనుచున్నాడు. మహాత్ముడు భుజించు వాహారము గూడ చాల కొద్దిగా నే యుండును. చిన్న బిడ్డలను మహాత్ముడధికముగా లాగించును. వారిలో నాడు కొ మను. వారిని పికారు తీసుకొని వెళ్లును. వారి చెరసాల ద్వారమును పృథ్వీమనులను చేయుటవలన మహాత్మున కధికును సంతోషము కలుగుచుండును. వారిలో నాడుకొనునపుడు మహాత్ము డానందపరమకు డగుచుండును వారికి నీకులు బోధించుచుం డును. అట్టి మహాత్ముని చూచినవా రతడు మూర్ఖపు పట్టుదల గలవాడని ఎన్నటికిని తలంపజాలక.

గాంధీమహాత్ముడు-రవీంద్రమహాకవి

మహాకవిమూర్తికం డొక విధమున గాంధీయును కల రు. కాన నతనిని సందర్శించువారి కొకవిధమున భక్తి కలుగును. మహాత్ముడన్ననో సగర్వమాదావడి. ఆందరితోను అతిదగవుగ మాటలాడును.

అమెరికాదేశమునుండి వచ్చిన శిష్యురాలు

మహాత్మునకు మహాదేవ దేవాయి గారు ముడిభుజమువంటి వారు. అతని యోగ్యత చాల ప్రశంసనీయును. ఇప్పుడమెరికా దేశమునుండి అమెరికా స్టేడుగారి కుమార్తె ఆశ్రమమునకు వచ్చి యున్నది. ఆంధ్రదేశిని యీకమున కైకును ఎంతయో భేదమున్నది. ఒకసారి ఒకయోడలో నేను అమెరికా స్టేడుగారిని చూచి “గుడు ముక్కింగు” అంటిని. అతిదు నావంక తీవ్రముగా చూచెను. అపరిచితుడనగు నీవు నాతో నీ కేవలము పరిచయమును కలిగించుమననే నను పలుకరించుటలో ఎంత సాహసపు పనిచేసితివి? అను నగ మహాత్ములతో నే నాకు గోచరించినది. నేను ఆశ్రమమునకు వచ్చినపుడు స్టేడుగారి కుమార్తె కాళ్లకు జోళ్లు మేజోళ్లును లేకుండనే నానడ్డప వచ్చి భారతీయుల పద్ధతిని రెండు చేతులను జోడించి నమస్కరించెను. విశోపా మహాసంగ్రామము జరిగిన పిమ్మట నామెకు చాల నపవ్య ము కలిగెను. ప్రపంచమున కాంతిమార్గమును బోధింపగల గురు పుకొర కామె అందోళనపడుచుండెను. మహాత్ముని గూర్చి రోమనరొలండుగారు వ్రాసిన గ్రంథము నామె చదివెను. అటుపైని రొలండుగారికడ కేగి స్వయముగా మాటలాడెను. “ఇప్పుడు ప్రపంచమునందున్న మహాత్ముడే ఏనుక్రిస్తు అని రొ లండుగా రామెకు తెలిపెను.

ప్రపంచమున కొక సందేశము

నేను ఆశ్రమములోనున్నపుడు చాల సారలు మరణిమ యులను గూర్చి మహాత్మునితో సంభాషించితిని. ఆభిప్రాయ భేదములందైనను యోగింపుంగవు డందరు మహాత్ముని సదాన ను నన్నధికముగ నాకర్షించినది. దానిని నేనెన్నటికిని మరవ జాలను. మహాత్ముడు యోగ్యతనుగూర్చియే ఎల్ల వారికిని నిరం తరమును బోధించుచుండును. నిష్కాపట్యము సత్యనిరతి శాంత ము అహింస వినయము త్యాగము మున్నగు నీతులను మానవు లందరును అనుష్ఠించునట్లు చేయవలెనను. మహాత్ముని మహో దారభావము మిక్కిలి ప్రశంసనీయును. మహాత్ము డీనీతులనన్ని టిని స్వయముగా ననుష్ఠించుచునే లోకులకు బోధించుచుండు టవలన మహాత్ముని బోధలకు విలువ యధికముననున్నది. తా మరజనరంజనము కొరకు వంచన, కాపట్యము మున్నగునవి మహాత్మునికడ కలికమునైన కావరావు. మహాత్ముడు ప్రపంచ మునకు నీతిని ఆస్తికభావమును గూడ బోధించుచున్నాడు గాన భారతదేశీయుల పునీతులను ఉదారులునై కీర్తిని బడయ గలుగుదు రని నమ్మెదను” అని జోన్నగారు నడివిరి.

సముద్రపు పడవ మునుగుట

170 మరణములు

కలకత్తా, నెవ్రెంబరు 20:—ఇంగ్లీషునావికా నిట్లు వ్రాయుచున్నది:—క్రీస్తు పశ్చిమలో సహా 170 ప్రాణ ములు నష్టమైనవి. ముంబాయి ఒక పోస్టులోనికి శనివారము ఉదయమున బెట్టిలవర్లు ఇరవై తిన్నెలపై నుండియున్న 26 గుర్రను తీసికొనివచ్చెను. వారిట్లు చెప్పిరి. “మేము వ్యవసాయకు లము. విచ్చు తురంతిల్లా కాంటాయి నూనికాపట్లకు - రె ఆశం గుల, 12 బిడ్డలతో సహా 200 వాడియు పడవ నెక్కి స్వగ్రామ మునకు బయలుదేరితిమి. దోవలో రుహాను తిగిరి పడవ ముని! పోయినది. కొందరు కొట్టుకొనిపోయిరి. కొందరు పడవలో చి క్కికొని పోయిరి. పడవ సంగులు వెనుగు బొంగులపై చాటి పోయిరి.

సాయంత్రము 4 గంటలకు రెండు పడవలలో రక్షింప ఎడితిమి. ఎల్లిఫెంటాపీడ దానిని చూచి ముందాసరు ఓడకు సం జ్ఞదేసెను. రెండుపడవలలో వారు బాధితుల రక్షించిరి - రేపు చేతి కా 3లో ఇరువురు గాయములతో బాధపడుచుండుటవలన వైద్యుల నుముడు చికిత్సకొలు. చిర్యచుబడి. (ఆ. ప్రె.)

అతివృష్టి - రైల్వేలను గండ్లుపడుట

నాయిన్నగము, నెవ్రెంబరు 20:—లి. యన్. రైల్వే డివిజనునూపరింలేండెంటుగారిట్లు లెఱివని:—అతివృష్టి యు దీరవర్ల ములవలన మహాభూకాల్లముల నడువతై న ఉండు మున గండిపడినది. రైల్వే ఎక్స్ట్రావాసంతెనపై నడవగలవు. కొంత వరకు ఎంతెనంధములు కొట్టుకొనిపోయిరి. నాయిన్నగము మాడ్డాపోర్టు నెవ్రెంబరు 19లో బంబరు లాండ్లాలనడుము పై నుపై నీను రోతుగ నునది. రావున రైల్వే భూమిబంజరు పై ను మాత్రము పో. ఇప్పుడ తిగి ప్రయాణ భోక్త్య ముని ఎంతకలములో బయటనో తెలియదు. గాని మాండ్డా భోక్త్య నెవ్రెంబరు 12 గంటలలో రావసమయము. జమ్మబురం లై ను చాలదినములు పట్టుగలదు. ప్రభుత్వము ఏ విధమున ఏ రాట్టపై చేయుటకు వలసిపడదు. (ఆ. ప్రె.)

ఐతన్యమే భారతదేశము
నొకజాతిగ జేయుసాధనము

ప్రస్తుతపు విద్యావిధానమాల ఖండించుట

జులై ౧౯౫౩ నుండి ౧౯౫౪ వరకు అభివృద్ధి పథకములు

(అ. ప్రె. స్వీషలు సర్వీసు)

శ్లో. సప్తంబం 20:— కీర్తయముక్కు దృక్పథము
మీడ ఆమెను నిరాశ్రితమని యాజిప్తు నిద్రాప్రచారమరాలను
కలేఖాను లేమాను కిన్య శ్లోనాంసి స్వదేశమునను బోవుచు
సహానియే బెడ్రచెను విలేఖితో బెల్లెను. ఇంతవరకును
కింబియున్నయిల కామె నంతసించెను. ప్రస్తుతనయము
సోపంకునయను పనియు ప్రస్తుతమంగు కువోవ్యమము లు
ను ప్రపంచము పునోభిష్టిధిమార్గము బట్టుచున్నదనియు
పదించెను. సాంఘికసంరంభముగూడ తాత్కాలికమైన
నియు, భిన్నవర్తనలమధ్య వికమత్తము స్థాపింప నాయకులు
ప్రయత్నింప నలయుననియు, వికమత్తమే భారతదేశము నొక
చాతిగ జేసి గౌరవస్థానము నుంకింప జేయుననియు నులేమాను
చెప్ప నచించెను. వికమత్తమే స్వరాజ్యమును గొనివచ్చును.

భారత దేశపు విద్యావిధానము

భారతదేశముందలి విద్యావిధానము ఆమె కాశాభంగము
గించెను. క్షేత్రము విద్యాభ్యసనముచే గలుగలాభములను బస
బుగాక గండ్లు పెంట్టు నాకరికొరకు భారతదేశమున పురు
షు విద్యగరబడుచున్నది. నిఁద్యోగసమస్యకు, సాంఘిక
సమస్యలకు యీవిద్యావిధానమే జనబుధారిగ యున్నదని
యి ఊహించుచున్నది. ప్రతివారను ఉద్యోగములకొరకు
జూటించుచున్న ఆశాభీష్టులు ఇతర సంస్థముల నిందించుట
స్వభావికము. చదువుకు పుటలయందునలే దొరతనము ఎక్కువ
యుండును. మానవులే యీయెత్తులకు బలియొప్పుదరు.

శ్రీ విద్యావిధానము

భారతదేశముందలి ప్రేమిద్వాద్యధానము నిస్సారవశులూ
కముగనున్నది. కాని ప్రేమిద్వాద్యప్రాప్తికి బహుకష్టముల నెదు
ర్కొని కృషి చేయువారల నామె గొనియాడెను. ప్రపంచమందే
గ్రహుండును భారతదేశము నెదుర్కొనునట్టి కష్టపరంపరలు
వు. కాని పీడిపోయి నూర్వోదయముకానున్నదని ఆమె వి
సింఘిచున్నది. అనతికాలములో భారతదేశము తొల్లింటిప్రా
వధత చివికాడ నున్నది—అని జాతేభా సులేమాను కన్య
యించెను.

బిషప్ హేబరు కళాశాల
సాంవత్సరికోత్సవము

గవర్నరుగారు జరిపెదరు

ఉద్యమములను చెప్పెಂಬరు 20:— దక్షిణాగ్రామము
 చివరనుండి గవర్నరుగారు అజ్ఞోబరు 14వ తేదీన సర్
 స్నామలై చెట్టియారుగారి (క్రొత్తగా పై) కళాశాల తెరచి
 యు. అక్కడనుండి తిరుచునాపల్లిపోయి బి.ఎ. పూహేబరు కళా
 శాల సాంఘ్యకొత్తను అజ్ఞోబరు 15 వ తేదీన జరిపెదరు.

(ဗ. (ခေ.))

కృత్యంగులరుక్మిణి

అయిరోపీయులు మొదటి ఇన్నింగ్సు 1599 లో
ఆఖరగుట

ప్రా.నా, నెప్తెంబరు 21:—అయిగోపీయలను హిందూవులను అనుమన్న క్నాద్రావ్యులగుట క్రికటు ఆఖరియాట ఉదయమున 45 నిమిషములు అడుటతోడనే 159 రన్నులతో ఆరరెయ్యెను. గ్రోవెనుగారు 28, హడ్సన్ గారు 26 రన్నుల చేసిరి. హిందూ జట్టునందు రాష్ట్రుగారు 57 రన్నులలో 5 వికెట్లు చేసెను. (అ. పై.)

(ಆ. ಪ.)

గురువారా బోర్డు ప్రథమ
సమావేశము

అమృతసరం పురమందిరములో అక్టోబరు 2 వ
తారీఖున జరుగనున్నది

అనంతరం, సెప్టెంబరు 20:—గురుద్వారా బోర్డు ప్రధాన సమావేశము, అర్చనాశ్రమము పురమందిరములో ఆగిపోయి 2-3 గంటల సమావేశమునకు ప:జాబుదారితనము ఉత్తమ ప్రశంసలు.

(4.5)

కక్షలు - రాజకీయములు

ఇ. వి. సుందరరెడ్డిగారి ఉపన్యాసము

నిన్ను సాయంకాలము ౭-౩౦ గంటలకు పచ్చయప్పకా
కాలచక్రివ్రహ్మార్థులకు ఇ. వి. సుందరరాజుగారు రాజకీయ
కక్షల గరించి ఉపన్యసించిరి. వి. చక్రరాజుగారు అధ్యక్షత
వహించిరి.

గవర్నరుగారి సూచన

నుండరెడ్డిగారు ప్రభుమమున కాసనసభను ఆపుటల చేయుచు గోషమప్రభువుగారు గావించిన నూచన మిగుల ప్రాముఖ్యమైనదనిరి. రాజకీయకార్యక్రమమును ఆధారముగ గైకొని కక్షలు ఏర్పడవలయు నని గవర్నరుగారు చెప్పిరి. పార్టీపద్ధతుల వల్ల ఎట్టిలాభములు కలుగునదియు, ఎట్టినష్టములు కలుగునదియు ఆలోచించుట అనవసరము. బాధ్యతాయత్రేప్రభుత్వ మేర్పడుటకు రాజకీయపక్షము తెలివరకు సాధనముగ నేండునో విమర్శింపవలయును. రాజకీయములలో కక్ష లుండక తిప్పదు. మా న వ మా శ్రు లు రాజకీయముల నిర్వహించుచున్నంతకాలము పార్టీ లుండును. వ్యక్తులభిన్నాభిప్రాయముల ననుసరించి పక్షము లప్పుడప్పుడు ఏర్పడుచుండును. కాబి నేను ప్రభుత్వపద్ధతి ఈయుగమున ప్రాముఖ్యము గాంచినది. కాబి నేను ప్రభుత్వమునకు రాజకీయ కక్షలు అవసరము.

ఈ దేశమున నిజముగ కాచినెటు పద్ధతి ఇంకను ఏర్పడలేదు. నిజముగ కాచినెటు ప్రభుత్వము కాచినెటు సంయుక్త బాధ్యత లేకున్న రాజకీయసిద్ధాంతములపై కక్షలు ఏర్పడుటకు అవకాశములేదు. మంత్రులకు సంపూర్ణ బాధ్యత లేనంతకాలము రాజకీయసిద్ధాంతముల ననుసరించి పార్టీల నేర్పరుచుకొని ప్రచారము పలుపుటకు అవకాశముండదు. భారతదేశమున ఆశయముల విషయమై ప్రజలలోను నాయకులలోను భిన్నాభిప్రాయములు లేవు. ఆదర్శములను సాధించుటకై ఆవలంబింపవలసిన విధానములందు భేదాభిప్రాయములున్నవి. ప్రథమమున మితవాదులు అతివాదులు అని రెండుకక్షలుమాత్రమే యుండెను. కాసనపథిలయందు అధికారులు అసాధికారులు అని రెండుపక్షములేయుండెను. ప్రస్తుతము కాంగ్రెసునందే రెండుమాడుపక్షములున్నవి. స్వరాజ్యపక్షమువారు కాంగ్రెసులో అధికసంఖ్యాకులై యున్నారు. స్వరాజ్యపక్షమువారి విధానమును ఖండించువారు పలువురున్నారు. ఇంతవరకు స్వరాజ్యపక్షమునందున్నవారు పలువురు ఈపక్షము నిష్కృడు వదలిపోయిరి. దురుద్దేశముతో కాక అభిప్రాయభేదముతో స్వరాజ్యపక్షము వదలకొని రనియే అంగీకరించెదము. ఉద్యోగములను అంగీకరింపవచ్చునా అంగీకరింపగూడదా అను విషయమై భేషము లేర్పడినవి. జాతీయదర్శములపట్ల ప్రభుత్వమువారు కొంతవరకు సానుభూతి చూపి తమ దృక్పథమును మార్చుకొననంతకాలము ప్రభుత్వమువారితో సహకారమునకు గడంగుట ఆత్మగౌరవమునకు భంగకరమని కొందరి అభిప్రాయమై యున్నవి. ప్రభుత్వమువారితో సహకారమునకు గడంగి ఎక్కువ సంస్కరణములను పొంద బాటుపడవలయు నని మరికొందరు అభిప్రాయపడుచున్నారు. కాని ప్రభుత్వమువారికి అనుకూలముగ నున్నంతమాత్రమున లాభము కలుగునని నమ్ముటకు వీలులేకున్నది. ప్రభుత్వమువారివద్దనుండి ఎక్కువ సంస్కరణములను పొందవలయు ననిన స్వరాజ్యపక్షమువారివలె కఠినచర్యల నవలంబింపవలయును. ఎన్నికల సందర్భమున కాంగ్రెసునందలి వివిధపక్షములను ఒకటిగ చేర్చవలయు నని పలువురు ప్రయత్నించిరి. ఈరాష్ట్రమున రెండుకక్షలుమాత్రమేయున్నవి. ఒకటి జన్మిగుపక్షము, రెండవది స్వరాజ్యపక్షము. యునైటెడు నేషనలిస్టుపక్షమును స్వరాజ్యపక్షమున జేర్చవచ్చును. ప్రస్తుతము కాసనపథిలో జన్మిగుపక్షమువారే. అధిక సంఖ్యాకులుగ నున్నారు. వారే అధికారమునందున్నారు. నేడు అల్పసంఖ్యాకులుగ నున్నవారు లేవు అధిక సంఖ్యాకులుగ మారవచ్చును. నియోజకవర్గమువారి ఆమోదమును బడయుగల కార్యక్రమమును అపోజిషనువర్గమువారు సూచించినంతకాలము వారు అల్పసంఖ్యాకులుగనే యుండెదరే. కాసనపథిలో అపోజిషనువర్గమువారు అల్పసంఖ్యాకులై యున్నను, తాముపపాదింపు సమరాలు తీర్మానములు తప్పక నిరాకరింపబడు నని తెలిసినను, తమ యభిప్రాయములను ప్రతిపనుయమునందును ప్రకటించుచుండుట వారిధర్మమై యున్నది. ఈ సిద్ధాంతము ననుసరించినయే హిందుధర్మాదాయముల బిల్లు చర్చ సందర్భమున అపోజిషనువర్గమువారు పట్టుదలతో ప్రవాహమున కదురీయమందీరి. పార్టీచాయకుడు అనువరుల అభిప్రాయములను గుర్తెగురుచు వారినందరి ఒకచారిని నడుపుమండవలయును. పార్టీ నాయకుడు పార్టీ నిష్కృతాభిప్రాయము గలవారుగ నుండవలయును. కాసనపథిలో

ఈ కేశవము తమ నియోజకవర్గములపై దృష్టి యుంచుకొనక
జాతీయదృష్టితో సమస్యలను పరిశీలించవలయును.

జనీ సుపక్షము

ప్రస్తుతము మనరాష్ట్రమున సాంఘికవిభేదములు సిగ
ముగ నాకుకొని యున్నవి. చట్టముకూడ సాంఘికభావమును
బలపరుచుచున్నది. మహమ్మదీయులకు ఆంగ్లేయులకు ప్రత్యేక
నియోజకవర్గము లున్నవి. నిజమునరాజకీయకక్షలు, కాలిసెట్టు
విధానము మనదేశమునం దేర్పడవలయు ననిన ప్రత్యేకసాంఘిక
నియోజకవర్గము లంతమొందవలయును. ప్రజల దృక్పథము
మారవలయును. సాంఘికాభిమానము అంతమొంది జాతిపై అభి
మానము వృద్ధిజేందవలయును. అప్పడుగాని నిజమును జాతీయత
వీర్పడదు. కాలిసెట్టువిధానము రాజకీయకక్షలు వీర్పడుటకు
అవకాశము కలంగదు. ఒకరాజకీయకక్ష ఒకసంఘమును బహి
ష్కరించుటకు పీలులేదు. జన్మింపకుమున బాహ్యబల కడము
లేను. నిజమును రాజకీయకక్ష లేర్పడకున్న శాసనభానిర్యా
ణము నిర్బీనమైన దగును.

అధ్యక్షుని అభిప్రాయము

పీమ్మట సభను అగ్ర్యత వహించిన చక్కర నెట్టిగా
రిటు చెప్పిరి.

ప్రస్తుత మీదేశమున ఎట్టి రాజకీయకక్షలు లేవనియే చెప్పవచ్చును. మనకు స్వరాజ్యమునమ్మనంతవరకు పరిస్థితు లిట్లే యుండును. భారతదేశీయ మహాసభకూడ సంపూర్ణమును రాజ క్షీయప్రతిస్థాపనము కాదు. స్వరాజ్యపక్షమువారికి అతనానకా లము అసన్నమైనది. (లేదు, లేదు అను కేకలు) బాలాబజపతిరా యిగారు స్వరాజ్యపక్షమునుండి విడిపోవుట అశుభమును నూ చించుచున్నది. కాంగ్రెసుమహాసభ జాతీయోద్యమమునునిరూపిం చుటలేదనియు, కాంగ్రెసు కార్యవిధానము హిందువులకు నష్ట ప్రదముగనున్నదనియు బజపతిరాయునంటి ప్రముఖులు చెప్పి యున్నట్లును కాంగ్రెసు నిర్మాణమును మార్చుట అవసరమని అం దరు గుర్తెరుగవచ్చును. ప్రస్తుతము కాంగ్రెసు ఒకకక్షకుఁగోబడి యున్నది. దేశమున సంఘబలమే ప్రధానబలముగనున్నది. పంజా బునందు స్వరాజ్యమువారు గెలుచుట అసాధ్యము. బెంగాలు సం యుక్తరాష్ట్రములందుకూడ వారికి బలములేదు. పరిస్థితులు మూ రినను స్వరాజ్యపక్షమువారు తమ ప్రతిఘటనవిధానమును మూ ర్చుకొననందున ఇట్టి వివరీతపరిస్థితు లేర్పడినవి. ద్వంద్వప్రభు త్వముపై మునుగు తొలగదీయబడిన విమ్మట స్వరాజ్యపక్షము వారు తమవిధానమును మార్చుకొనుట వ్యాయము. ద్వంద్వప్రభు త్వవిధానక్షేమమునంతకాలము కాచినట్లు పద్ధతి ఏర్పడుటకు నీలు లేదు. మనమొంతమట్లాడినను జాతీయతాభావము మనలో ఇం కను చక్కగ ఏర్పడలేదని చెప్పవలసియున్నది. బ్రిటిషుహరిదేశముండి అధికారమును లాగుకొనుట ఎట్లు అను విషయమై ఆలోచించవలయును. ప్రస్తుతము మనలో మనము సాంఘికవిభేదములలో మునిగి తగవులాడుకొనుచున్న 1929 సంవత్సరమున రాయలుకమిషనువారు నిచ్చినప్రకటన వారు మన దౌర్బల్యమును గుర్తెరుగలరు. మనలో చీటికిమాటికి తగవు లాడుకొను భిన్నసంఘము లున్నంతకాలము మనము స్వరాజ్య ము పొంద అర్హులముకామని ప్రతిపక్షులు వాదించుచున్నారు. స్వరాజ్యము పొందుటకు రెండే కెండుమార్గము లున్నవి. పన్నుల నిరాకరణము కాపినోల్లంఘనముతప్ప వేరుమార్గములేదు. మన దేశములో ఒక్క గాంధీమహాత్ముడే ఈసాంఘికాభిమానము నకు అతీతుడైయున్నాడు. భారతజాతీయసంఘము స్థాపించ బడినదిగాని దానివల్ల సాంఘికసమస్యలు పరిష్కరింపబడునని చెప్పుటకు నీలులేదు. రాబోవు ఎన్నికల ఫలితములు, దేశము సాంఘికవాదము నెంతవరకు బలపరచుచున్నదో నిదర్శించును.

కాబోము గారు

కలకత్తా సెప్టెంబరు 21:— ఆంగ్ల-కాబ్జూముగారి
ఇరువురు మెలేనిక్యులను అలహాబాదుకు ఉదయమున 8/45
గంటలకు బయలుదేరి పోయిరి. (అ. ప్రె.)

(ಅ. ಶಾ.)

నజీబాబాదు అల్లురులు

ఒకమహమ్మదీయుడు చనిపోవుట

నానిటాలు, సెప్టెంబరు 20:—కోపిలకు దేవుజను
కనిమనరునుండి ఈవార్త వచ్చినది:—నకబారు అల్లరులు కుక్
వారమునాడు జరిగినవి. ఒక మహమ్మదీయుడు చనిపోయెను.
21 హిందువులను 17 గురు మహమ్మదీయులను గాయములు
జరిగినవి. కాంధి భర్తలతో స్థానికబడిన, (ఆ. ప్రె.)

(५. ३२.)

అక్షయనామ

(ఆంధ్రవత్సర ప్రత్యేకం)

ఈ త

ఒకడు— ఈత నేర్చుకోవటం ఎంత అవసరమో తెలియదా?

ఇంకొకడు— అవసరమే. నేర్చుకోవడానికోసం నీళ్లలోకి దిగకుండా ఉంటేమాత్రం చాలా బాగుంటుంది.

గొట్టం

ఒకడు— గొట్టం తెలికంద పెట్టుకొన్నావేమి? తలకు వత్తుకొని నొప్పిపట్టదా?

ఇంకొకడు— గొట్టంలో గడ్డిపెట్టాను కాబట్టి ఫరవాలేదు.

పెల్లి

రావయ్య— నాకు పిల్లనిస్తానని బావయ్యగారు నీతో చెప్పారా?

సోమయ్య— చెప్పలేదే. ఆయన మాట్లాడినమాటలో చెడ్డమాట ఒక్కటి కనిపించలేదు.

పళ్లనొప్పి

బాలుడు— అమ్మకు వచ్చిన పళ్లనొప్పి నీకు వస్తే బాగుండేది.

తండ్రి— ఎందుచే?

బాలుడు— నీవయితే పళ్లను తీసి వాచికెట్టగలవు. అమ్మకయితే పళ్లు నీయడానికి రావు.

బిల్లు

కోగి— ఇదేమిటి?

డాక్టరు— బిల్లు.

కోగి— మనస్సుచెడిపోతే, కోగం కుడదంటికిగదా, ఇంకెసామ్య ఇయ్యమని అడిగితే, మనస్సు కలవరపడదా?

నిజం

నటుడు కంపెనీ మాకేజరుమీద పరువుపట్టానికివ్యాజ్యం వచ్చెను.

స్వామి— ఇంతవస్తు కోరుతున్నావు. నీకు స్వామిమేనా?

నటుడు— నాఅంత నటుడు ఎక్కడాలేడండీ.

స్వామి— నిన్ను నీకే పొగుడుకుంటున్నావే? నటుడు— ఏం చెయ్యనండీ? నిజం చెప్పతానని మొదలు ప్రమాణించేసానుగదా.

కుస్తీ

యజమాని— నీవు కోజా కుస్తీనేస్తావటంగదా. నాకయితే అప్పుడప్పుడు చేస్తానండీ. ఎందుకడిగారండీ?

యజమాని— చున ఇంట్లోనానూనులు ఇంకో ఇంట్లోకి తీసుకుపోవాలి. నీకు బలం ఉంటుందోలేదో కనుక్కుకొనని అడిగాను.

మోటారుబండి

పుల్లయ్య మోటారుబండి కోడ్డుమీదనుంచి కిందికిదొర్లి చెట్టుకొట్టుకొని అగిపోయెను.

బాటసారి— అయ్యో, చెట్టు లేనిచోట్లలో, బండి ఎట్లా ఆపుతారండీ?

కండ్లజబ్బు

కండ్లకు జోడు కొనుక్కోడానికి పట్టేటూరి రయితు బస్తీకివచ్చెను.

కండ్లవైద్యుడు— ఎదురుగావున్న అబ్బమీదవాసిన అక్షరాలు చదవండి:

రయితు— మీరు చెప్పండి. నేను మీతోమాటా అంటాను.

కాఫీ

రయితు— నేనుకూడా అమ్మేవాడు కాఫీకావలెనా అని ప్రయోజికుని అడిగెను.

ప్రయోజికుడు— కాఫీఇస్తే పుచ్చుకుంటానుగాని, దబ్బు ఇయ్యమంటే ఇయ్యకు.

అమ్మేవాడు— అయినా, మీముఖమాస్తే ఏమీ ఆకలిగా ఉన్నట్లు లేదురండీ.

పథ్యము

డాక్టరు— నేనుచెప్పిన పథ్యం చేస్తున్నాడా, మీనాన్న? నుబ్బారావు— అయ్యో ఇంకా కొంతకాలం బతుకుదామని వుంది కాబట్టి, ఆపథ్యం చెయ్యలేనన్నారండీ.

అద్వైతం

నాలుకం మానేజరు— ఇవ్వాలి మీదర్శనం కావడం నా అస్వప్నం.

పెద్దమనిషి— నిజమే. నామూలంగా మూడు రూపాయలు మీకు వచ్చినవి.

పని

ఒకడు— ఎవరు ఎప్పుడు ఏపని చెయ్యబోయ్యేది ముందుగా తెలిసేమార్గంవుంటే ఎంతో బాగుండును.

మరియొకడు— ఎందుకు?

ఒకడు— ఆ సమయానికి పనిచెయ్యకుండా ఎక్కడికయినా లేచిపోవచ్చును.

వకీలు

మేజిస్ట్రేట్— నీకు వకీలు ఉన్నారా? ముద్దయ్య— లేరండీ.

మేజిస్ట్రేట్— ఎవరియినా పెట్టుకుంటావా? ముద్దయ్య— పెట్టుకోనండీ.

మేజిస్ట్రేట్— అయితే ఏం చేస్తావు? ముద్దయ్య— నాకు సంబంధించినంతవరకు ఈ కేసులో సంబంధం వదులు కుంటానండీ.

నర్తిశిక్షిత్తు

ఉపాధ్యాయుడు— ఎందరో విద్యార్థులు బహుమానాలు సంపాదించుంటే, నీవు ఒక్కనర్తిశిక్షిత్తుని ఇంతవరకు సంపాదించావుగావు.

విద్యార్థి— ఒకటి సంపాదించానండీ.

ఉపాధ్యాయుడు— అది ఏది? విద్యార్థి— నేను పుట్టినపుడు ఇచ్చిన నర్తిశిక్షిత్తు నా వద్ద ఉన్నదండీ.

సూర్యుడు

అర్ధరాత్రివేళ పెద్దమనిషి నిద్రలేచి, గడియారంమాస్తే అగిపోయెను.

పెద్దమనిషి— టేను ఎంతయిందో చూడు. నాకయితే ఇంట్లో పెద్దగడియారంకూడా అగిపోయినదండీ.

పెద్దమనిషి— బయటికిపోయి సూర్యుడిని చూసి పొద్దు ఎంత అయిందో చెప్పు.

నాకయితే— బయట చీకటిగా వుండండి.

పెద్దమనిషి (నిద్రమత్తుతో)— చీకటిగా వుంటే నీపంకెట్టి చూడు.

దూడ

ఎల్లయ్య, ఆవు పొడవవస్తే పారిపోయెను. తరువాత వచ్చి దూడను కొట్టెను.

పుల్లయ్య— ఏమయ్యా! ఆవు పొడవతోలే, పాపం దూడను కొడతావేమి?

ఎల్లయ్య— దానికల్లి తిప్పు చేసింది గాబట్టి, దూడను కొట్టాలనిపించింది.

డబ్బు

ఒకడు— ఈమధ్య పత్రికాసంపాదకు డొకడు ఏళ్లకేల రూపాయలు సంపాదించాడు విన్నారా?

ఇంకొకడు— లేదండీ. ఎట్లా సంపాదించాడండీ?

ఒకడు— పరిశ్రమనల్ల, అమితవ్యయంనల్ల, తెలివిలేటనల్ల, సంపాదించాడు. ఇంతే కాకుండా అతనిమేనమామ చచ్చిపోతూ, 49990 రూపాయలిచ్చాడు.

హాస్యం

నాటకం మానేజరు— అయ్యో, ఈఅంకముం తరువాత హాస్యరసమయిన వచనం పాకుతాను. శ్రద్ధగా వినుండి.

చెక్కితుడు— ఎవరండీ పాడేసి?

మానేజరు— మేము విదూషకుడిని బొంబాయినుండి ప్రత్యేకంగా తెప్పించాము. ఆయన పాడేబప్పుడు మీరు నవ్వి గోల చేసారంటే మర్రము, ఆయనకు చాల కోపంవస్తుంది బాగ్రత.

కోపం

భార్య— పనిచేసేవాడిని కొంచెము గట్టిగా కోప్పడండి. భర్త— ఎందుకు? వాడు బాగా బనిచేస్తూనే ఉన్నాడే.

భార్య— ఉన్నాడుగాని, కోపపడితే వాడికిమాడా కోపంవచ్చి, పరువునీ గట్టిగా కొట్టి దుమ్ము పొగొట్టుతాడు.

విశ్వాసం

పిచ్చయ్య— నామీద భీనుయ్యకు ఎంతో విశ్వాసం. వెట్టెయ్య— ఎప్పుడెప్పుడూ విశ్వాసం కార్యంలో కనబటిచాడా?

పిచ్చయ్య— ఆపత్సమయంలో కనబడచాడు. మొన్నటిరోజు చీకట్లో వర్షంగా నేను తడిసి న్ననుంటే, ఎంతో విశ్వాసం చూపాడు.

వెట్టెయ్య— ఏం చేశావయ్యా?

పిచ్చయ్య— గొడుగు కింకీ రమ్మన్నాడు.

వాణిజ్యసంఘం

సభికుడు— తమ రీవాణిజ్య సంఘానికి అధ్యక్షుడుగా ఉండాలని మాప్రార్థన.

పుల్లయ్య— నాకు అంక హోదా అక్కరలేదు. సభికుడు— ఉపాధ్యక్షులుగా అయినా ఉండాలి.

పుల్లయ్య— నాకు అంత అతేలేదు.

సభికుడు— కార్యదర్శిగా వుండడానికి అంగీకరిస్తారా? పుల్లయ్య— నాకు వద్దండీ.

సభికుడు— అయ్యో తమరు అట్లాఅంటే ఎట్లాగండీ? అయినా మీరు ఏవిధమయినభారం వహిస్తారో చెప్పండి.

పుల్లయ్య— నన్ను కోశాధికారిగా చెయ్యండి చాలును.

పరిపూర్ణం

మేజిస్ట్రేట్— నీవు ఎన్నుకొన్న శిక్షపడ్డావు? ముద్దయ్య— ఇరవైసార్లుండీ. ముమ్మడి పరిపూర్ణం కాదుగదా అండీ.

జ్ఞాపకం

ఒకడు— నీవు బాగా చదువుతున్నావా? విద్యార్థి— నాలుగు బహుమానాలు సంపాదించానండీ.

ఒకడు— ఆ నాలుగు డేకి వచ్చినవి? విద్యార్థి— ఒకటి జ్ఞాపకక్తికారకు వచ్చింది. మిగిలిన మూడూ ఎందుకు వచ్చినవో మరిచిపోయానాను.

లడ్డు

టీచరు— మీబాయిస నీకు నాలుగు లడ్డు ఇచ్చాడయ్యా. మీ తమ్ముడికి రెండు ఇయ్యమన్నాడయ్యా. నీవు ఎన్ని తింటావు? బాలుడు— నాలుగు.

కొండలు

బాటసారి— ఇక్కడ ఇన్నికొండలు ఎట్లా ముంచినవి? గ్రామముడు— అయ్యో, ఈచుట్టో ఖాళీస్థలం చాలా ఉండండి. అందులో వట్టి దీక్ష గట్టటం పొగానుండి.

నవ్వు

కోగి— నాకు అజీర్ణం కుడదానికి మందు చెప్పండి. డాక్టరు— నవ్వుతో నిండిన బుడ్డిని బాగా కదలించి మూడు పూటలూ భోంచెయ్యకముందు ఆవున్న పుచ్చుకోండి అజీర్ణం ఎగిరిపోతుంది.

స్వరాజ్యం

ఒకడు— మీకు స్వరాజ్యం అక్కరలేదా అండీ? జమిందారు— స్వరాజ్యం ఏదే, రయితులు మమ్మలను అసలే లక్ష్యపెట్టరండీ.

సర్ చార్లసు

సర్ చార్లసు ఇన్నుగారు, మదరాసు రాజధానియందలి సంచారము

సిమ్లా, పెట్రెంబరు 18:— సర్ చార్లసు ఇన్నుగారు మదరాసు రాజధాని సంచారము అక్టోబరు 16 వ తేదిన సిమ్లా విడిచెను. 28 వ తేదిన మద్రాసు చేరి కాశీకి, హరనూరు, ఎర్నాకులం, పోడనూరు, యిరోడ్డు, తిరుచనాపల్లి వీటిని వారమురోజులలో చూతురు. నవంబరు 1 వ తేదిన మద్రాసు విడిచి ఢిల్లీ 7-వ తేదిన చేరెదరు. మద్రాసు ముచ్చుపుడు హరారాద్వారము, వెల్లెనపుడు బొంబాయిద్వారము ప్రయాణము చేయుదురు. (ఆ. ప్రె.)

కాంగ్రెసుపక్షము : శాసనసభలు

XXI

జస్తిసుపక్షము : ఉప్పుపన్ను

జస్తిసుపక్షము : ఉప్పుపన్ను

1925 సంవత్సరము మార్చి నెలలో ఉప్పు పన్నును రు 1-4-0 నుండి రూపాయికి తగ్గింపవలె నని వోటు జేసినందులకు భారతశాసనసభవారి సభిజేషించుటకు సింపునను గా రెటుల ప్రయత్నము జేసిరో, వెనుకటి వ్యాసములందు సూచించి యుంటిమి. వీరికి బదులు జెప్పచు, ఉప్పుపన్నును తగ్గించుట కనుకూలముగ వోటుజేసిన వేంకటపతిరాజు, పణ్ణుఖంచెట్టిగార్ల ప్రజాభిప్రాయమును వ్యక్తపరచి రినియు, వ్యతిరేకముగ వోటుజేసిన రామచంద్రగార్లు రంగచార్యులు ప్రభృతులే ప్రజాశయములకు భిన్నముగ ప్రవర్తించి రినియు, నరసింహరాజుగారు ఖండితముగ బలికిరని తెలిపి యుంటిమి. పిమ్మట జరిగిన ప్రసంగములుగూడ ఎన్ని కలకును ఉప్పుపన్ను తీర్మానమునకును ముడిబెట్ట జొచ్చెను. పి. సి. వేంకటపతిరాజుగా రివిషయమై ముచ్చటించుచు, ఉప్పుపన్నుకును, రాష్ట్రకప్పము లకును ముడిబెట్టుటవలన, ప్రజల సౌఖ్యమునకు భంగము కలుగుననియు, ఉప్పుపన్ను తగ్గుదలవలన, గలిగెడి 97 లక్షల రివిన్యూనష్టమును ఇండియా ప్రభుత్వమువారు వేరొకరికిగ భరింపలేరనుట హాస్యాస్పదమనియు బలికిరి. భారతశాసనసభలో గూడ వి. వేంకటపతిరాజుగారు ముచ్చటించుచు, బ్లాక్ట్యూగా రంచనా వైచినిలువ చాల స్వల్పమని యు, కోటిరూపాయిలయినను తప్పక మిగులు నని యుజోన్యమును చెప్పిరి. తుద క టు ల నే మిగులుట చే, ఉప్పు పన్ను తగ్గింప కుండుటకై బ్లాక్ట్యూగా రేదియో సాకుజెప్పి రని తలంపవచ్చును. 1923 సంవత్సరము మూడుకోట్ల కు బైగ మిగులు నని అంచనావైచినను, ఉప్పు పన్నును తగ్గించుటకు బ్లాక్ట్యూగా రంగీకరింపక బోయిరి. తగ్గుదల వీరి కనలే యిష్టము లేదనియు, ప్రజాసామాన్యపు కష్టములను వీరు పాటించరనియు ఇందు వలన మ రిం త స్పష్టమయినది. సనత్య మూర్తి గారు గూడ బ్లాక్ట్యూ గారి బెడరింపు గాంచి విభ్రాంతి జెందవలదనియు సింపుననుగారి కాగ్రహము గలిగినను తమ నియోజకగణమునకు మాత్రము తమపై ప్రేమ యతిశయించు ననియు, స్వలాభముకొరకు ఉప్పుపన్ను తగ్గుదలను తాము కోరుట లేదనియు, విశదపరచిరి. ఉప్పుపన్నును తగ్గింపగూడదని వోటుజేసిన రంగచార్యులుగారిని గూర్చి సత్యమూర్తిగా రిటుల బలికిరి:

XXI వ వ్యాసము 7 వ తేదీ ప్రతిరోజు ప్రచురింపబడెను.

“తమ నియోజకగణపు డేమములకు భంగము కలిగించిన భారతశాసనసభోపాధ్యక్షులగు ది. బ. రంగచార్యులుగారు మాకు ప్రతినిధులగుట, మాదురదృష్టము. రాష్ట్రకప్పముల బరువును భరింపజాలక, బీదవాని ఉప్పుపై పన్నును కొనసాగించుటకు, ఆచార్యులుగారు పూనుకొనిరి. వారు తిరిగి వచ్చిన పిమ్మట, వారిని కలసికొనవలయునని నాకు కుతూహలము గలదు. వారితోను వారిని బలపరచువారితోను, నే నొక ప్రతిజ్ఞ జేయుచున్నాను. చెన్నపురిలో ఒక్క బహిరంగసభను జరిపి, ఉప్పు పన్నును తగ్గింపగూడదని ఒక్క తీర్మానము సంగీకరింప జేసిన చాలును. ఈ శాసనసభలో గాని, చెన్నపురిలో గాని ఉప్పుపన్నును ప్రస్తుతపు రేటులో నుంచవలయునని కోరువారొక్కరును గనపింపరు. కొందరు యూరపియనులుండిన నుందురేమో. ది. బ. రంగచార్యులుగారికిని వారి వోటర్లకును ఈవిషయమును వదలెదను.”

ఉప్పుపన్ను చారిత్రాప్రసిద్ధమగు నేరమగుటచే దానిని కొనసాగించుట దోషమని సత్యమూర్తిగారు తేటపరచిరి. సాల్దానాగారాసమయమున జెప్పినటుల “హిందూదేశమున ప్రజలరాబడిని అణాలతోను, పైసలతోను, లెక్కపెట్టుటకు వీలులేదనియు, అరపైసలతో లెక్కపెట్టవలయుననియు, జ్ఞాపకముంచుకొనవలయును. అట్టివారికి ఉప్పుపన్ను ఏమాత్రము హెచ్చినను, ఏమాత్రము తగ్గినను, చాలముఖ్యమే యగును.” ఈసంగతిని వేనకపేలు జీతములను అల్లవెన్నులను గడించు వారు గ్రహించుట దుర్లభము. ప్రజలతోకలసిమెలసి తిరుగుచు, వారిజీవితమును పరికింపగలవారే యీసత్యమును గ్రహింప గలుగుదురు. ఉప్పుపన్ను తగ్గుదలకన్న రాష్ట్రకప్పముల తగ్గుదలయే ముఖ్యమని వాదించుచు సర్ కె. వి. రెడ్డిగారు యీక్రిందియమూల్య వాక్యములను బలికిరి.

“మనరాష్ట్రమును మూర్ఖుడోసి, దేశభక్తియనుదాని ననుసరింపవలయునా? దేశభక్తి మంచిచే. కాని బూటకపు దేశభక్తి, ఇతరదేశభక్తుల కన్నను అధమమయినదే. దేశభక్తి నీకును నీయింటికిని సరిపోవుదాని నేర్పరుచుకొనుటయందే గలదు. ప్రజల డబ్బు మనకు గావలసినపుడు, దానిని అవతల పారవేయడని చెప్పట సులభము గాదు. సీ ప్రజలను రక్షించు కొన బ్రయత్నించుటయే దేశభక్తి. ఇతరుల కొరకు నిన్ను డబ్బీయమని అడుగుట సులభమే”

పై వాక్యములలో దేశభక్తిని బూటకముగ వర్ణించి, నాయుడుగారు పేరెన్నిక వడసిరి. ఈ బూటకమునుగూర్చి పిమ్మటగూడ వీరవకాశము చిక్కినపు డెల్ల ముచ్చటించుచుండిరి. మిగిలిన పన్నులకన్న రాష్ట్రకప్పములను ముమ్మందు తగ్గించుటయే, తమ కిష్టమని నాయుడుగారు వాదించిరి. పి. ఆంజనేయులుగారు నాయుడుగారికి తగినజవాబు చెప్పిరి. లీ కమిషను సిఫార్సులవలన, చెన్నరాజధానిలో హెచ్చువ్యయము జరిగెను. ఈవిషయమై ప్రజాప్రతినిధులు ప్రశ్నించుటకు వీలులేదు. కాని ఉప్పుపన్ను విషయమునుగూర్చి మాత్రము అనవసరముగ తగువులాడి బ్లాక్ట్యూగారిని బలపరచుట తటస్థించినది. ప్రధానమంత్రిలగు సర్ పానగల్లు

రాజుగారు ముచ్చటించుచు ఉప్పుపన్ను తగ్గుదలకన్న రాష్ట్రకప్పముల తగ్గుదలయే ముఖ్యమని తేటపరచిరి. అంతటితో బోక, ఉప్పుపన్ను తగ్గుదలకు వోటుజేసిన వారిని వీరిటుల బెడరించిరి.

“ఈప్రశ్నకు జవాబు జెప్పజలచినచో సద్భావభరితులందరును రాష్ట్రకప్పములతగ్గుదలయే ముఖ్యమని చెప్పకమానరు. తమ విచక్షణను తిన్నగ నుపయోగించినందుకు గా. రంగచార్యులుగారికిని, గా. రామచంద్రగార్లకొని మన మెంతయు కృతజ్ఞులుగ నుండవలయును. ఉప్పుపన్ను తగ్గుదలకు వ్యతిరేకముగ వోటుజేసినవారి చర్యలను రాజోపు ఎన్నికలలో వోటరులు పరిశీలింతురని, గౌరవనీయసభ్యు లొకరు బెడరించిరి. రాష్ట్రకప్పముల తగ్గుదలకు అడ్డుగలిగించినవారి చర్యను వోటరులు పరిశీలింతురనియే నేనును గోరుచున్నాను. ఆస్పిష్టగారి వాక్యముల నిట నుదాహరించుచున్నాను ‘వేచిచూచు’ (కేకలు—మేము చూచియున్నాము)” సర్. పానగల్లుగారు ఉప్పుపన్ను తగ్గుదల కనుకూలించినవారి నేటుల భయపెట్టిరో పై వాక్యములబట్టి గ్రహింపవచ్చును. బ్లాగిరి ప్రతినిధులగు పి. శివరావుగా రిచ్చిన యీక్రింది ప్రత్యుత్తరమును పరికించుట యవసరము.

“ఉప్పుపన్నును నిలిపియుంచినగాని, రాష్ట్రకప్పములను తగ్గింపవీలులేదా? మనము విచారింపదగినప్రశ్న ఉప్పుపన్నును నిలిపియుంచినగాని, రాష్ట్రకప్పములను తగ్గింప వీలులేదను నది యొక్కటే గాదు. నాయభిప్రాయము ప్రకారము, ఉప్పుపన్నును తగ్గింపవచ్చును. దానితోబాటు రాష్ట్రకప్పములనుగూడ తగ్గింపవీలుగును. ఇండియాప్రభుత్వపు ఆర్థికసభ్యులు అసత్యపు ప్రశ్నను బైకి దెచ్చిరి. నిజస్థితిని మరుగుపరచిరి. ఆర్థికసభ్యునికే తెలియును ఆకారణములు. వీరికి ఉప్పుపన్నును నిలిపియుంచవలెనని కోర్కెగలదు. కాని దానిని సమర్థింప వీలులేదు గాన, ఈచిక్కు ప్రశ్నను వారు మన ఎదుట పెట్టుచుందురు.”

పై వాక్యములు సత్యమును తేటపరచుచున్నవి. బ్లాక్ట్యూగారి ఎత్తులను బయ్యరచుచున్నవి. తానొకటిదలచిన దైవమొకటిదలచునను సామెతప్రకారము, కథ అడ్డుముతిరిగెను. సింపు సనుగారి యూహలతో జస్తిసుపక్షసభ్యులు దప్ప మిగిలినవారెవరును సానుభూతిజూపకబోయిరి. భారతశాసనసభ్యుల పట్ల విశ్వాసరాహిత్యముజూపుటకు వీలుగనుపింపదయ్యెను. బ్రిటీషువారును, అందు ముఖ్యముగ వర్తకులు నగుటచే తెగువరకు బిగించుట పాడిగాదని సింపుననుగారికి దోచెను. భారతశాసనసభవారిని నిరసించుపదములను తీసివైచి, కేవలరాష్ట్రకప్పములకు సంబంధించినంతవరకు మాత్రమే తీర్మానమును నిలిపియుంచుటకు, సింపుననుగారు తుదకు అంగీకరించిరి. రాష్ట్రకప్పములతగ్గుదలవిషయమై ఎట్టియభిప్రాయభేద ముండజాలదు. బ్లాక్ట్యూగారి బెడరింపులకు లోబడవలదనియు, వారుతలపెట్టుచో, కష్టములను ఉప్పుపన్నునుగూడ తగ్గింపగలరనియు, ఉప్పుపన్ను తగ్గుదల కందుచే భంగముకలిగింపవలదనియు, నరసింహరాజుప్రభృతులు గోరిరి. వారియూహయే సరియయినదని 1926 సంవత్సరమున స్థిరపడెను. 1925 సంవత్సరము మార్చి నెలలో మృదాను

శాంతియునామ సంఖ్య భాద్రపదమాస శుక్ర గుడి మంగళవారము

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభాగము

ప్రత్యేక భారత రాష్ట్రము నేర్పరుపవలయునని కోరుచు, హిందూదేశమును భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములకింద విభజించుట యవసరమని బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయ పండితులగు ప్రొఫెసరు మాగా రిటీవల నుపన్యసించిరి. ద్వంద్వప్రభుత్వము తొలగి, రాష్ట్రీయస్వపరిపాలనము చేకూరునని ప్రజలు ఆశించుచున్న సమయమున, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభాగమువలన ప్రజలు స్వపరిపాలనము ననుభవించ వలగును. ప్రస్తుతపు రాష్ట్రములు కలగూరగంపగ నున్నవి. స్వపరిపాలనము లభించిన పిమ్మటగూడ, నాల్గయిదు భాషల మాటలాడురాష్ట్రములుండునెడల, ప్రజలకు లాభము గలుగజాలదు. పరిపాలనమునందు ప్రజలు పాల్గొనజాలరు. ఇంగ్లీషుభాషయే పరిపాలనభాషగ నుండి, శాసనసభావ్యవహారములు ఆంగ్ల భాష లోనే జరుగునెడల, ప్రజలు దీనియందు పాల్గొన వలగునా? అందుచే, భాషాప్రయుక్తవిభాగ మెంత త్వరలో జరిగిన నంతమేలు. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము భాషాభాగముబట్టి ఏర్పడినపుడు, ఆంధ్రరాష్ట్రము ఏర్పడుట యత్యంతావసర మని సులభముగ గ్రహించవచ్చును. ఇటీవల రివరెండు మెక్లెయిల్ భారతశాసనసభలో ముచ్చటించుచు “నేను చెన్నపురికి రాగానే తిరువాన్కూరు తిరువాన్కూరు ప్రజల కేసనియు, మైసూరు మైసూరువారికే సనియు, కేకలు వినబడుచుండెను. ఇప్పుడు ఆంధ్రుల కాంధ్రదేశ మనుకేక బయటకు వచ్చినది. ప్రతిసంఘమును తనకు దా నొకచిన్న జాతి నేర్పరుచుకొన బ్రయత్నించుచున్నది. బెంగాలును విభజించినపుడు, చలరేగిన ఆగ్రహమునం దిట్టిసందర్భమే గనుపించె”నని నుడిచిరి. కాని, వీరు ఒకదానికొకటి జెప్పి నిజస్థితిని మరుగుపరచిరి. తిరువాన్కూరు, మైసూరు, స్వదేశ సంస్థానములు. వీనిలో బయటివారు ప్రవేశించి, ఉద్యోగలాభములను వశపరచుకొనుటచే, సంస్థానప్రజలకే వీని నందజేయవలయునని కోరియుండిరి. ఆంధ్రోద్యమము అట్టిది గాదు. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభాగమువలన, ప్రజాపరిపాలనము సిరపడుటకు వీలగుననియు, దేశభాషలలో పరిపాలనము జరుగ వీలగుననియు, ఆంధ్రులు మొదటినుండియు గోరుచుండిరి. సర్. బి. యక. శర్మగారు భాషాప్రయుక్త విభాగతీర్మానమును ప్రతిపాదించి నపుడు యీ యాహానే తేటపరచిరి. ఆంధ్రుల కోర్కెలు కొనసాగుచో, భారతజాతీయత స్పష్టిజెందుచుగాని, తగ్గిపోనేరదు. భాషాప్రయుక్తవిభాగమువలన, ఎట్టి వైషమ్యములు గలుగనేరవు. భారతీయులు సంయుక్తజాతిగ నుండుట సాధ్యమగునని ఎల్లరంగీకరించుచున్నారు. ప్రొఫెసరు మాగారు తమయుపన్యాసమును ముగించుచు తాము గాఢముగ జాతీయవాదుల మనియు, భాషాప్రయుక్త విభాగము జాతీయ భావమును బలపరచుననియు, సూచించిరి. ఆంధ్రులసిద్ధాంతమును, కాంగ్రెసు మహాసభ యంగీకరించి, కాంగ్రెసువ్యవ

హారములనిమిత్తము దేశమును భాషాప్రయుక్తముగ విభజించెను. గాంధీమహాత్ముడు మున్నగు నాయకు లీ విభాగము నామోదించిరి. ఇట్టి విభాగమువలన, అన్ని భాగములును కాంగ్రెసు ప్రచారమును నిర్వహించుటకు పట్టుదలజూపినవి. కాంగ్రెసు సందేశము మూలములకును బ్రాకుటకు వీలయ్యెను జానపదులు సయితము కాంగ్రెసు సందేశమును గ్రహించి, స్వరాజ్యసంపాదనోత్సాహము గనుపరచిరి. కాంగ్రెసు వ్యవహారములకు మిగుల నక్కరకువచ్చిన భాషాప్రయుక్తవిభాగము, పరిపాలనా వ్యవహారములకు బనికిరాదనువాదము నిలువజాలదు. భాషాప్రయుక్తవిశ్వవిద్యాలయమును నిర్మించుటలో, ఆంధ్రులే ముందంజవైచిరి. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రమును నిర్మించుటలోగూడ ఆంధ్రులే మార్గదర్శకులగుటముఖ్యము. తమకు ప్రత్యేక రాష్ట్రము గావలయునని, ఆంధ్రులు చాలకాలమునుండియు ఆందోళనము నలుపుచుండిరి దేశమునంతను ఒక్క పర్యాయము విభజించుటకు వీలులేక బోయినయెడల, చిరకాలమునుండియు ఆందోళనమునలుపుచున్న ఆంధ్రులకోర్కెను సఫలపరచుట న్యాయము. ఆంధ్రరాష్ట్ర మేర్పడినచో, మిగిలిన భాషారాష్ట్రములు త్వరితముగ నేర్పడగలవు. రాష్ట్రస్వపరిపాలనము నిర్విఘ్నముగ కొనసాగి ప్రజలకు మేలొనర్పవలయుననిన, భాషల ననుసరించి రాష్ట్రములను నిర్మింపక తీరదు.

సుందరరెడ్డిగారు: రాజకీయపక్షములు రాజకీయసూత్రముల ననుసరించి రాజకీయ పక్షము లేర్పడవలయునని మద్రాసు గవర్నరు గారు చెప్పిన వాక్యములు మద్రాసు రాజధాని యందును వెలుపలనుగూడ ఆలోచనను బురికొల్పుచున్నవి. ఇతర రాష్ట్రముల ప్రతికలుగూడ యీ విషయమై వ్యాఖ్యానముజేయుట యిందుకు ప్రబల నిదర్శనము. జప్టిసుప్రతిక కీవాక్యములు రోషమును బుట్టించుట సహజము. నిన్నటి దినము పచ్చయ్యప్ప కళాశాలలో నుపన్యసించుచు, సుందరరెడ్డిగారు రీవిషయమునుగూర్చి ముచ్చటించిరి. ప్రస్తుతసమయమున ప్రత్యేక సాంఘికాభిమానము దేశమం దంతటను పాదుకొని యున్నదనియు, స్వప్రమగు రాజకీయకార్యక్రమములను అవలంబింపక కేవల జాతిమతభేదముల నెదుటబెట్టుటవలన మితిలేని హాని గలుగుచున్నదనియు, అందుచే ప్రత్యేక సాంఘికనియోజకగణములను తీసివైచుట యవసర మనియు, రెడ్డిగారు ధైర్యముతో బలికిరి. జప్టిసుపక్షమును రాజకీయపక్షమని పిలుచుటకు వీలులేదని వీరి యభిప్రాయము. ఏలనన రాజకీయ పక్ష మేదియు ఒకవర్ణమును బహిష్కరింపజాలదు. కొన్నివర్ణములను మాత్రమే జేర్చికొని, రాజకీయ పక్షముగ నేర్పడుటకు వీలుండదు. అందుచే రాజకీయాభిప్రాయభేదముల ననుసరించి పక్షముల నేర్పరుపవలయునని రెడ్డిగారు గోరిరి. ప్రాజ్ఞులెల్లరు వీరి యభిప్రాయములతో నేకీభవింతురనుటకు సందియములేదు. సభాధ్యక్షుత వహించిన చక్రయ్యశెట్టిగారు, మాతనముగ జప్టిసుపక్షమున జేరుటచే, రెడ్డిగారి వాదము నంగీకరించుట కిష్టపడకబోయిరి. స్వరాజ్యపక్షము వారిని దూషించుటతో వీరు తృప్తిజెందిరి. జాతీయ

తకు దేశ మింకను చాలదూరముననున్నదట. రాబోవు ఎన్నికలు సాంఘికభేదముల ననుసరించియే జరుగునని చక్రయ్యశెట్టిగారు పలికిరి. ఇందునుబట్టి మాతనదృక్పథము నవలంబించుటకు జప్టిసు పక్షమువారు సమ్మతిరేపరని యూహింపవచ్చును. అందుచే సాంఘికభేదముల నాహునూచి స్వరాజ్యసిద్ధికై కృషిసలుపనెంచిన కాంగ్రెసుపక్షమువారి నే వోటరులు తమ ప్రతినిధులుగ నెన్నికొనుట యత్యవసరము.

స్వతంత్ర కాంగ్రెసుపక్ష ప్రచారము
స్వతంత్ర కాంగ్రెసు ప్రచారమును రావల్పిండిలో గావించుచు, లాలాబజపతిరాయిగారు హిందువుల శ్రేయముకొరకు పనిజేయువారినే ఎన్నికొనవలయునని కోరిరి. కేవలము స్వరాజ్యసిద్ధికొరకే పనిజేయవలెనను సలహాలను లజపతిరాయిగారు రంగీకరింపరు. హిందూయుద్యమమునకు అభ్యర్థు లేమి చేసిరని, వోటరులుగవలయునని లజపతిరాయిగారు హెచ్చరించిరి. వీరివాక్యములబట్టి స్వతంత్ర కాంగ్రెసుపక్షము కేవల హిందూ సంఘాభిమానము నిమిత్త మేర్పడినదని విదితమగుచున్నది. సాంఘిక విభేదములను రాజకీయవ్యవహారములలోజొప్పించువారు, సత్యస్వరాజ్యసిద్ధికి తోడ్పడుట దుర్లభము. దేశాభ్యుదయము గోరువా రెల్లరును సాంఘికవిభేదదృష్టి నతిక్రమించుట ఎంత యవసరమో, లజపతిరాయిగారి ప్రసంగములబట్టి గ్రహింపవచ్చును.

అస్సాము స్వరాజ్యపక్ష నాయకుల మేనిఫెస్టో

యథోచిత సహకారపక్షము ఉద్యోగముల స్వీకరింప నున్నది
కలకత్తా, నెవ్రెంబరు 20:— అస్సాము స్వరాజ్యపక్ష నాయకులు ప్రజల నుద్దేశించుచు ప్రకటించిన మేనిఫెస్టోయందు దిగువ ప్రకటించిన విషయములు గలవు:— ప్రజలక్షేమము నిమిత్తమై యంత స్వార్థరహితముగను, స్వాతంత్ర్య ప్రేరితులై స్వరాజ్యవాదులు కృషిజేయుచున్నారో విచారముగ నిదిగాదు. ప్రజలఅభివృద్ధికి భంగకరమగునట్టి తీర్మానములు తీరముగ విమర్శించి ఖండింపబడకయే కాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టుబడలేదు. తక్కిన పార్టీ వారుగూడ స్వరాజ్యపక్షముతో గలసిన యెడ యిట్టి అభివృద్ధి కంతరాయములను తీర్మానములు కాసనసభయందు ఆమోదంపబడకుండెను. ప్రజాభివృద్ధికి మార్గదర్శకములగు స్వరాజ్యవాదుల తీర్మానముల తక్కిన పక్ష మెన్నడును బలపరచలేదు కాబట్టి వారికి వోటు యివ్వవలసినదియు మాకు యివ్వవలసినదియు నిశ్చయింపవలసిన భారము మీమీద గలదు. గవర్నరుమెంటు నూచనల తిరస్కరించి ప్రజల అభివృద్ధికి బాటు పడుట ఆసంభవమని ఎంచి కాంగ్రెసు మంత్రి పదవుల అంగీకరింపకుండుటను నిశ్చయించెను. కాని కాంగ్రెసుయొక్క యీ తీర్మానమును గంగలోగోపి యథోచిత సహకారవాదము ఉద్యోగముల స్వీకరింప నిశ్చయించిన. ఆగ్రగణ్యమగు కేతకమును బోగొట్టుకొనుచు అవసరమైనప్పుడు పదవులకు తిరిగి కనుల యిచ్చుటకు ముల్త్రులను సాధ్యమగుదియు లేనిది మిగిలిన నిశ్చయించవలయును. (అ. ప్రె.)

లాహారు నగరము రాజప్రతినిధి

సందర్శింపబోవుట
తత్సందర్శమున ఆయనగౌరవార్థము మునిసిపాలిటి విందుచేయును
లాహారు, నెవ్రెంబరు 20:— అభ్యుదయ తీర్మానముపై లాహారు నగరము సందర్శింపబడు స్వరాజ్యప్రతినిధి గౌరవార్థము విందు జేయుటకు తగిన యత్నములు సల్పుటకు ఒక ఉపసంఘము నియమింపవలయునని నగర పరిపాలక సంఘ సమావేశ మంగీకరించెను. (అ. ప్రె.)

కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే వోటుజేయుడు ఆంధ్ర రాష్ట్రము వోటరులకు హెచ్చరిక

రానున్న నవంబరు మాసము దేశముయొక్క భావినితని నిర్ణయించునున్నది. పరాధీన దేశమును ప్రజాపక్షము ప్రభుత్వము తప్ప వేరొండుకీకీ తావులేదు. సంస్థల కెల్లను తల్లియగు కాంగ్రెసు సంస్థ ముప్పదిమూడు కోట్ల భారతీయులపక్షమున చేజాచి మిత్రోద్ధాటు నాశించుచున్నది. తల్లిపిలుపు నాలించి జనవియోజనాదల దాల్చి స్వీయధర్మమును నిర్వర్తించు కొను వారలే స్వరాజ్యమును సాధింపగలరు.

అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంస్థచే నియమింపబడిన ప్రజాప్రతినిధులు ఆంధ్రనాయకప్రవరు లీదిగువ బేర్కొనబడినవారికే మీ వోట్ల నొసంగి కాంగ్రెసుపట్ల గల మీయనుపమాన భక్తివిశ్వాసముల బ్రకటించి కృతకృత్యులు గండు!

భారత శాసనసభ

గంజాము; విశాఖపట్టణము:— శ్రీయుత వరహగిరి వెంకటేశ జోగజ్యోగారు.
తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలు:— ... ఆంధ్రకేసరి టంగుటూరు ప్రకాశంపంతులుగారు.
దత్తమండలములు; చిత్తూరు:— ... సి. దొరసామి అయ్యంగారు.
గుంటూరు; నెల్లూరు:— ... బత్తెని. పెరుమాళునాయుడుగారు.
మదరాసు:— (మహమ్మదీయస్థానము) ... ఉమాఅలీషాహి. సయ్యదు ముహమ్మదాసాహెబు
చెన్ననగరము (మహమ్మదీయేతరస్థానము) ... శ్రీ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు [గార్లు

రాష్ట్ర శాసనసభ

గంజాము:— శ్రీయుత వరదా కామేశ్వరరావునాయుడు;
... శశిభూషణరథో మహాశయో;
... ఉన్నవ రామలింగం గారలు.
విశాఖపట్టణం (నగరం):— ... వనంతవాడ బుచ్చి సుందరరావుగారు,
(జిల్లా):— ... చింతలపాటి వేంకటసూర్యనరసింహరాజుగారు
... పూనపాటి కుమార వెంకటపతిరాజుగారు
గోదావరి (నగరం):— ... బిక్కిని వెంకటరత్నం చౌదరిగారు.
(జిల్లా):— ... కందుల వీరరాఘవస్వామి నాయుడుగారు
పశ్చిమగోదావరి:— ... దండు నారాయణరాజుగారు,
... మోతే నారాయణరావుగారు.
కృష్ణ:— ... అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావుగారు
... కొల్లివర సూరయ్యచౌదరిగారు.
గుంటూరు:— ... పిల్లలమర్రి ఆంజనేయులుగారు
... కోట జయరామరెడ్డిగారు.
నెల్లూరు:— ... ఆమంచర్ల సుబ్బు కృష్ణరావుగారు.
... పొణకా గోవిందరెడ్డిగారు
చిత్తూరు:— ... కొండాగు వెంకటశివరాజుగారు
కడప:— ... కె. కోటి రెడ్డిగారు
... ఎ. రఘురామారావుగారు.
అనంతపురం:— ... చీమ వాసుదేవి నారాయణరెడ్డిగారు
... బి. ఓబి రెడ్డిగారు.
కర్నూలు:— ... యస్. శంకర రెడ్డిగారు
... గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమరావుగారు
బళ్లారి:— ... పి. శివరావుగారు.
చెన్నపురి:— ... సామి వేంకటాచలం శెట్టిగారు
... వి. మాళిరామణి పిళ్లెగారు
... పి. భక్తవత్సలునాయుడుగారు
... డాక్టరు. బి. యస్. మల్లయ్యగారు.
... (మహమ్మదీయస్థానము) అబ్దుల్ హమీదుఖాను
సర్కారులు (మహమ్మదీయస్థానము):— ... నజీరు అహమదుగారు [గారు
నెల్లూరు, గుంటూరు, చిత్తూరు:— ... మహమ్మద్ ఖాజా మొహదీన్ సాహెబుగారు
దత్తమండలములు:— ... సయ్యదు మొహదీన్ ఖదీగారు
చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము:— ... యస్. సత్యమూర్తిగారు
దక్షిణ ఇండియా పర్వతసంఘము:— ... సి. గోపాలమోహన్ గారు
మధ్యజిల్లాలు (భారత క్రైస్తవసంఘము):— ... డి. కొశంబైగారు

దక్షిణాఫ్రికా రాయబారులు

పూనాలో స్వాగతము

పూనా, సెప్టెంబరు 20:—దక్షిణాఫ్రికా రాయబారు మిక్సెడి కీ సాయం త్రము 6 గంటలకు స్వేచ్ఛలు (ట్రేయినులో) చేరెను. దిగడము కర్మిలో రహస్యముగ దిగిరి. వారు గణేశఖండు ప్రభుత్వమండలిరమునకు బోయిరి. ఆచట గవర్నరు సర్ లెస్లీవిల్సనుగారి ఆతిథ్యముగనుండిరి. దారిలో బొంబాయినుండి వచ్చునపుడు స్వేచ్ఛలు (ట్రేయిను తాతా హైడ్రో ఎలక్ట్రిక్స్ ఆంధ్ర వాలీ పవరు స్టేషను వద్దను. హైడ్రో ఎలక్ట్రిక్స్ స్కీము సందర్శనను సెర్ద డాము గట్టుమన్న లోనవాలానద్దనుఆగెను. అంతయును రాయబారులు సందర్శించిరి. రెండు వోట్లను తాతా కంపెనీ ప్రతిభులు రాయబారులకు సత్కరించిరి. మంగళవారమునాడు రాయబారులకు పూనాలో తీరిక లేకుండును. ఎన్నియో ముఖ్యులగు సంఘసంఘం జూడవలసియుండును. క్యాబ్రాన్స్యులరు క్రికెటుపందెముల ముబుయేగాక ఆచట ఫలాహారములకేసి అంతట బొంబాయి పేరిపు గావించు లోటవిందుకు బోయెదను.

వాణిజ్యసంఘాస్యత్తుని విందు

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 20:—దక్షిణాఫ్రికా రాయబారులకు విన్నరాత్రి వాణిజ్య సంఘాస్యత్తు లగు కే. ఎ. కే గారు విందు కేసిరి. కే గారు ఆతిథ్యము ఆశిస్సు నుపాదించుచు బహుచక్కని ప్రసంగము గావించిరి. ఆయ్యది అందరకు నుముదావహముగనుండెను. వారు బొంబాయిలో భారతీయులకును ముగ్లీ పియనులకును గల సద్భావములదెల్పి, ఆపట్టణము వాణిజ్యపాతిక్రామికాభివృద్ధి గాంచుటకు కారణము ఉభయజాతులకును గల మిత్రసహకారములే యని దెల్పిరి. కేగారు తాము కలసిమెలసి యున్న భారతీయులకన్న యెక్కువమిత్రులను గోరజాలనని చెప్పిరి.

కేగారు తమకొసంగిన స్వాగతమునకు డంకనుసతి హర్ములు చెలరేగ వందనము లర్పించెను. బేయర్సుగారుగూడ అత్యుత్సాహముతో ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. దక్షిణాఫ్రికాపారిక్రామికాభివృద్ధి కెటుల నవకాశము నొసంగునో ఆచట ఖనిజములకెట్టి వ్యాప్తి గలదో దెల్పిరి. భారతము ముఖ్యముగ నచటిలోహములగు బంగారము, ఇజ్రములు, నీమబొగ్గు మన్నునవనియుండు పరిశ్రమలలో పాల్గొనిపనికేసెదరను సచ్చుకమును దెల్పెను. ఈవిందునకు బొంబాయిలోనికి భారతవిరోపీయప్రముఖులు వచ్చి సలక్షణముగ జరిగెను. (ఆ. (ప్రె.))

రాజప్రతినిధియెడ బేయర్సుగారి కృతజ్ఞత

సిన్ధూ, సెప్టెంబరు 20:—దక్షిణాఫ్రికా రాయబారుల నాయకుడగు గా. బేయర్సుగారి విదననుండి రాజప్రతినిధి క్రిందివిధముగ తింతివార్త వచ్చెను:—

“మీరు మాకు వ్యాదయభ్యర్థముగ స్వాగత మొసంగుచు నిదట సౌఖ్యముగ కులాసాగా నుండగోరినందులకు నేను రాయబారులపక్షమున నావందనము లర్పించుచున్నాను. ఈ అద్భుత దేశభూమిపై కాల్గడినందులకు మాకు సంతోషముననున్నది. ఇందువలన మనోహరముగ నుండుటయేగాక మేము ఆనేకవిషయములను దెలుగుకొనగలమని నమ్మెదను. రాయబారులు మీకు రాజప్రతినిధికిని భారతీయులకును వందనము లర్పించుచున్నాడు. (ఆ. (ప్రె.))

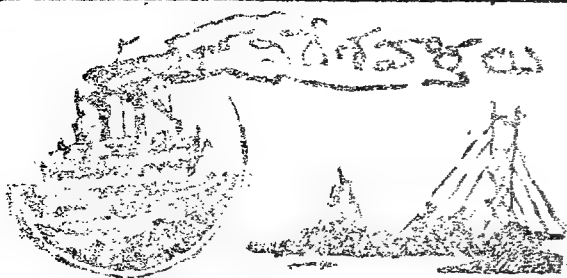
రంచినహకార్ల బ్యాంకు

సాంవత్సరికము

విద్యాంగమంత్రి యుపన్యాసము

రంచి, సెప్టెంబరు 18:—రంచి నెలలు సహకార బ్యాంకు సాంవత్సరికోత్సవమునకు అధ్యక్షత వహించి విద్యాంగమంత్రి గా|| సర్ సయ్యదుమహమ్మదు ఖదీగారు ప్రభుత్వమువారు దేశముయొక్కయు ప్రజలయొక్కయు ఆర్థికస్థితి అభివృద్ధిచేయు సహకార ఉద్యమమునకును పరిశ్రమలకును సహాయముచేయ సిద్ధముగా నున్నార. క్షేత్రలోనే సహకారోద్యమ సహాయమువలన నిజమైన గ్రామపునర్నిర్మాణము చేయగలమని కలంచుచున్నాను” అని చెప్పిరి.

లండనులో మొదటినుసీదు

ఇర్విన్ సాదుగారికొడుకు తెరచును

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, సెప్టెం 20:—ఇర్విన్ సాదుగారికొడుకు పెయి నూలుగారు ఇంగ్లండు కేసుమన్నారు. లండనులో సభ్యత్వము లోనున్న మొదటి ముసల్మాను మసీదును ఆక్టోబరు మాసారంభ తేదీన తెరచెదరు.

చీనాపరిస్థితులు

అమెరికనునౌకపై మరల గొల్చుట

(ఆంధ్రపత్రికకు ప్రత్యేకతంతి)

సెప్టెం 20:—పీకింగ్, హానియాంగును వాటిపోవుచుండ నమెరికను నౌకను మరలగాల్చిరి. ముగ్గురు నావికులకు గాయ ములు తగిలెను. నౌకాధిపతి మరణింపలగునట్లు ప్రకటన గింపబడినది. ఉత్తరచిన్నానా, నూరుపర్వతములు అమెరికను నౌకను గుడ్డలో చెమట్రక్కులనుండి ముంచెత్తినందుననాదు. విదేశీయులపట్ల ప్రతిహేతుభావముతో ప్రవర్తించుటచే చంగ్కొంగులో విదేశీయుల పరిస్థితులు చాలావిషమమునందున్నవి. విదేశీయులు ఇండ్లను దోచుకొనుచున్నారు. తరుచు దేవభావ మును గనపడుచున్నది. ఇవాంగలముఖముగ విదేశీయులు యగము ఖాళీజేయుట ప్రారంభమైనది.

బొగ్గుతగవు

ప్రధానామాత్యుని పరిష్కారవిధానము- దాని గతి

నగ్న, సెప్టెం 18:—నిన్న బాల్కన్ గారు తెలియ జేసిన వార్తల నాలోచించుటకు గమలపనివాండ్రు కార్యనిరాసి భావార్థమువారు సోమవారము సమావేశ మగుదురు. సాగ్య విర్వాటులను ఇదివరలో నూచించిరి. దానిననుసరించియే ఈ క్రొత్త పీర్వాటులుగూడ నున్నవి. స్థానిక రాష్ట్రీయ పరిష్కారము ననుసరించి అందరను పనిలో ప్రవేశించిన ప్రభుత్వము వారు పార్లమెంటు ఆర్డరు ప్రవేశపెట్టి సేవనలు అర్జి కేటరి ట్రెబ్యునలు నియమించెదరటం. దేశీయతలను పరిష్కారము కదిలిన అనవసరమని వారు అననిచో పైన జెప్పినటులు జేసెదరు.

ఈ పీర్వాటు సంగీరించినపనివాండ్రు పనిలో జేరు టకు మరల అవకాశము లేర్పడును. ఈవరకులను పైన జెప్పిన సంఘమువారు సవరణ జేసెదరు. ఈవిధానము సంగీరించిన, పూర్వ మనుకొన్న పీర్వాటులనుండి కొంతమరలినవారగుదురు. అసలు పంచాయితీ పరిష్కారమే వలదని యజమాను లనిరి. పని గ్రహ దేశమంతటను అంగీకారముగ పీర్వాటు గావలె నని.

అందుచే ప్రధానామాత్యుని నూచనలగతి ప్రస్తుతమున యింకా యిది సందియమగుచున్నది.

దెయిలీ హెరాల్డుపత్రికా వ్యాఖ్యలు క్రితములముగ ని.

ఈతగవు జరుగుచున్నంతకాలమునను సామాన్యతతో ప్రయత్నించుచున్న మాంచెప్ప గూర్చి యనువత్రి ఇట్లు వ్రాయు చున్నది. యజమానులు దేశమంతటను అంగీకారముగనుండు పీర్వాటులను జేసికొనుటకు యజమానులు నిరాకరించుటచే ప్రభుత్వమువారి పీర్వాటు చక్కగనన్నది లేదా యజమానులు తినుంతటమే పనివాండ్రతో పరిష్కారముజేసికొనుట కవకాశము నీయుపయ్యును. లేదా నిష్పాక్షికముగ ప్రవర్తించువారి తీర్మానముకైం లేట్టులెను.

విమానము సుపయోగింపులలో పెట్రోలు ఖర్చులను సాధ్యములు కనుగొనిరి.

దొమినియను మంత్రులు

లండనుకు వచ్చుట

నగ్న, సెప్టెం 18:—లండనులో ఆక్టోబరులో 19 తేదీని సామ్రాజ్యపథ జరుగును.

అపుడు బాల్కన్ గారు బేర్మింగ్ హామ్ లో తన అతిథులుగ నుండునలెని దొమినియను ప్రధానామాత్యుల నాహ్వానించును. మొదట 19 తేదీని (ఆక్టోబరు) ప్రభుత్వమువారు విందుజేసెదరు. అపుడు బాల్కన్ గారు వీరినందరిని ఆహ్వానించెదరు.

2కింగ్ హాం మందిరమున రాజు వీరికి విందుజేయును.

అట్లాంటికు నౌకాదళముసేగాక క్రొయిడను వైమానిక దళ ప్రదర్శనమును ట్రాన్సు పటాలపు దళ ప్రదర్శనములను దొమినియను ప్రధానామాత్యులు జూచెదరు.

తంజీరునమన్య

లండన్, సెప్టెం 18:—ఇదివరలో మొరోకోలో సైన్యమును ప్రవేశమున తంజీరును చేర్చి తీరవలెనని సైన్యము జూపుచున్న పట్టుదలను కొంతవరకు సైన్యము తగ్గించినటులున్నది. దీనికి దృష్టాంతము క్రొత్త తంజీరు చట్టము ప్రకారము ఇటలీని జేర్చుకొను విషయమై చర్చించుటకు సైన్యము గ్రేటు బ్రిటను ప్రాంసు కంపిన లేఖయే.

జాతీయమిత్ర ఆర్థిక చట్టము

ఖర్చును ఎక్కువజేయురు

జనీవా, సెప్టెం. 18:—జాతీయమిత్ర ఆర్థికచట్టములో ఎక్కువ వ్యయమును జేయుటకు సర్ సి. పి. రామస్వామయ్యగారు గారన్నటుల క్రద్ధతో మొలగుటకు అంగీకరించిరి. ఇతర రాజ్యములనుండి వసూలుజేయు సామ్య ఇకముందీసంవత్సరము ఇచ్చుచున్న మొత్తముకంటె ఎక్కువ వసూలుజేయరాదనిరి. జాతీయమిత్ర యభిప్రాయానికి అడ్డుగూడదనిరి.

కిష్కింగుగారి ద్వేషగీతము

అమెరికనుల ఆక్షేపణ

న్యూయార్కు, సెప్టెంబరు 16:—బరోహ ప్రహా సం గ్రామమును అమెరికనులు జయించలేదని కిష్కింగుగారు క్రొత్తగ గీతమును వ్రాసెదరు. అమెరికను హక్కులను నిరసించెదరు. కిష్కింగు గారు ఇటీవల అన్యధాతగ నున్నపుడు అమెరికనులు ఆతనికి ఆరోగ్యముగ నుండుగాక యని దేవతలనులందు అందరను ప్రార్థించెదరు. అట్టిసందర్భములం జేసి కిష్కింగుగారి ట్టు వ్రాయుట విశ్వాస సూతకముననున్నది. గ్రేటు బ్రిటను ఇచ్చుట తానీయవలసిన యుద్ధమునామును తీర్పుచున్నది.

కాని పద్మరూపముగ ఇంగ్లండు ఏద్యదలనుకొన్నచో అమెరికనుల కాక్షేపణ లేదనుచున్నాడు.

ఆంగ్లోరషియనువర్తకము

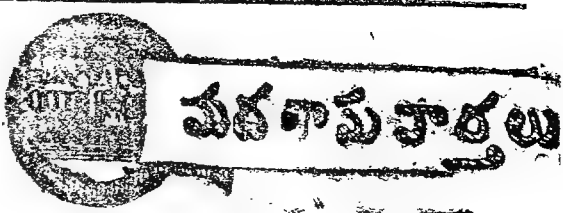
లండన్, సెప్టెం. 15:—రషియాకు రహస్యముగ వీగి తిరిగి వచ్చిరి. వర్తకవిభాగముజే ఇన్వరుపోర్టుప్రభువు బాల్కన్ లో ప్రయత్నముగ పోయియున్నతీరనిమాత్రము అంగీకరించిరి. కాని ఆంగ్లో రషియావర్తకమును నభివృద్ధిజేయుటకు మాస్కోలో రాయబారములు సల్యుచున్నారని దెయిలీన్యూసుపత్రిక చెబుచున్నది.

రెజీ విద్యార్థులు

టోక్యో, సెప్టెం. 15:—విద్యార్థుల యువ్యమును గూర్చి సంగతులను ప్రకటించుటకు ఆఖరును పోలీసువారంగీకరించెదరు. వీరియుద్దేశ్యము ఇంకొక 20 సంవత్సరములలో భాగ్యవంతులు బీదలు అను విభేదములేని ప్రభుత్వము నేర్పాటు జేయుటయే వీరితలంపు. నిరుడు దేశీయతలో దీనిని కనుగొనిరి. చాలమందిని అపుడు అరెస్టుజేసిరి. 42 ద్దని నేరస్థులనిరి. ఇందులో 37 నరిని జామీనుమీద వదిలిరి.

ఇందులో విమర్శియద్యాలయములు, పెక్కు ఉన్నత పాఠశాలలు చేరియున్నవి.

సిన్గా, సెప్టెంబరు 20:—బాద్మ్యుగ మహారాజావారు దయతో తమ 15 పోనీ గుఱ్ఱములను ఉపయోగించుటకు అమెరికా నుండి వచ్చిన నళమునకు ఈయ సంగీకరించిరి. వారిలో నొక అటగానిని గుఱ్ఱములలో మంచినాటిని నేరుకొనుట కంపభవన ౬ని కోరియున్నాడు (అ. ప్రె.)

మదరాసు రాజధాని మస్లిం సమితి :—సమితి సాంవత్సరిక సమావేశము నిర్వహింపబడుచుండెదమున ఈనెల 22 వ తేదీ సాంజంకాలము 5 గంటలకు జరుగును.

కీ. శే. గోపాలాచార్యుల వర్గంతి :—కీ. శే. వండిత డి. గోపాలాచార్యుల రి-వ వర్గంతి ఈనెల 28-వ తేదీ గురువారము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు గోవిందస్వామి నిషిధి 151 నెంబరు గృహమున, ఆయుర్వేద ఆశ్రమపు ప్రాప్తెటరు డి. దేశికాచార్యులగారిచే జరుపబడును. డి|| బి|| మా నిలానుజీపిల్లగారు, కాప్తను శ్రీనివాసమూర్తి గారు, డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారు, ఆయుర్వేదభూషణ వండిత యం. దొరస్వామి అయ్యంగారు ఉపన్యసించెదరు. డి|| బి|| బి. తిరికావలం శెట్టిగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

రాకపోకలు:—కాననభాధ్యక్షు లగు గా|| రత్న స్వామిగారు నిన్న రాత్రి కర్నూలు వెళ్లిరి.

డాక్టరు శేకనపాయిగారు నిన్న రాత్రి మదరాసు విడిచి పోయిరి.

జియాలజికలు డిపార్టుమెంటు ఆర్. డి. వెట్టుగారు నిన్న రాత్రి ఉదకమండలం వెళ్లిరి.

ఫట్టాయికర్లులు కేబిడిరము ఉదయం కలకత్తా మెయి జులో చెన్నపురికి వచ్చెను.

భారతదేశమున పర్యటన మొనర్చుచున్న ఫీవరహెమ్ ప్రభువు నిన్న రాత్రి కలకత్తాను వెళ్లిరి.

ఈనెల 28-వ తేదీ మామూలులో గవర్నరు వాటరు వర్క్సు రిజర్వాయరు ప్రారంభమహోత్సవమును సలిపెదరు.

రాయపేటడివిజనులన్ని కలు

లక్ష్మణ శెట్టిగారు రివిజనుపెటిషను దాఖలుచేయుట మద్రాసు రాయపేటడివిజను కాంగ్రెసుఅభ్యర్థి యగు బి. ఎ. బి. కె. లక్ష్మణ శెట్టిగారి అభ్యర్థిత్య నియోజకమున కవిమనరుగారు రద్దుజేసిరి. అప్పీలునందు స్వామికాజాకోర్టు ప్రధానస్వామ్యమూర్తి కమీషనరు నిర్ణయమును ఖాయపరిచి, నిన్నటిదినము స్వామికాజాకోర్టు ప్రధానస్వామ్యమూర్తి తీర్పు పై హైకోర్టునందు వీరు రివిజను పెటిషను దాఖలు చేసిరి.

చెన్నపురి కాననసభ ఎన్ని కలు

కాంగ్రెసు న్యాయ అభ్యర్థి రాజోపు కాననసభ ఎన్నికలలో చెన్నపురి శేర్మరువ బడిన అభ్యర్థులలో నాల్గవ వారగు డి. బి. మాణిక్యమణి పిల్ల గారు తమ యభ్యర్థిత్యము నుపసంహరించికొనుటచే, సి. ఎస్. గోవిందరాజు మొదలియగుగారిని కాంగ్రెసువారు నాల్గవ అభ్యర్థిగ నిర్ణయించెదని తెలియుచున్నది.

పోస్టుమాను మోసకృత్తములు

పార్కులులో గడియారములు మాయమగుట. భీమవరం తాలూకాలోని ఒక విలేజిపోస్టుమాను చెన్నపురియందలి ఇంగ్లీషు కంపెనీలకు బంగారు గడియారములను ఆకాశరామున్న అడ్రెసులకు వి. పి. గ. శంపవలయునని వ్రాయుచుండెను. తాలూకా డిప్యూటీ కలెక్టరుకు ఒక బంగారు గడియారము వి. పి. గ. వచ్చెను. అందులో గడియారము లేకుండెను. వెంకట్రావు అను పోస్టుమెను ఈ దొంగతనములు చేసెనని తూర్పుగోదావరి పోలీసువారతనిని పట్టకొనిరి.

రైల్వేటికెట్ల మోసము

లాకా లేజీవిద్యార్థి అరెస్టుచేయబడుట మద్రాసు లాకా లేజీ యస్. యల్. తరగతి యందు చదువుచున్న వై. వి. వై. ప్రసాదరావు అను 24 సంవత్సరములు వయస్సుగల విద్యార్థిని నిన్నటిదినము రాయపురం రైల్వేపాటి ను సబ్ ఇన్స్పెక్టరు రంగస్వామిఅయ్యంగారు అరెస్టుజేసిరి. ప్రసాదరావుగారు రైల్వేకంపెనీవారు విద్యార్థుల యుక్త కస్సు వను సబ్సిడీతో వద్రానుండి తెనాకి అర్ధచార్జీకి ఆరుటిక్రెట్లు కొని నిండుచార్జీకి 5 టిక్రెట్లు అమ్మువనెనె. అది వారమురాత్రి నిండుతును పొన్నేరిలో పట్టుకొనడెను.

భోపత్కరు, ఆనేగారలచర్య

కాంగ్రెసు సంఘ కార్యనిర్వాహకులుగ నుండి
రెస్పాన్సివిటీలకు తోడ్పడుట

అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి
ఖండేంద్రము

మద్రాసు, సెప్టెంబరు 21:—అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శియగు వీ. రంగస్వామి ఆయనగారు యీ క్రిందివిషయముగ పత్రికలకు వ్రాయుచున్నారు:—

“వహారాష్ట్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడుగ భోపత్కరుగారును, వీరారు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుగ ఆనేగారును ద్వారా అసమృద్ధి క్రిందటివారము పత్రికలలో ప్రచురించబడెను. అందులకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చి తద్వారా ఆరా వ్యూహములగు కాంగ్రెసువాదులను తప్పువారికి దీసి ఆక్రమవర్గముల బోధించుచున్న కాంగ్రెసువాదులకు పాచ్చరిక జేయవలసి యున్నది.

భోపత్కరుగారును ఆనేగారును రెస్పాన్సివు సహకార పక్షమునందు ముఖ్యులగు నాయకులని ఆందరకును దెలియును. వారు వారిరాష్ట్రములందు కాంగ్రెసుకమిటీల అధ్యక్షులుగ నున్నారు. అంతేగాక తమపార్టీకి ప్రతిపాటుముగ కాంగ్రెసుఅధ్యక్షులను తిప్పుచున్నారు. ఈ రాష్ట్రములందు కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకలందరును కోర్ట్లోగొప్ప రెస్పాన్సివిటీ యున్నారు. అట్టివారు తమకు ప్రతిపాటుముగనుండు రాజకీయవిధానమును బలపరుచుటకు అధ్యక్షులను తిప్పుచున్నారు. ఇది యొక్క మొదట కాకున్నను, తాము ఆక్రమించియున్న యుద్ధోగకారణముచేత కాంగ్రెసు వర్గింపుకమిటీనిర్ణయములను వారు లక్ష్యముజేయుట లేదనబాలరు. భోపత్కరుగారు గావించిన ప్రకటనయందు దెల్పినట్లు వారు కాంగ్రెసుకార్యవిధానములలో కేకీభేదియట్లేదని స్పష్టముచేయుచున్నది.

మహారాష్ట్ర యెన్నికల విషయము

నేను క్లుప్తముగ విషయములనున్నట్టిని చెప్పెదను. మహారాష్ట్ర రాష్ట్రీయకార్యనిర్వాహకసంఘము రెస్పాన్సివిటీ ప్రాముఖ్యము గల్గియున్నది. ఇయ్యది తాదాజిల్లాకు త్రివేది, మైసూరు గారలకుబడులు నియోధికరగానిని కాంగ్రెసుఅధ్యక్షిగ నూచించెను. యోధికరను మొదటి తానాజిల్లాకు తిరువాతివారిని రెస్పాన్సివు మితులు కాంగ్రెసు అధ్యక్షిగజేటిరి. త్రివేదిగారు మహారాష్ట్రదేశమున రెస్పాన్సివిటీపక్షము తిరుయై త్రికమును పెట్టుచును దియోధికరగారంతటి స్వరాజ్యపక్షపక్ష్యతే యై యున్నారు. త్రివేది గారు ను ప్రాపు గారును మహారాష్ట్ర వర్గింపుకమిటీ సలహాలను ధనుపరుపవలదని వర్గింపు కమిటీకి విజ్ఞప్తి జేసెను. వర్గింపు కమిటీ కలకత్తాలో సమావేశమై ప్రభుత్వ యావనయమునంతను విచారించి జమ్నాదాసు యం. మెహతాగారిని నన్ను అక్కడికి పోయి విచారించి కమిటీ యింకొకసారి సమావేశమునకప్పటికి నివేదికను బంపగోరెను. మేము భయము క్రిందటి నెలలో బొంబాయిలో గలసి కొంటిము. మహారాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి ప్రాపు గారును పిగిలిన యిద్దరు అధ్యక్షుల ప్రతినిధులును మమ్ములను గలసికొనిరి. ఆందరమును మాలో మేము ఆవిషయము నంశము చర్చించుకొంటిమి. మేముంకను అవల విచారణల ఫలితి అంతట నాలోచించి నివేదికను బంపితిమి. దానిమీద వర్గింపు కమిటీయు ఉపసంఘమును త్రివేదిగారి అధ్యక్షిత్వమును బలపరుప తీర్మానించిరి. ఇట్టిపక్షికులలో మహారాష్ట్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము స్వీయాభిప్రాయము తెలుసుచును, అంతయు విచారించి వర్గింపు కమిటీ గావించిన నిర్ణయము నంగీకరించుండవలసినది.

భోపత్కరుగారి కప్పుడు కాన్పురు కాంగ్రెసు తీర్మానము ప్రకారము వర్గింపు కమిటీకి గల అధికారమునందలి హక్కులను గూర్చి కొన్ని ముఖ్యాంశముల దేగోరి. కొన్ని పేర్లను గ్రహవర్తనలతో తీసివేయు కో అధికారమున్న ప్రభురాష్ట్రీయ సంస్థ కలహా నీయుని యితర పేర్లను గూడ అంగీకరింప అధికారము గలదా యు విషయమును నేను చర్చింప నవసరము లేదు. వర్గింపు కమిటీ కాంగ్రెసు నిర్మాణము ప్రకారము, కాన్పురు తీర్మానమును బట్టియు గల అధికారములను తగ్గింప భోపత్కరుగారివలెను గానేరదు. ఇతరును భోపత్కరుగారు కోరునది చూడ మహారాష్ట్రదేశమున నెన్నికల విషయమై వర్గింపు కమిటీ నిర్ణయముల ధిక్కరింపగోరుచున్నట్లున్నది. ఆయనయు మిత్రులును అను కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకవర్గమునందుండుట వలన కాంగ్రెసు ఉత్తరువును

ఆచరణలో తిట్టుభారము వారిపై నుండెను. భోపత్కరుగారు వరుల నాలోచించి తానాజిల్లాకు దియోధికరగారిని కాంగ్రెసు అధ్యక్షిగ గమనింపవలెనని కోరు పద్ధతి ఆత్మహంతక మని తెలిసికొనవలెను.

త్రివేదిగారిని బలపరుపుడు

ఎన్నెవను ప్రస్తుతపరిస్థితులలో అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శిగనుండి ఆ జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము త్రివేదిగారి కాంగ్రెసు అధ్యక్షిత్వమును బలపరచి దియోధికరగారి అధ్యక్షిత్వముతో సంబంధమును వదలుకొనవలెనని పాచ్చరించెదను దియోధికర గారు మరేమొనను తానా జిల్లాకు కాంగ్రెసుఅధ్యక్షిమాత్రము గానేరదు. దియోధికరగారి అధ్యక్షిత్వమును వర్గింపు కమిటీ అంగీకరింపక పోవుచునలన కాంగ్రెసు ప్రతినిధివార మాయన యెన్నికలలో పోటీజేయురాదు. కాబట్టి ఆయన అధ్యక్షిగ నిలుచుట కాంగ్రెసు కమిటీ కాయన గావించిన ప్రతిపక్ష భగ్నును జేయుటకును.

ఎలెక్షను కమిటీ కామక్షణ

మహారాష్ట్ర వీరారు రాష్ట్రములను ఎలెక్షను కమిటీని నియమించినందులకు భోపత్కరుగారును ఆనేగారును అసమృద్ధి దెల్పిరి. కాన్పురు కాంగ్రెసు యెన్నికల విధానము ననుసరించి మహారాష్ట్ర కమిటీచేసినప్రయత్నములు మొదటి అధ్యక్షులలిట్లు ను తిరుయైజేసినదానినిబట్టి చూడ, చాల అసంతృప్తిగ నున్నట్లుల గాన్పించును. అటు నుండుటకు కారణము మహారాష్ట్ర దేశమున రెస్పాన్సివిటీ లెక్కచూచి యున్నారని చెప్పినను వర్గింపు కమిటీ అట్టిదాని నంగీకరింపబాలరు. కాంగ్రెసుఅధ్యక్షులను దొంకింపకుండునది తిట్టుబామును. మహారాష్ట్రకాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక లెంత ప్రతిపాటుముగ నున్నను, కాన్పురుకాంగ్రెసుకార్యవిధానమును మహారాష్ట్రదేశములో కాంగ్రెసువాదులందరు నంగీకరించినట్లుల వారి యు దేశ్యము. వర్గింపు కమిటీ ఆదివరకు జేసిన ప్రయత్నములకు దోడు ఎలెక్షను కమిటీని నియమించుటకు హక్కు గల్గియున్నది. ఆఎలెక్షను కమిటీయెను సాధ్యమైనంతవరకు మహారాష్ట్రకాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకలలో సంప్రతించి పనిజేయగోరబడెను. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో కాంగ్రెసు తేమము ననుసరించి చేయగల పని యింతకన్న వేరొందు గానరాదు.

వీరారులన్యాయస్థితి

వీరారుస్థితి మరింత అన్యాయముగ నున్నది. ఆకాంగ్రెసు కమిటీ రెస్పాన్సివిటీ కార్యనిర్వాహకులు కాంగ్రెసు అధ్యక్షులుగా నెన్నుగను రాజకీయము కాలవిస్తరణము గావలెననియు కోరిరి. వర్గింపు కమిటీవారు యావనయమును నన్నున వీరారుకు తమ మహిమి పంపి కాంగ్రెసు కార్యవిధానమును విమృశన పథ్యముల గల ఎలెక్షనుకమిటీని స్థాపించి కాంగ్రెసుకమిటీ కార్యనిర్వాహకులతో గలసి పనిజేయవలసినదిగోరిరి. ఇంతేగాక వర్గింపుకమిటీ యంగీకరించు అధ్యక్షులను దెట్టి కాన్పురు కాంగ్రెసు విధించిన ఎలెక్షను కార్యవిధానము జరుగునట్లులు జూడవలెనని కోరిరి. అట్లే రాష్ట్రమునందును యితరరాష్ట్రములందును గూడ చూడవలెననిరి.

కాబట్టి ఆనీ, భోపత్కరుగారుల ఆక్షేపణల వలన యెన్నయును దుర్మయములుగావెను, ఈరెండు రాష్ట్రములందును కాంగ్రెసు క్రింద యెన్నికలు జరపుటకు వర్గింపుకమిటీజేయు ప్రయత్నములకు కాంగ్రెసున్న ప్రతిపక్ష భావించు వారందరును దోష్టజేసి నేను నమ్మెదను. (ఆ.ప్రె.)

యేలం ప్రకటన

బచ్చు నాగభూషణరావు యికసాల్వెన్సి
పెటిషన్ నం. 369/1923 సంబంధించి

మదరాసు అఫీషియల్ అసైని, (త్రిపురవల్లూరు కృష్ణయ్యవిదవాదివ 1925 ఫెల్ల డిసెంబరునెల 7 తేదీవరకు చేరవలసిన అసలుపక్షి యు 290-18-0 లకుగాను హైకోర్టు ఉత్తరవు చేరకు తాకట్టు పంచియుంకిన గుంటూరుజిల్లా, గుంటూరు పబ్లిసిటీప్రస్తు సంగడినంట బజార్లో 18/3/89 డోయ సెంబరు గలిగిన యింటిని మొదట డౌడన్ కంపెనీమాలముగా 1926 ఫెల్ల సెప్టెంబరునెల 25 తేదీ తొలివారము పురముం 8-20 ఘంటలకు సరరు యింటిపద్ధతిరంగముగా రేలముజేయదురు. యేలము నోటీసు కావలసినవారు మొదట డౌడన్ కంపెనీకి వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

న్యాయస్థానవార్తలు

అబద్ధపు ఫిర్యాదునకు ప్రాసిక్యూటు జేయుట

క్రీ. ప్రా. కోడును సవరింపవలెను

(హైకోర్టు)

ప్రధానన్యాయమూర్తి న్యాయమూర్తి కె.సుందరంబెట్టి గార్లదినున హైకోర్టునందొక ముఖ్యమగు అప్పీలును పరిష్కరించిరి.

హైకోర్టువకీలగు పి. ఎస్. గణపతిఅయ్యురుగారికి మెలా పూరునందు కొంతభూమిగలదు. అందు కొన్ని కొబ్బరిచెట్లు గలవు. వీ. రామస్వామి అయ్యరు అనునడదా కొబ్బరిచెట్లను కల్లుగీను కొనుట కిత్తరులకు కవులు కిచ్చెననియు తన భూమియం దతడు బోక్యము గలిగించుకొనకుండన తర్రు వాసర్యవలసినదనియు సిబ్బిన్సులుకాజుకోర్టులో గణపతిఅయ్యరుగారు దావా దెచ్చెను. పదరు కొబ్బరిచెట్లు గీయబడలేదని ప్రతివాది, సర్టిఫికేటును దాఖలుజేసెను. అందుపైన దావా కొట్టివేయబడెను. అంతట అబద్ధపుదావా దెచ్చినందుకుగాను వాదిని ప్రాసిక్యూటును జేయవలసినదని ప్రతివాది పిటిషను పెట్టెను. స్టాటుకాజు కోర్టు ప్రధానన్యాయమూర్తి ఈ పిటిషనును త్రోసివేయుచు ప్రాసిక్యూటును నిలువబాలదని తెలిపిరి. ఈ తీర్పుపైన ప్రతివాది హైకోర్టునకు అప్పీలుజేసెను.

ది. బి. జి. తణిక్కావలంబెట్టిగారు పిటిషనున తర్రును వాదిండుచు వాది విద్యావంతుడనియు న్యాయవాదియనియు అట్టి వాడిట్టి మిద్యాభియోగ మొనర్పరాదనియు నుడివిరి.

న్యాయమూర్తులు పిటిషనును త్రోసివేయుచు ప్రతివాది హైకోర్టు ద్వేషముచే నిట్టి పిటిషనును దెచ్చెననియు ఇట్టి పిటిషనులం దప్పీలుహక్కును తొలగించుచు క్రీ. ప్రా. కోడును సవరింపువలసిన సమయము వచ్చినదనియు నుడివిరి.

మి వాలీమశీదు కేసు

చేరిని తెగనరికి నందులకు 5 ఏండ్ల కఠినవరకము

రావల్పిండి, సెప్టెంబరు 20—ప్రత్యేక న్యాయాధికారి శ్రీ వాలీమశీదు కేసులో నేడు తీర్పుచెప్పెను. కేపురాయ యజమాని కృపాశీసింగుగారును రావల్పిండిహోల్కాయుగా నున్న సర్దారు జైసింగుగారును ముద్దాయిలు. వీరు క్రిందటి జూన్లో జరిగిన అల్లగల సందర్భమున ఒక మహమ్మదీయుని చేయి తెగనరికినందులకు 525 సెక్సుక్రింద కేరము మోపి ఇరవైవరకు 5 ఏండ్ల కఠిన వరకమును మొదటి ముద్దాయికి జేయు రూపాయిలును 500 రూపాయిలును జరిమానా విధించిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఈ న్యాయాధికారియే హమ్మిల నుబారుకేసులో పారి పోయిన ఇరవైరు ముద్దాయిలు ఫాజా, హమీరుగార్లను విచారింపి 398, 485 సెక్సులక్రింద సెవనున్న కంపిరి. (ఆ. ప్రె.)

అసత్యవార్త

ఈనెల 8 వ తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ 17 వ పుటలో గారంగజంజిల్లా వృత్తాంతశేఖరిని ఎలెక్షనును గూర్చిన వార్త చూడగానే నాకల్వంతా సహ్యాభావ ముచుంపించినది. నేనుగాని శ్రీ స్వామి బాబుగారుగాని యెప్పుడు నా ప్రదేశములకు వెళ్లేదెను. నెట్లు కవిసరావకాశములు లేవు. నీ నేరాజకీయములందు నింతవఱకు బ్రవేశింపలేదు. నావయస్సు ననుసరించి ఇక ముందుగూడఁ బ్రవేశింపదలంపులేదు. నేను నరసన్న పేట బోడ్ల హక్కుమహాకాలకు బ్రధానోపాధ్యాయుడుగా నున్నాను.

బయ్యంతి బాలకృష్ణమూర్తి. బి.

హెడ్ మాస్టరు భోద్ద మిడితన్మూర్తులు
నరసన్న పేట, గంజాంజిల్లా.

గవర్నరుగారి ఆగమనము

దక్షిణాఫ్రికారాయబారులు 23 వ తేదీ వచ్చెదరు. గోవను ప్రభువుగారు సిజ్మిడితో ఈనెల 23 వ తేదీ గురువారం ఉదయం 7-15 గంటలకు మెట్టుపాలెం మెయిలులో చెన్నపురికి వచ్చెదరు. ఆసమయమునకే పూనానండి స్పెషలు బండిలో దక్షిణాఫ్రికా రాయబారులు వచ్చెదరు. 24 వ తేదీ రాత్రి 11 గంటలకు స్పెషలు బండిలో మరల రాయబారులుచెల్లిపొయెదరు. అప్పుడే 11-15 గంటలకు స్పెషలు బండిలోగవర్నరుగారు ఉదకమండలం వెళ్లెదరు.

దూది నేత పరిశ్రమ విచారణ సంఘము

చెన్నపురియందు కార్యక్రమము

మదరాసు (దూది నేత) కార్యకసంఘమువారి సాక్ష్యము

దూది నేత పరిశ్రమయందు విచారణలు గావించుటకై బొంబాయి మిల్లు యజమానుల సంఘమువారి ప్రార్థనపై భారత ప్రభుత్వమువారు నియమించిన ఇండియన్ బారిఫ్ బోర్డు (దూది నేత పరిశ్రమ విచారణసంఘమువారు) నిన్నటి దినము చెన్నపురియందు విచ్చేరి.

విచారణసంఘనిర్వాహము - ఉద్దేశములు

బొంబాయి దూది నేత పరిశ్రమయందు ప్రస్తుతము వ్యాపించియున్న మాంద్యస్థితియొక్క కారణములను గన్గొని ఈ పరిశ్రమను పునరుద్ధరించుటకై సాధనములను సూచించుటకుగాను బారిఫ్ బోర్డుగాని లేక అట్టి సమానాధికారములుగల మరియొక సంఘముగాని నియమింపవలసినదిగ బొంబాయి మిల్లు యజమానుల సంఘమువారు భారత ప్రభుత్వమునకు గావించిన మనవిపై భారత ప్రభుత్వమువారు ఇట్టి విచారణసాధ్య మగునంత త్వరలో జరుపుటవనరమేయని గమనించుచు, బారిఫ్ బోర్డు ప్రస్తుతము ఉత్పాదక పరిశ్రమ విచారణయందు నిమగ్నమైయున్నందున ఈక్రింది యుద్దేశములతో దూది నేత పరిశ్రమయందు విచారణ గావించుటకై మరియొక బారిఫ్ బోర్డును నియమించిరి.

ఉద్దేశములు

1 భారత దేశమునందలి, అందు ప్రధానముగ బొంబాయి, అహమదాబాదు పట్టణములందలి దూది నేత పరిశ్రమపరిశ్రమితులను విచారించుటకును.

2 సదరు పరిశ్రమయందలి మాంద్యస్థితికి కారణము లెవ్వయో కన్గొనుట, ఆ కారణములు తాత్కాలికములా లేక శాశ్వత స్వభావముగలవియో యని తెలిసికొనుట.

3 దేశీయ, ఎగుమతి వస్తువులపై విదేశీయ పోటీలను ఇట్టి స్థితికి వీరుచిందా, అట్లులే నచో ఎంతవరకు విదేశీయ పోటీ ఈస్థితికి కారణమయ్యెను అని విచారించుటకు.

4 ఈ పరిశ్రమ భారతదేశమును చాల దీర్ఘ కాలమునుంచి నిరమైయుండెను గావునను, ఈ పరిశ్రమలను గలుగు సౌకర్యములను సమర్థించెడివారి శ్రేయమును గమనించుచు, సదరు నేత పరిశ్రమకు రక్షణ అవసరము, అనుచో ఏవిధమున రక్షణ గావలయును, ఎంత కాలమునర కట్టిరక్షణ యుండవలెను మున్నగు విషయములను విచారించుటకును.

5 ఇందుకు సంబంధించిన ఇతర శిఫార్సుల చేసినైన గావించుటకు అను ఉద్దేశములతో నీ విచారణసంఘము నియమింపబడినది.

అధ్యక్షులు - సభ్యులు

అధ్యక్షులు:—యస్. నాయక్. సి. యస్. ఐ., సి. బి. యి., ఎ. సి. యస్. గారు.

సభ్యులు:—రాయ్ బహద్దూర్ సండిత హరికిషన్ కార్, సి. యస్. ఐ, సి. ఐ. యి. గారు.

(2) ప్రొఫెసర్ యస్. యస్. మల్లారావు, యమ్. ఏ. బారెట్ లా, మైసూరు మహారాజా కాలేజి ప్రెసిపాలు.

కార్యదర్శి:—డి. యస్. కీగన్.

కార్యక్రమము

శుక్రవారమునకు విచారణసంఘమువారు చెన్నపురియందుండురు. దిన కలకత్తా, కాన్పూరు, ఢిల్లీ, అమృతసర్, లాహోరులవారుగ బొంబాయి చేరెను. ఇదివరలో బొంబాయి, అహమదాదు పట్టణములకు రెండవవారులు వెళ్లి యుండిరి. మోలాపూరు, నాగపూరు, మధ్యరాష్ట్రములందు పరిశ్రమితుల విచారించి వచ్చిరి.

నేటి మధ్యాహ్నము 2-30 గంటలకు - చెన్నపురి (దూది నేత) కార్యకసంఘమువారి సాక్ష్యము గైకొందురు.

బుధవారము 11 గంట:—చెన్నపురి ఫీసుగుడ్డు వ్యాపారుల సంఘమువారు సాక్ష్యమిత్తురు.

2-30 గంట:—చెన్నపురి కట్టము కలెక్టరు పూనపు గారు సాక్ష్యమిత్తురు.

3-30 గంట:—దక్షిణ ఇండియా వాణిజ్యసంఘము.

గురువారము 11 గంట 14:—చెన్నపురి ప్రభుత్వ నేత ఎక్కువప్రతి. యమ్. అనుచో సాదాగాని సాక్ష్యము గైకొనబడును.

శుక్రవారము:—ఉదయము 7-30 గంట లకు చూలై మిల్లులను 11 గంట లకు విన్నీకంపెనీ మిల్లులను పరీక్షించి గాడిసాంధ్యంలము పైబడేరి కలకత్తాకు పయనమయ్యెదరు.

చెన్నపురి దూది నేత కార్యకసంఘపు సాక్ష్యము ప్రైవేటుముయొక్క ప్రతినిధి ప్రసంగమున విచారణ సంఘమువారికి సాక్ష్యము నొసంగెను.

సంగ్రామమునకు పూర్వమునకంటే కార్యకుల కధిక శత నము లొసంగుటవలననే ముఖ్యముగ ప్రస్తుతము ధరలు పాచ్చినని బొంబాయి మిల్లు యజమానుల సంఘమువారి యభిప్రాయముతో ఈ నేత పరిశ్రమ పరిణామిరి. బక్కింగ్ హాము మిల్లు నేత కాఖయందు, 40 గజముల గడ్డకు నేయుటకు యుద్ధమునకు పూర్వము 8 అజా లిచ్చుచుండిరి. కాని ప్రస్తుతము క్రొత్తము గమలమీద అదేగడ్డకు 5 అజా లొసంగుచున్నారు. పాతముగ ములపై పనిచేయువారికి కొంచె మధికముగ వేతన మొసంగుచు నేయు న్నారు కాని నొత్త ము మీద యుద్ధమునకు పూర్వము, తదనంతరము ఒక సంవత్సరములను బోల్చిన ప్రస్తుతము చాల తక్కువ. చాల మంది పనివారిని తగ్గించిరి. పూర్వము వేయించి చేయుచుండిన పని ప్రస్తుతము 300 మందిచే మాత్రమే జరుపబడుచున్నది. బోనకు విరివిగ నొసంగబడుచున్నదని అంగీకరింపజాలము. బక్కింగ్ హాము కర్నాటక మిల్లుల వారొసంగెడి బోనకు ఒక నెల వేతముకైనను సమానముగలేదు. చూలై మిల్లులలో గతమాడు సంవత్సరములకుగాను బోనకు లేనే లేదు. పనిచేసెడి కాల తమును తగ్గించినను గూడ అందువలననే ఉత్పత్తి అధికమైన. బక్కింగ్ హాము కర్నాటక మిల్లులలో 100 కి 65 వంతు న వేదిములు హెచ్చింపబడినవి. చూలై మిల్లులలో చాల స్వల్పము. భారతీయ కార్యకుల పని ముఖ్యముగ చెన్నపురియందు లోపించుటలేదని సంఘమువారి యభిప్రాయము. మీదు మిక్కిలి ఇసుట కార్యకులకు గల కష్టములను గమనించినచో చాల ఉత్తమ మనియే తేప్పవలెను. ఇప్పుట కార్యకులు సామాన్యముగ మిశుల కిష్టించువారు, తెలివితగలవారు నమ్మకముగవారు విధేయులు ఇదిర లోజలకంటే సోమవారములం దెక్కువమంది గైరుహాజరయ్యెదరు. కారణము కొంతవరకు శలవు దొరకుట కష్టముగలవలన. 5 నెలలకుగాక ప్రతిమాసమునకు హాజరు బోనకు నొసంగిన హాజరువారి సంఖ్య వృద్ధి గాగలదు.

చెన్నపురియందు కార్యకులకు లోటులేదు.

కార్యకులకు గృహసౌకర్యములను బాగుగ అభివృద్ధి చేసినచో పరియుక్తమై ప్రభుత్వము వృద్ధి గాగలదు. కాని ఈ గృహనిర్మాణ ఏర్పాటులు యజమానుల ఐక్యమనం గొందుటకంటే ప్రభుత్వమువారియందే ఉండవలయునని కార్యకసంఘమువారిభిప్రాయమయినట్లు. సాంకేతికశిక్షణకు సౌకర్యములను గావించిన కార్యకసై పుష్కము వృద్ధిచేయగలదు. వడ్డంగము, పబ్లికేషన్లు, ఇటుక పనియందు వేతనములరేట్లు అధికముగనే యున్నవి. జీవితపరిమాణము అభివృద్ధి నొందకుండుటయే గాక అనేకచోట్ల చాలక్షీణించినది. పనివారలకు ఇప్పటికంటే ఎక్కువభారదగు పనిని గావించుటకుగాని, వారి వేతనముల తగ్గించుటకుగాని యజమానులు గావించవలసిన ప్రయత్నముల కెల్ల నీసంఘమువారు నిరసింతురు.

క్వాడ్రాంగ్యుల రుక్మి కెటు

హిందువులు 9 రన్నులు ఎక్కువచేసి

మహమ్మదీయుల నోడించిరి

పూనా, సెప్టెంబరు 18:—క్వాడ్రాంగ్యుల రుక్మి కెటు పోటీ, హిందువులు 9 రన్నులు ఎక్కువ చేసి మహమ్మదీయులను ఓడించిరి. నేటి సాయంకాలము 4/30 గంటలకు హిందువులకు 111 రన్నులు మహమ్మదీయులకు 102 రన్నులతోను మొదటి విన్నింగ్సు ముగిసినవి- కావరమిత తక్కువగుటచే రెండవ విన్నింగ్సు ఆరే మిలేకపోయెను. సోమవారమునండి హిందువులను ఆయికోపీయులును రెండు విన్నింగ్సులు కడవారిపోటీ యాడెదరు. (ఆ. ప్రె.)

కాల్పంబిపోటీ

ఇదివరలో ఎన్నడును ఇంతమంది ప్రేక్షకులు రాలేదు

పూనా, సెప్టెంబరు 20:—దూరండు కాల్పంబిపోటీ లలో నిన్నజరిగిన బర్తాములైటు ఇన్ఫాంట్రీకిని, మోహన్బాగును ఒకమునకును జరిగిన పోటీకి వచ్చినంతమంది ప్రేక్షకులు ఇది వరలో నెప్పడును రాలేదు. కాల్పము 3 గోలలకై నెను. మోహన్బాగున 1 గోలు చేసిరి. కావున మొదటివారే జయించిరి. రాజప్రతిభ యు, స్వప్న వైఖ్యాభ్యుదయ మునుటకు వచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

నవాబే మోసపుచ్చుట

బొంబాయిపోలీసువారు అరెస్టుచేయుట బొంబాయి, సెప్టెంబరు 20:—నూరతు జిల్లాలోని ఒక చిన్న జమీందారుగ పూర్వముండిన కెల్లానవాబు అబ్దులు రనూలు అబ్దులుఖానుగారు నేడు మోసమున నేకముపై పోలీసు వారిచే అరెస్టుచేయబడిరి. వారిపద్ద నగనా నెము రు. 1125 ల విలువవరకు లాగికొనిరి. పూర్వ మియన నావదవినుండి తొలగించి కుమారున కాజమిందారీ నిచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

కవలెను

యేజంట్లు, వర్తకులు

మిషనుకుట్టుకు, చేతికుట్టుకు, లేనవనలకు, యువయోగించు అనేకరకముల ప్రత్యక్షమైన దారపుబంటులను, చుట్టలను, పిళ్లను, కట్టలను, దారపుబంటులు చుట్టు యంత్రములను, సరసమైన ధరకు అమ్ము యేజంట్లుకు మంచికమిషను యిక్కువనును.

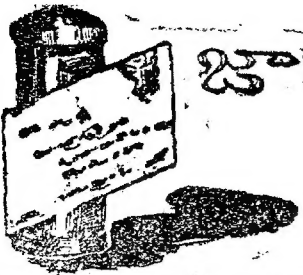
ఆంధ్ర ఇండస్ట్రియల్స్, కాకినాడ.

చెవినంబంధమైన వ్యాధులు

గుమారు నాలుగువరకు సమీపముండి నా రెండుచెవుల నుండి నీరుమాదిరి ప్రవించుచుండెను. కొంచెము కట్టుకుండెను. అయితే మంట ఆధిగమగా నుండుటచే నాచిటి కెన్సెలేతో ఆ భాగములను బలముగా కలియపెట్టి వలసినవ్వెను. అందుచే నా చెవులు ఇంకను హీనస్థితికి వచ్చెను. నాకు సరిగా వివరణకుండెను. తప్పక పూర్తిగా చెవులువచ్చునను ఫీటిచే తిరునల్వేటిల్లా కృష్ణాపురవాసియు ప్రస్తుతము చెన్నపురము మైలాపూరు శివ ఫోమునందు లెన్ పెరారిగూ విధిగానున్న ఆల్బర్ట్ లాడ్జియందు కాపురమున్న స్వామి శ్రీరామ అయ్యంగారివద్ద చికిత్సచేసి కొంటిని. మొట్టి 15 దినములనరకు ఉదయముపూట ఒకమైనము నిర్మమండిరి. త్వరలోనే కొంత గుణము కనపించినది. చెలలో శ్రారుయండిన స్రావము నిలిచి పోయెను. 3 దినములవు నుండి పైకి పూతవేయుచున్నారు. ఇప్పుడు నావ్యాధి పూర్తిగా కుదిరినది. 21-9-22

జి. ఆర్. శివరామకృష్ణలయ్యర్, బి. ఏ. బి. ఎల్. హైకోర్టునకిలు, మైలాపూరు, మద్రాసు.

THE NAME NESTLES together with MALTED MILK is all that is required as an assurance that the QUALITY is the BEST. 15 oz. Bottle Rs. 1-1/2

జాబులు

వచ్చినుగోదావరిజిల్లా శాసనసభల ఎన్నికలటెండర్లకు జిల్లా ప్రజలకు విజ్ఞప్తి

సమగ్రిని పత్రికలలో ప్రచురింపబడే ఏలూరుమునిసి పలు వ్యవహారములపై మునులోచాలి అభ్యర్థములగుట అనాకల ముట్టి పాతములు, ప్రాసినవారి తెలివితేటలను కనమును గ్రహించుటగాక, కాంగ్రెసుకు జన్మితులైన వారికి గల భేదమును ప్రజల దివరకే గమనించుచున్నాము. ఇట్టివాతలకు జవాబునిచ్చుట కంటే ప్రజలు మానము దాల్చియుండుట మంచిది.

(ఏలూరుపురవాసి)

గంజాంజిల్లా పెద్దభూమిడి తాలూకా

యెన్నికలసంఘము

గత 7-9-23 తేదీ పెద్దభూమిడి మాపదా అను గ్రామములో ఎలక్షనబోర్డు స్థాపించబడినది. ఈసంఘమునకు శ్రీ యంత రావి అమ్మోజిరావుపంతులుగారు అధ్యక్షులు. శ్రీయంతులు తూముల కృష్ణయ్యగారి, ఈవరి లింగరాజుగారు కార్యదర్శులు. ఈ సంఘమునకు 25 గురు జీతములేని గౌరవ ప్రచారముగలవీరందరు కాంగ్రెసుపక్షములపై ప్రచారము సేయుటకై పనిగట్టుకొని యున్నారు. వచ్చే 8-10-23 తేదీ లగాయకు నుండి ప్రచారము సేయుటకై బహుళదేవత, గౌరవప్రచారకులకు ఆయురారోగ్యములు కలుగుగాక యని సర్వస్వముని ప్రార్థిస్తు యున్నాను.

తూముల కృష్ణయ్యగారి.

శ్రీ భావోదయసమితి-నరసాపురం

ఈ సమితివారు 11-9-23 సం॥ 11 రం తేదీ శనివారము నాడు మా గ్రామమునందు తులసి హాలులో సైనాటకమును కడు నిపుతంతో ప్రదర్శించి ప్రేక్షకుల నానందాన్ని నోలలాడించిరి. "రంగసింహ" దిరువాంతులగు మ-రా-శ్రీ, పిక్కిరావకృష్ణగారు యాడుతున్నారు. ప్రారంభము పాత్రయును మ-రా-శ్రీ అయ్యగారి బాపిరాజుగారు - ఉదయసేనుడు పాత్రయును గరించి తమసామగ్రికొనైపుణ్యమును గడుజేర్చుతో న్నట్లెంచిరి. కమల కనక సేన తారమున్ను పాత్రధారులగు బాలకుడైన తమతమ విద్య తమ బాపి ప్రేక్షకుల మానసంబుల నార్పింపగలిగిరి. వేదేలు, ప్రతి ఒక పాత్రధారుడును కమలముపాత్రలను జక్కగ బోషించుచు చదు సామర్థ్యములను ప్రకటించిరనుటయం దతిశయోక్తి యందుకేదియంగలదు. శ్రీజ్ఞానప్రకాశం గ్రంథమాలవారు కేవలము భాషాసేవయేగాక నాట్యకళాపాదమునకుగూడ గడంగిరనుట కెంతయో సంతసింపుచు వారిని మహాపూర్వకముగ సభించింపుచున్నాము.

(పురవాసి)

హెచ్చరిక

తిరుత్తణినుండి గాంధీజ్యోతిషములగు శ్రీయుత వి. కేశవశాస్త్రిగారు యిట్లు వ్రాయుచున్నారు. గుడివాడనుండియు, తిరుత్తణి యాంధ్రదేశములనుండియు మా యాలయమునకు వచ్చు నుత్తరములం జనువ సెంతయు చింతకలుగుచున్నది. ఆ రాష్ట్రములందు గాంధీజ్యోతిషముడని నామమునుగొని విప్రులొకడు జనులను మోసపుచ్చి మూడు 400 రూపాయలు వరకును తీసికొని నేను బెజవాడ కేసి వచ్చెదనని తెప్పి కల్గినట్లులను నేర్చుచున్నది. ఇత్యుది వింతయొదలున్నది. ఇట్టిమోసములు జరుగుచో మా యాలయము వారికింతయు బాధ్యత వరని తెలియజేయవలయున్నది. మరియు మావశాదరులం నాంధ్రదేశములకుం దెలియజేయవలసిన ముఖ్యవిషయము నియ్యదీయే. మాయాలయమున నెవ్వరు నాంధ్రదేశమునకు జనినదియులేదు. మిత్తుల కొక్కలకై యొకకళ నాప్రాంతముల కేగవలసినవనినను, తిరుత్తణిపై పత్రికలందు ప్రకటించక రావోము. తిరుత్తణి యెలలగుచ్చి నాంధ్రదేశమునందు కలెర్లకను హెచ్చరిక జేయుచున్నాము.

తిరుచానూరు, రేణిగుంట అన్నదానధర్మ కైంకర్యము

అలిమేలుపుంగాపురము, పద్మవనోదయ వని నామాంతరములు గల తిరుచానూరునందు పత్రికామొట్టి కట్టించి తన్మధ్యమున సహజోత్పన్నులగు శ్రీగురు రాధావేంకటస్వామిలవారి బృందావనము స్థాపించి పూజాదికైంకర్యములు నడుపును. బ్రతిదివ మొకపూట కేత్రవృత్తార్థ మేతెందు ప్రాహ్లాదోత్తములకు నన్నదానము చేయుచు, వివాహాదికళకార్యములందు బాడుగ నిర్ణయములేకుండ సక్రమిచ్చి సలసనకల గౌరవజేయుతననియు, నాన్యాయజమానములో తిరుపతికొండమీద బ్రహ్మాత్మవమును, డిసంబరునెలలో తిరుచానూరునందు మన్మథిధాంతోన్నాహినివధయును జగుగనవృథు మాత్రము రేణిగుంటలో దిరు బ్రాహ్మణులకు నొకపూట రాత్రిగాని పగలుగాని భోజనాది సకలసౌకర్యములు కలుగజేయువలె ననియు, భగవత్ప్రేరణచే బూతకొన్నవాడను. సకలదోషపరిహారమును, జన్మసార్థకమును, మత్స్యవైభవమును, ముక్తి సాధనమును నగు నిట్టి యన్నదానధర్మకార్యము వ్యయప్రయాసంబులకు లోనగుటంబట్టి జేసగు బ్రాహ్మణోపాసన గల పుణ్యోత్సాహు నాయుద్యమమునకు దోడ్పడి తమతమ శక్త్యానుసార మేతేంద్రకార్యమునకు నైనను, భాగ్యరూపమునైనను, మరేవిధమునైనను సాహాయ్యమునర్చి భగవదనుగ్రహమునకు బాతులై జన్మసాఫల్యముం గాంచి నన్ను గృత్యములనిగ జేయ ప్రార్థించువాడ.

ధర్మవరము శ్యామరావు,

రేణిగుంట.

రాజ్ పోలు

కొన్నింటి అభ్యర్థులు

నెప్టెంబరు 16:—తూర్పుగోదావరిజిల్లానుండి మద్రాసు శాసనసభకు అభ్యర్థకుల కాంగ్రెసు వారిచే యేర్పాటుచేయబడిన, శ్రీయంతులు కందుల వీరరావునస్వామి, డిక్కిన వెంకటరత్నంగాడు యాదోజాన అప్పటికి వచ్చివారు. ఎస్సెంట్రి అభ్యర్థి ప్రభాకరంతులుగారుకూడ వచ్చెదనని తెలియుచున్నది. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు యీ ప్రాంతములకు వచ్చుటకు యిదియే మొదటిసారి. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులపక్షమున చాలా పనిచేయువలసియున్నది.

ప్రాథమిక పాఠశాలయలు

రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డునకు చేరువున్న యీతాలూలో ప్రాథమిక పాఠశాల పుష్కలముల జీతములు సకాలములో ముట్టుటలేదు. కొన్ని పాఠశాలలకు జూలై నెలజీతములు యిచ్చుట బహువాదా కాబడుచున్నది. ఉపాధ్యాయులు స్వల్ప వేతనములతో కుటుంబపాదము చేసికొనటకు అశక్తవత్తులగు పాఠశాలయన్నపుడు, జీతములు సకాలములో ముట్టకపోవుటవల్ల వారికష్టములకు మితిలేకపోవుచున్నది. తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు యీ విషయమును సానుభూతితో చూచి, ప్రతి నెలజీతము, పరుచటి నెల మొదటివారములో అందునట్లు జేయు దుడగాక అది కోరుచున్నాము.

గ్రామోద్యోగులు

గ్రామోద్యోగుల పునర్నిర్మాణ ధర్మము యీనెలనుండి అరులులోకి వచ్చునని, జిల్లాకలెక్టరునుండి హుకుం జారీఅయినది. ఇదివరలో జీతములు వచ్చుచేయబడిన గ్రామోద్యోగుల జీతములు తగ్గింపబడునట్లు; కరంమునకు రు 1 చొ॥ న, మునసబుకు 2 రు చొ॥ న, గ్రామసమైక్యకరము 8 అణాలు చొ॥ న తగ్గింపబడును. ఇంతకునుంచి కరంమునకు రు 14 లను, మునసబుకు 18 రులను, గ్రామ సమైక్యకరము 7 1/2 లను, యివ్వబడును. ఈ అసందర్భపు మార్పునకు, ప్రభుత్వము గ్రామోద్యోగులను నిరసనభావముతో చూచుటకు రాకు కారణములు కలవు:—1. గ్రామోద్యోగులలో సహకారము లేకపోవుట 2. ఆత్మగౌరవము చంపుకొనుట.

లాటరీ కేసు

యీతాలూకాలోని జగ్గన్నపేట మొదలగుచోట్ల కొందరు లాటరీ కంపెనీలను యేర్పాటుచేసినారు. యితర జిల్లాల వారుకూడా టిక్కెట్లను కొన్నాడు లాటరీ కంపెనీలకుండు, పోలీసువారు వారినిద శేకునెట్టిరి. లాటరీ కంపెనీ భాగస్వామిలో ప్రతివారికి రు 25 లు జరిమానా విధించబడెనని తెలియుచున్నది. రాజ్ పోలు మాదా లాటరీకంపెనీ కిర్యాణుకూడ పోలీసువారివశం దున్నట్లు తెలియుచున్నది. జర్మనసాన మేమైనది తెలియలేదు. (విశేషి)

రామచంద్రపురం తాలూకా వోటర్లకు విజ్ఞ

వోటరునువశయులా!

సవంబరు 9 తేదీని జరిగి బోయే శాసనసభల వోటర్ల పట్టికలు ప్రభుత్వోద్యోగియులు తయారుచేసి ప్రకటించినారు. అభ్యర్థుల జమాపజములు వోటర్ల సంఖ్యపై నాధారపడి యున్నవి. తూర్పు గోదావరి మండలములోని గౌరవ తాలూకా లన్నిటికంటే రామచంద్రపురం తాలూకా హెచ్చు జనసంఖ్య గలది. ఈతాలూకాలో 1921 సం॥ రజనాభా ప్రకారము 2,56,416 జనులు నివసించుచున్నారు. నూటికి తొంభై మంది వ్యవసాయకులకులచే కొద్దిగనో గొప్పగనో సర్కారు పన్ను చెల్లించుచారే. తాలూకా యంతయు మా గాణి భూములేనుకలచే సర్కారు పన్ను తీసుకొన్న యీతాలూకా ప్రజలు చాల చెల్లించుచున్నారు. ఈకారణమున పెక్కుమంది వోటర్లు యీతాలూకాలో యుండవలయును. పరిరూపాయలు చెల్లించే ప్రతి యీనానందారు ఆరాయితీదారు కొలుదోరు తనవోటు ఆధికారపు హక్కును పొంది తీరవలెను.

ప్రభుత్వ వ్యవహారమును ఆదామును సోసగు గున్న ప్రతివ్యక్తియు ప్రభుత్వవిధానము నిర్ణయించుటకు ప్రతిభును పంపుటకు అధికారము కలిగియుండవలెను. ప్రస్తుతము అట్లు తో యున్న శాసనము ప్రకారము పదిహేనుమంది చెల్లించే ప్రతివ్యక్తియు వోటరుగా పరిగణింపబడుచున్నాడు నెండలక్షల యాభై మారు వేల జనాభాగల తాలూకాలో గత సాళ ప్రభుత్వమువారు తయారుచేసిన వోటర్ల పట్టిక ప్రకారము 18,974 వోటర్లు యున్నారు. ఈపట్టికలు గ్రామకరిగారు తయారు చేయుచున్నారు. తాలూకా తహశీలుదారుగారు ఆమోదించినచో డివిజన్ డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు ప్రకటించుచున్నారు. ప్రజా సామాన్యమునకు రాజకీయ పరిజ్ఞానము చాల తక్కువ. తమ హక్కు బాధ్యతలను గుర్తించుటలేదు.

పాశ్చాత్యదేశములో మైనార్టీ దాటిన ప్రతివ్యక్తియును ప్రభుత్వ పరిపాలనా విధానము నిర్ణయించుటకు తనకు గల వోటు హక్కును అమూల్య ధనముగా పరిగణించి ప్రభుత్వ ప్రాతినిధ్యమునకు తన మనుష్యులను ఎన్నుకొనుటకు పరివర్తయోగకరమును. మనవారల కింకను వోటు విలువ తెలియనందున తమకు వోటు వున్నదో లేదో, వున్న నెలకు ఉపయోగించి వో డేశ జేయునను ఉపసరింపునో వివక్షత పరీలన చేయక దుర్విచేయోగకరచిన దేశానర్థమునకు యెట్లు కారణభూతగునో గుర్తించలేకున్నారు. వోటర్లు యెట్లు తమ వోటు అమూల్యమున తెలిసికొని యుండిన సిరంజిత ప్రభుత్వవిధానము మరి ప్రజాయంత్ర పరిపాలన జనులకు సుగతముయ యుండజిది.

ఇప్పుడు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిన వోటర్ల లిస్టు ప్రకారం 11811 వోటర్లు మాత్రమే యున్నారు. తాలూకాబోర్డు వోటర్ల లిస్టు తయారుయింపకుండుకలె కాత్రు తాలూకాబోర్డు వోటర్ల మదరాసు శాసనసభ వోటర్ల లిస్టు తయారై సదరు లిస్టు ప్రకారం 18880 వోటర్లు 11811 నుండి వోటర్లు మాత్రమే కలగు. నెల దినములలో 2469 వోటర్లు అగ్ని పోయిరి. ఈ లెక్కనూడ చాల వింత గొలుపుచున్నది. నెల దినములలో దాదాపు మూడువేలమందికి వోటరుహక్కుయెట్లు ల తగ్గిపోయినదో ప్రభుత్వమువారు జవాబు చెప్పవలయున్నది. ఇప్పటికైనను రాజకీయ ప్రతిఘటన ప్రభుత్వవదును గావించుచున్న పన్నుగడలను గుర్తించి తాలూకాలోని వోటర్లెల్లను సమావేశము గావించి ప్రభుత్వ విధానము తీర్మానముగ నిరసింపవలసియున్నది. మిగిలిన వోటర్లయినను పరిక్షాసమయ మే తెంచుచున్నదిగాన ప్రజాసేవకునిని నిరంతరము నినున్నులై, తమ ధన, ప్రాణ, మానముల అర్పించుటకు సంసిద్ధముగ నున్న స్వరాజ్య అభ్యర్థులకు తమ వోటు నిచ్చి దేశగౌరవము కాపాడవేడుచున్నాను.

నరసింహదేవర సత్యనారాయణ

కార్యదర్శి.

రామచంద్రపురం తాలూకా కాంగ్రెసుమిటి, ఆలమారు.

శేలంగి వార్తలు

1-9-23: ఈ గ్రామములో శ్రీయంతులు కలిగింది కుబ్బరాబా హనుమంతులగుట నృశిహార్య నడింపల్లి సత్యనారాయణరాజు గారు ప్రోత్సహించుట ఒక హిందీపాఠశాల నెలకొల్పబడినది. ఇప్పుడు 15 గురు విద్యగరచుచున్నారు. ఈపాఠశాల చైవక్యవల్ల దినదినాభివృద్ధి గాంచుగాక యని కోరుచున్నాము. (పుర ప్రేయోభిలాషి)

కాంగ్రెసు ప్రచారము

కాకినాడలో గొప్ప బహిరంగసభ

బులుసు సాంబమూర్తిగారి గంభీర వ్యాసము

జులై 18వ తేదీ చర్యలు, ది. బి. కొ. సూ. నాయుడుగారి చర్యలు తీవ్రముగ ఖండింబడెను

(స్వకీయ విలేఖరి నుండి)

కాకినాడ, సెప్టెంబరు 18:—మదరాసు కాపనసభకు కాకినాడపట్టణసామన్య అభివృద్ధికాంగ్రెసువారిచే కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగా నియమింపబడిన శ్రీయుత బులుసు సాంబమూర్తిగారు అభ్యర్థిగా నియమింపబడిన దరఖాస్తును మదరాసు గవర్నరు మెంటువారు నిరాకరించి యున్నందున వారిస్థానమున నిలువబోయెను. కాంగ్రెసు అభ్యర్థిత్వమున ప్రభోధము చేయుటకు యీ నెల 18-వ తేదీ సాయంత్రము 6 గంటలకు పెద్దబజారులో కాంగ్రెసు ఆఫీసుయొందున గంగకాంగ్రెసు సంఘ యాజమాన్యమున గొప్ప బహిరంగసభ జరుపబడెను. కాకినాడ నగరకాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీయుత యల్లాజోన్ముల కామేశ్వరరావుగారు సభాధ్యక్షత వహించిరి. సభలో అన్ని పార్టీలవారు కులములవారు వర్తకులు మ్యూనిసిపల్ కలెక్టరు, ప్రముఖులైనవారు చాలమంది ఉండిరి. శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తి, చావలి రామసోమయాజులు, ములుకుట్ల అమృతరామయ్య, రాగంపూడి వల్లయ్య, పురం చినవెంకటరామయ్య, ముంజాలూరి రామన్న, చాగంటి కుండయ్య, పోతుల సతీరాజు, పులవర్తి భీమలింగమూర్తి, మండవల్లి రామన్న, కోటమర్తి చినరఘుపతిరావు, కాకిభట్ల నుబ్బయ్యకాశ్యప, లక్ష్మణరాజు గుబ్బారావు, డాక్టరు పైడా వెంకటరమణమూర్తి, డాక్టరు జేదాంతం వెంకటకృష్ణయ్య, మండపాక క్రింగయ్యనాయుడుగార్లు మొదలగు కాంగ్రెసు, కొమ్మిరెడ్డి పార్టీలవారు సభలో గలరు.

శ్రీ లక్ష్మణరాజు గుబ్బారావు (మునిసిపల్ ఐస్ చైర్మను), నేట్రకంటి క్రినివాసకోనేట్రావు (మునిసిపల్ సభ్యుడు), మొలకంటి తిరుమరావు, దేశబాంధవి దువ్వూరి నుబ్బయ్య, బులుసు సాంబమూర్తిగార్లు గంభీర వ్యాసములు గావించిరి. ఇందు కిన్ వారి యువవ్యాసమైనవిదవ సభలో నిద్దరుమగ్గురు లేచి అసంబద్ధముగా లేనిపోని కేకలు వైమరు, సభయొక్క శిక్షణకు లోబడకుండ సభాధ్యక్షమునకు అల్లరి గావించిరి. మీరు వేయ ప్రశ్నలకును మీరు ఆమరు సంవేసములకును సమాధానములు చెప్పటకు సిద్ధముగా నున్నామనియు, మీరు ప్రశ్నలకును మాట్లాడదలచినచో మీరు సమయము అవకాశము కలుగలేదెడమనియు, కోర్టుమీదనిలబడి ఏవో మీయిష్టమువచ్చినట్లు మాట్లాడుటకంటే సభలో ముందునకువచ్చి కూర్చుండవలసినదనియు, అధ్యక్షుని ఆజ్ఞతో ఉపన్యాసమున స్థానమున నిలువబడి మీరు చెప్పదలచిన సంగతులను చెప్పవలసిన దనియు, సభాశిక్షణకు ప్రతివారును లోబడి సంవేసము లున్నయెడల వానిని నిశ్చయిచేసికొనుట ధ్యమనియు, మార్యనారాయణమూర్తినాయుడుగారి చేతుల నుంచి ఏమైన తప్పుకు అబద్ధములు చెప్పియున్నయెడల అవి అసత్యములని ఘంటాపథముగ వారే వచ్చి చెప్పటకు అవకాశ మిచ్చుసభ యనియు, అట్టిజేమయిన తప్పులని న్యాయబద్ధముగ జూపింపగగ్గినయెడల బహుకొనుటకు సంసిద్ధులమనియు, ఈమోక్షుగ డాక్టరు కృష్ణయ్యగారు, మండపాక క్రింగయ్యనాయుడుగారు భీమలింగమూర్తిగారు ఇంకను నితరసభ్యులను సభాధ్యక్షులనుగట్టిగా బోధించిరి. కాని ఆ "తెలగా"పత్రిక విలేఖరులను నల్ల చెరువు (రాజమండ్రి తాలూకా) కాపురములను అని చెప్పబడిన శ్రీ బంటెడ్డు రెడ్డినాయుడుగారును, కేకలుచేయుచున్న యితరులను సభలోనికి వచ్చి కూర్చుండక ఆవల నుండిపోయిరి.

సుబ్బయ్యగారు

ఈకలవరమునందు దేశబాంధవి దువ్వూరి నుబ్బయ్యగారు లేచి భగవన్నామస్మరణము గావించి ధర్మోపచేతమునచేసి కాంగ్రెసునెడల పౌరులు చూపించవలసిన ధర్మప్రవృత్తియును గౌరవాభిమానములను కాంగ్రెసును బలపరచవలసినవిధివృత్తులను వివరించి ఉపన్యసించిరి.

సాంబమూర్తిగారి ఉపన్యాసము

శ్రీయుత బులుసు సాంబమూర్తిగారు పిమ్మటలేచి తుది యుపన్యాసమును స్వప్రముగా కాంగ్రెసుయొక్క విధిని బాధ్యతను తెలియజేయు అందరి హృదయముల గెరగించునట్లు సమన్వయముగా మహాోపన్యాసమును గావించిరి. ఆయుపన్యాసమును నిచట క్లుప్తపరచితిని.

మొకటరత్నంగాను చేసినవని

ఈసభయందలి పరిస్థితుల జూచిన ఆశ్చర్యమునుచూచి. ఇంతవరకును నన్ను గురించి మాట్లాడుచుండుటచేత నేను మాట్లాడక ఊరకయంటిని నల్ల చెరువు కాపురములు, తెలగాపత్రికా కలెక్టరుమెంటు, బంటెడ్డు రెడ్డినాయుడుగారు అని చెప్పుచున్నారు. ఆయన మీ లెక్కన వెంకటరత్నంగా లేమిచేసినారని అడిగినప్పుడు నేను ప్రత్యుత్తరము ఒక్కమాటలో చెప్పెదను. మదరాసు కాపనసభలో యీ మాడుసంవత్సరములలోను ప్రజల తరఫున ప్రభుత్వమునకు వ్యతిరేకముగ నిలబడి తమవోటును యిచ్చియున్నారు. గవర్నరు మెంటు రిపోర్టులు చూచుకొన్నయెడల తమకే కన్పించును. యికముందు కరపత్రములయాలమున గూడ అందరకును తెలియబడును. ప్రజలు అధిక సంఖ్యాకముగా వోట్లెచ్చి ఆయనయందు నమ్మకముంచి కాపనసభ్యునిగా పంపించినందులకు ఆయన ప్రజలతరఫున వోటు చేసినారు.

ఏదీమంచి నును గర్వపడవలసిన దనగా, కాపనసభలో ప్రవేశించిన మొట్టమొదటి పర్యాయముననే, మాతృభాషయందు తెలుగున ఉపన్యాసమును గావించిరి. ఆయనకు ఇంగ్లీషు రాకనుకాదు. ఆయనయొను మెట్రిక్యులేషనుదాక చదువుకొన్నారు. ఇంగ్లీషు చదువగలరు. అక్షయ చేసికొనగలరు. ఆయనప్పటికిని తల్లిభాషయందు యెడే అభిమానమువోక్షన, స్వరాజ్యము వచ్చినపుడు యావత్తుకార్యమును దేశభాషలలో జరుగవలెనని చెప్పుచున్నాము గనుక,—అనేక ఆంధ్రులను కాన్పిలుచు సభ్యులుగా పంపినప్పటికిని వారిందరును ఇంగ్లీషుననే మాట్లాడినను— వెంకటరత్నంగాను సామాన్యప్రజలకు తెలియవలె నను నుద్దేశముతో తెలుగున సువన్యసించిరి. నేను కాన్పిలు వెళ్లితే తెలుగుననే ఉపన్యసించువా అని సరసింహరాజుగారు (మదరాసు కాపనసభ్యుడు) నన్ను అడిగినప్పుడు, నేను తెలుగుననే మాట్లాడుచుననియు, ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకముగ తెలుగు హక్కులందు రిపోర్టును ఇంగ్లీషుతర్జుమను బ్రాకాన్సేటరుకు మీ సందరిని పెట్టుకొనేట్లు జేయుచుననియు సమాధానము చెప్పిరి. సాంబమూర్తిగారు కాన్పిలులో వెళ్లితే ఏదో గందరగోళము చేస్తారని భయమున్నదని ఎవరో వక్రలు యిప్పుడు చెప్పినారే యిదొకటి జరుగును. కాన్పిలునందలి ఉపన్యాసములు అంతప్రాసీడింగునూడ ఇంగ్లీషు రిపోర్టులు అచ్చుబతుకూ ఉంటే ఇంగ్లీషురాని యీ అధిక సంఖ్యాకమైనప్రజల కేమి బోధబడును? నూర్యనారాయణమూర్తినాయుడుగారు కాన్పిలులో ఫలానిమోక్షరుగా చేసినారు అని యిప్పుడే లక్ష్మణరాజు గుబ్బారావుగారికిగడ కొన్నిచెప్పినారే—ఈమోక్షరుగా ఎంకమండికిని ప్రతివారిని గురించియు ఇంగ్లీషు రిపోర్టులలో నున్నది ఆయన చెప్పగలరు? కాబట్టి అందరకు తెలియవలెనంటే తెలుగున ఉపన్యాసములు కావలెను. తెలుగు రిపోర్టులు అచ్చుకావలెను. అప్పుడందరికి సంగతులేమో తెలియగలవు. అందుచేత ప్రజలందరకు తెలియడము నిమిత్తము వెంకటరత్నంగాను నిగ్గుయముగా తెలుగుననే ఉపన్యసించి మార్గదర్శకు లైనారు.

కొమ్మిరెడ్డి మార్యనారాయణమూర్తినాయుడుగారు తనతరులు కాన్పిలునందు చేసిన పనులను— వారు ప్రజలకు ప్రతికూలముగ గవర్నరు మెంటుకు లోడై పనిచేసినారని చెప్పినంతమాత్రముననే యీవిధముగా అల్లరిచేస్తూన్నట్లయితే, అది మీ మార్యనారాయణమూర్తినాయుడుగారికే విమోక్షము కల్గుతుందని నమ్ముండి. ఈఅల్లరిఅంత ఆయనకే ప్రతికూలముగా పరిణమిస్తుందని యోచించండి. ఈసభ యేర్పాటుచేసేవారి కేమియులేదు. కాబట్టి కాంతియుతముగా సభను జరిగింపుకొనవలసిన బాధ్యత అందరకును గలను. సభలో భారాళముగా అన్ని సంగతులు చెప్పుకొనవచ్చును ఖండములు గావించవచ్చును. అల్లరిచేసినందు నల్ల మార్యనారాయణమూర్తిగారికి మీరు అపకారము చేయుటయేగాని ఉపకారము చేయుటకాదు. ఆయన స్నేహితు లిక్కడనున్నారు వారితో యీసంగతులు జెప్పవలసినదే. ఆయన అనుచరులు ఇట్టి పనులకు దిగకూడవని చెప్పవలసినదే. ఈవిధమైన అల్లరులనల్ల సభలు అగిపోతనని ఎప్పుడును అనుకొనకండి. ఆరోజులు వెళ్లిపోయినవి. బయటకువచ్చి భారాళముగా సంగతు లన్నిటిని ప్రజలకు చెప్పి వోటు అడుగవలసినరోజులు గాని

రహస్యముగా కాన్పిలునందలి వోటు సంపాదించుకోజాలవోయినవి. ప్రజారాజ్యముని యీసంస్కరణసభలు భుజివగని చెప్పుకంటూన్నప్పుడు బహిరంగపు మాధ్యముల వోటులేను. ఆయన ప్రజల వోటు నడిగినవాడు ప్రజలకు సత్యముచెప్పి ప్రబోధము చేయువలెను.

ప్రజాశక్తి అభివృద్ధిజేయవలసినది

ఎవరినికాంగ్రెసువారు అభ్యర్థిగా పెట్టినప్పటికి ఆయన అభ్యర్థిత్వమును మీరు బలపరచవలె నని నా పూర్వపు ఉపన్యాసముల చెప్పియున్నాను. నేను నిలబడుటకు వీలులేకుండ పరిష్కార యిష్టపాత్రులను గురించి నాకేమియు (ప్రవృత్తిలేనని మీకే తెలియును. ఇన్వెస్ట్మెంట్లకు నాకు చాల సంతోషము. ఎందుచేతనంటే, దేశమనందు లోగి ప్రజాప్రబోధము విరివిగాజేయుట కిప్పుడు బాగా అవకాశము చిక్కినది. ఏమనగా, ఇప్పుడీ పోరాటయంతయు ప్రభుత్వముతో ప్రభాస్వాతంత్ర్యపు హక్కులను, స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకు, ఈభర్తవ్యవసాయకార్యమును పోగొట్టుటకు ఎంతయేని కష్టపర్యవలసియున్నది. ప్రజాశక్తి అభివృద్ధిజేసి యేకపంతుముగా ప్రభుత్వమును కనుగొని పనిచేసి ఆంద్రంకాశికారమును పోగొట్టి ప్రజారాజ్యమును స్థాపింపవలసియున్నది.

ఈయొక్కపట్టణములోను యీజిల్లాలోను యిట్టిపోరాటమును చేయుచున్నామని అనుకొనకండి. ఒక్క మార్యనారాయణమూర్తినాయుడుగారిమీదనే అభ్యర్థి పెట్టుకున్నామని, వెంకటరత్నంగానికే యీ గందరగోళముకా అని, యిట్టి అలోచనలో ఉండకండి. ఇది దేశమంతట అన్ని రాష్ట్రములలోను కాంగ్రెసు జరిపించుచున్న వ్యవహారము. ఈ రంగయ్యనాయుడుగారిని గాని, అమృతరామయ్యగారిని గాని, పైడా వెంకటవలపతిగారిని గాని, రామసోమయాజులుగారిని గాని మరెవరైనా కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగా పెట్టినప్పుడు ఆయనయందు బలము తక్కువగా ఎక్కువగా యంతకాను. కాంగ్రెసుయొక్క బలము ఆనేకుమారుచలపర్యంతము బలపడితే ప్రభుత్వము నెదుర్కొని ప్రజల హక్కులను ప్రభుత్వమునుండి లాగుకొనగలరు. ఈబలము నభివృద్ధిజేయు ధమస్యను ప్రతివారును ప్రశ్నింపుకొనవలసియున్నది. ఆసంఘము, కాంగ్రెసుపక్షమున ఎవరిని అభ్యర్థిగా పెట్టినను ఆయనవద్దనుండి ప్రమాణపత్రమును పుచ్చుకొని అటుపిమ్మట నిర్ణయింతుము. నేనుకూడ అట్టిప్రమాణపత్రమును (వాసి సంతకము చేసియిచ్చినవాడనే. ప్రజాక్షేమమునకై పనిచేయుచున్న కాంగ్రెసు ఏదీచెప్పితే ఆప్రకారముగా తాము కాపనసభలలో నడుమకొందుమని ఆప్రమాణములో నున్నది. కాంగ్రెసువారు కాపనసభలను విడిచివేయవలసినదని కాంగ్రెసు జాపించినయెడల వారు బయటకు రావలసినదే. మరెయొకరికిగా నడువవలసినదంటే ఆప్రకారము చేయవలసినదే. అదిశిక్షణ. మార్చి 21-వ తేదీని స్వరాజ్య సభ్యులు కాపనసభలనుండి తిరుస్థానములకు వదిలి నిర్ణయముచేయుట అట్టిశిక్షణను ప్రపంచమునకు చాటుచున్నది. ఇంగ్లండులోని ప్రజలు, ఇండియామంత్రి యగు బర్మోక్ హౌస్ ప్రభుత్వ యిట్టిశిక్షణ గగ్గనపార్టీ ఇండియాదేశములో యిన్నాళ్లకు బయలుదేరినదని శంతోషించుచున్నారు(?) ఈరోజున వానగల్లు రాజుగారు వచ్చి కాంగ్రెసులోచేరి కాంగ్రెసు ప్రమాణమును తీసికొనివచ్చెట్లు ట్లయితే కాంగ్రెసువారు ఆయనను స్వీకరింతురు.

మార్య వెంకటరెడ్డినాయుడుగారుకూడ (ఆయన నాకు మిత్రుడే) తమకు మంత్రివర్గము తిరగ లభించినప్పుడు జులై 15-వ తేదీన మంత్రియైన తేవో జరుగుచున్నది. చాలి కాంగ్రెసులో కేటబుటు ఒప్పుకు సిద్ధపై యున్నాను. అదీకామండ, హంబాయిలో నేవనలిట్లు కాన్పిలను జరిగినప్పుడుకూడ ఆయన అక్కడకు వెళ్లి రెహ్మానిచ్చి కోఆపరేషన్లో జేర జూచినాన్వయ ఆరెహ్మానిచ్చి కోఆపరేటరు అంటును కూడ ఆయన కాంగ్రెసులో క్రియసంతకము జేరి సభ్యుడు కావలసియున్నది. ఈయన యిట్టి ప్రయత్నాలలోనున్నారని తిరుగ జులై 15-వ తేదీన సమాధానము చెప్పి తిరుగ పార్టీలోనికి లాక్కొన్నారు. ఆరెడ్డి నాయుడుగారు యీనాడువచ్చి కాంగ్రెసులో కేరినను సరే కాంగ్రెసువారు అంగీకరింతురు.

నేను స్వయముగా కొమ్మిరెడ్డి మార్యనారాయణమూర్తినాయుడుగారితో కాంగ్రెసులో చేరవలసిన దని కాంగ్రెసు పార్టీలో చేరి కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగా నుండవలసినదని కోరియుంటిని. ఆయన అనేక సంగతులు చెప్పి కాంగ్రెసులో చేరుచున్నాను. కాబట్టి మాకు వ్యక్తులను గురించి ఆలోచిస్తామని మీరెప్పుడును అనుకొనవద్దు. మార్యనారాయణమూర్తిగారిమీద నాకేమి ఆగ్రహము లేదు. మనలక్ష్య మెప్పుడు ఒక్కపట్టుబాటు గల సంగము. ఆసంఘమును బలపరచుట మీకందరకు ఆయన

సంగు కంపెనీ.

స్నేహితులు కావని మీరు తలంపకండి. ఇది రాజకీయ వ్యవహారము. రాజకీయసంగతులలో ఆసక్తి ఉన్నది. అన్న, తల్లి యీ బంధువులు స్నేహములు ఏమి ఉండవు. ఆయన ప్రజల కష్టములను కాన్పించుట వ్యతిరేకముగా వోటు యిచ్చినారు. జస్టిస్ పార్టీకి - ప్రభుత్వముయొక్క బలము సభివృద్ధి చేయుచున్న జస్టిస్ పార్టీకి - అండగా నున్నాడు. ఇవిగలమైన యింకొక కారణమువల్ల ప్రజలు సూర్యనారాయణమూర్తి నాయుడు గారికి వోటు నివ్వవలసి చెప్పుచున్నాము. అందుకు మరేమీ అనుకోవలసినది లేదు. ప్రజలకు స్పష్టముగ చెప్పి బోధించవలసి నది కాంగ్రెసుయొక్క విధి. ఈ బోధనల మీరు విని మీ యిష్టము నిచ్చుకొని ఎవరికో వోటు యివ్వండి. లక్కరాజు నువ్వూ రావుగారు మునిసిపల్ కౌన్సిల్-మెంబర్స్ కావచ్చును. సూర్యనారాయణమూర్తి నాయుడుగారితో స్నేహ ముండవచ్చును. కాని ఆయన కాంగ్రెస్ పార్టీలో నుండుటచేత సూర్యనారాయణమూర్తి నాయుడుగారు చేసిన ఆకార్యకరణములు గాని లేక మరి యితర సంగతులుగాని ప్రజలకు ధారాళముగా చెప్పవలసిన విధి ఆయనపై నున్నది. ఎవరు విచ్చి అడిగినను ఉన్న సత్యము స్పష్టపరచక రిప్పణ. వోటు అనునది పక్షిత్రి నది. దాని నెట్లు వినియోగపరచవలసినిదియు ప్రజోక్తము చేయుట కాంగ్రెసు విధి.

కాబట్టి యీ రిపోర్టు సభలలో యిట్టి అల్లడలను చేయకండి. బంధువుల వల్లను స్నేహములవల్లను వెనుకటి వలె వోట్లు నిస్తమని తపించకండి. ఇంతకు పైద అల్లడ రాళ్లు దున్నడము మాడ మద్రాసు కాంగ్రెసు బహిరంగ సభలలో జరిగినవి. అందువల్ల ఏమియు ప్రయోజనము లేదు. ఒక్కరాయ రుద్దిన 10 వోట్లు సూర్యనారాయణమూర్తి గారికి తగ్గించినవారగుదురు. చివరకు ఆయనకు ఎలెక్షన్ నున్న చేసిన వారగుదురు. మొన్నను, నామిత్రుని ఒక మ్యూనిసిపల్ సభ్యుని తిట్టినారని చెప్పినారు. ఇందువల్ల ప్రయోజన మేమియులేదు. (అదేదో చెప్పవలసినది ఒకరు అనుగగా ఆ తిట్లు విన్నవారే రాబోవు సభలలో చెప్పుచునని సాంబమూర్తి గారు సమాధాన మిచ్చిరి.)

నాకు పరిష్కార యివ్వకపోవుటకై ఆశ్చర్యములో నిడి కారు. నిత్యకృత్యములలో ప్రజలహక్కు నివ్వకుండుటలో ఆసక్తిగాని నిత్యము చేయుచున్న యీ ప్రభుత్వము యీ యొక్క స్వల్పపని చేస్తే ఆశ్చర్యము కాదు. మన్న స్నేహితుల కాశ్చర్య మేమనగా యితర రాష్ట్రములలో అందరకు పర్యవస్తు యిస్తువుంటే యీమద్రాసు ప్రభుత్వము ఒక పార్టీతో యొకమై చేసినదని.

తనవారతప్పుబాసమునకు కాంగ్రెసు అభ్యర్థిని నిల జెట్టుట అనగా యొక్కడ వారి కెవరికిని స్వాతంత్ర్యము లేదు. ఈనగర కాంగ్రెసు సంఘము ఎవరినైన ఎన్నుకొనవలసినదని కిఫాయత్ చేస్తే చేయుచున్న గాని అంద్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారి కెలెక్షన్ బోర్డువారు ఒక అభ్యర్థిని నిర్ణయించి దానిని ఆకూర్చించవలసినది అభిలషాకర కాంగ్రెసు సంఘ మువారికి తెలిపవలసి యున్నది. ఆ. భా. కాం. సంఘమువారు ఆమోదించినప్పుడు ఆ అభ్యర్థి తామందిరు తమ వోట్లను యిచ్చి కాంగ్రెసు సేవ చేయవలసినది. మీవోటు నిచ్చుట కాంగ్రెసున కని భావించవలెను.

మిన్నుల అగ్రతంతుడు స్వల్పముగా ప్రజోక్తము చేసి సభకు 8-20 గంటలకు ముగించెను.

ఇతర ఉపన్యాసకులు జస్టిస్ నాయకుల చర్యలను సూర్యనారాయణమూర్తి నాయుడుగారి ఆకార్యకరణములను చెప్పి తీవ్రముగా ఖండించెరి.

వీర్యబండ్ ధాతుపుష్టికి 2034

గంటలలో యెంత నీరైన వీర్యమునైన ప్రజమునలె గట్టి పటచి ముసలివారికి బలహీనులకుగూడ సంసారముఖ మిచ్చినది. మూత్రములోను కలలోను ఇంద్రియనష్టమును మున్ను తీక్షణంబులు వును. నూతనశక్తి పటత్యమిచ్చును. 3-0-0. చిన్నబుడ్డి 1-8-0.

అమృతరత్నాకరం 45 బందరుపిధి మద్రాసు

ప్రధాన గీతావళి

ఉపనిషత్తులు, భగవద్గీతలు మున్నగువాటినుంచి గాంధీ మహాత్మునిచే 'కేంద్రీకరించబడిన వాటిని తాత్పర్యసహితముగ ఆంధ్రీకరింపబడియున్నవి. వెల 0-5-0 లు తపాలాబిళ్లలను పంపిన పంపబడును. 4 బుక్కులకుతక్కువగా వి.పి. చేయబడవు. ధబుక్కు-డిపో-నిడదవోలు.

మీ కు తెలియునా?

మామూలుగా వాడబడుచున్న నెయ్యి చాలాక్రియము, గాన కొందరుమాత్రమే దానిని వాడుచున్నారని మీకు తెలియునా?

ఎందుచేత ననగా దానియొక్క ధర చాల ఎక్కువ, మరియు దానివలన గలుగు పుష్టి లభింపవును. గాన మామూలు నెయ్యిని వాడుటవలన మీకు ఖర్చు ఎక్కువ, ఆరోగ్యము తక్కువ.

మామూలు నెయ్యికంటె కొకొజెమ్ (Cocogem) వంటకు చాల మేలైనదో మిక్కిలి సరసము; అహారమునకు మంచి రుచిని, ఎక్కువ పుష్టిని గలిగించు నని మీకు తెలియునా?

వంటచనులకు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనదనియు, 100-కి 100 పూర్తిగా శాఖములతో శయా రుచేయబడిన దని పూచీ నియ్యబడును. అందుచేతనే మీరు కొకొజెమ్తో (Cocogem) వంటచేయవలెను.

నేటినుండియేకొకొజెమ్తోవంటచేయుదు

ప్ర. నెం. 2852

శాసనసభాభ్యర్థులు

వోట్లను పొందుట కెవ రర్హులు?

ప్రశ్నతము మద్రాసు కాసనసభ కభ్యర్థులుగా నిలిచిన వారు రెండుపక్షములవారు. ఒకటి ప్రభుత్వపక్షమున పని చేయువారు మిత్రవాదులు. రెండో ప్రజాపక్షమున పనిచేయు వారు కాంగ్రెసువాదులు. ఈ యిద్దరు పక్షములవారు, రానున్న మద్రాసు కాసనసభాభ్యర్థుల కెన్నికలకు ఎచ్చట మాచినను, ప్రతిగ్రామమున ప్రచారము సల్పుచు, వందల కొలది ధనమును వ్యయపరచి, అభ్యర్థిత్వమున జయ మెంచుటకు, శ్రమపడుచున్న మహా నీయుల ఆకరంగిక వుద్దేశము లేమియో తెలియవుగాని జస్టిసుపక్షమువారిమీయో ప్రజలకు సౌఖ్యమును లాభమును కలుగు కార్యములను చేయుట మని చెప్పుచు, స్వరాజ్యపక్షమువారిని దూషించుచు వారికి వోట్ల నిచ్చెద మని వాగ్దత్తులు చేయు మని బలవంతముచేయుచున్నారను సంగతి తెల్పుట చాల ఆశ్చర్యకరముగా నున్నది. కాని మీరు నిజముగా ప్రజలకు లాభము కలుగ జేయవలయునను తలంపే కరీయన్నట్లుగ లే వీరిటుల వాగ్దత్తులు చేయించు కొని యేమి ? యమ పొందగలరు?

గాంధీమహాత్ముని యిది పాఠము ప్రకారము వారివారి ఉద్దేశ్యమును మాని ప్రజాపక్షమున పనిచేయుచు అభ్యర్థులుగా నిలబడినవారు మనకు సహాయముచేయుచురా, లేక స్వరాజ్యము నిమిత్తం వోట్లను పొంది జయముగాంచగల పూర్వపురుషులు ననకు సహాయమును చేయుదురా యను సలహాను మన మాహింపజలయును. ఎప్పటికైన స్వరాజ్యమును కొరక ప్రజలసౌఖ్యమే ఏమిసౌఖ్యమి తలచి, వారి యాస్తియంతయు త్యాగముచేసి కేరళ లదిరూప్యమును సంపాదించ కత్తికల స్త్రీవర్జితలను మాని శ్రీకృష్ణజన్మస్థానములయందు కష్టములకు లోనై యిప్పుడు అభ్యర్థులుగా నిలిచి ప్రచారముచేయుచున్న స్వరాజ్యపక్షమువారే మనకు సహాయముచేయుదురు. కాని స్వరాజ్యముకొరకును కరుదును, ఉన్నతోద్ద్యోగములు సంపాదించవలసినను యేలాను గలవారు మన కేమి సహాయము చేయుగలరు? ముఖ్యముగా మన కృష్ణాజిల్లాలో ప్రచారము చేయుచున్న ప్రభుత్వపక్షమువారు ప్రతిగ్రామమునందును స్వరాజ్యపక్షమువారికి వోట్ల నియ్యవద్దనియు మనకృష్ణాజిల్లాలో కాంగ్రెసుపక్షమున అభ్యర్థిగా నిలిచిన అయ్యదేవర కాశ్యేపర రావుగారికి వోటు నిత్య కష్టయు చెప్పుచున్నాడు. కాశ్యేపరరావుగారు మనకు చేసిన ద్రోహము లేమియు లేవు గాని వారి నటుల కలహుకట్టుగా చేయుచున్న వారి దురుద్దేశములే వారికి అపజయమును గలిగించును. కాశ్యేపర రావు గారి త్యాగము, నిరంతర దేశసేవాదీక్ష, శాంతము వారికి జయమును గలిగించును.

ప్రజాపక్షమున పనిచేయుచున్న కాంగ్రెసుపక్షము వారే మన కెప్పటికైనను స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించ గలరు. ప్రజలపక్షమున వారు పని చేయుచున్నారు. కనుక యీ పక్షమువారే వోట్లను పొందుట కర్హులు. కృష్ణాజిల్లా వోట్లరుల దేశసేవా ధురంధరులై గుణాగుణభరితలవారు లై వోట్ల నిచ్చుట

లో సహాయముచేసిన, కాంగ్రెసుపక్షమువారు జయమును పొందుదు రనుటలో కేమియు సందేహము లేదు.

కృష్ణాజిల్లా వోట్లరుమహాశయలారా! మనము సౌఖ్యమును లాభమును పొందవలెనన్న జస్టిసు పక్షమువారిమాట లసత్యము లని నమ్మి మనక్షేమమును ప్రజాక్షేమమును గమనించి యెవరు మంచి దీక్షతోను ధైర్యముతోను ప్రజాపక్షమున పనిచేయుచున్నారో వారికే మీ వోట్ల నిచ్చి, కాంగ్రెసుపక్షమునకు దిగ్విజయమును గలిగింపుడు. మరియు సామ్రాజ్యకాసనసభ కభ్యర్థులయిన టంగటూరు ప్రకాశం పంతులుగారి జీవితచరిత్ర వింతయు సాబాలగోపాల మెదంబు దురు. ప్రజాపక్షమున అయిదారు సంవత్సరములనుండి స్వతర త్రముకొరకు ప్రభుత్వపక్షముతో సింహమునలె పోరాడుచున్న యీ మహాపురుషుని చరిత్రయు మన కంపరకు తెలిసినదియే. కనుక మనము బంధుత్వమును స్నేహమును సంఘాభిమానమును మరచి యస్పంది వోటును మద్రాసు కాసనసభయెన్నికల వోట్లను వినియోగించిన గాని మనము స్వతంత్ర పరిపాలనా విధానమును బడయజాలము.

వెల్లటప్రగడ. చలసాని వీరరాఘవయ్య.

కృష్ణాజిల్లా ఎన్నికల గడచిదలు

(ఒక విలేఖరి)

జస్టిసు అభ్యర్థులు
కృష్ణాజిల్లాలో ఎన్నికల గడచిదలు బహుజాన్తిగా నున్నవి. ఇద్దరు జమీందార్లు అనగా మిర్జాపురం రంగపురం జమీందార్లు జస్టిసుపక్షమున నిలిచినారు. మొదట ఒకరి కొకరు వ్యతిరేకముగా నున్నటుల నటించినారు గాని ఇద్దరి కిని వ్యతిరేక భావముపోయి లాలాచీగానే పనిచేయుచున్నారు. ఇద్దరును కాంగ్రెసుకు వోట్ల నియ్యవచ్చని చెప్పుచున్నారు. రామారాయగారికిష్టం మని చెప్పుకొనుచున్నారు. జస్టిసుపక్షము న్యాయపక్ష మనియు ప్రభుత్వమువారితో సహకారముచేయవలె ననియు చెప్పుచున్నారు. జజ్జూరులో 20 గిన జస్టిసుపార్టీవారి మీటింగులో గానాల రామమూర్తిగారు మొదలగువారు వీ రిద్దరికి చెరియొకవోటు నియ్యవలసినదని కోరి నారు. కంకిపాడులో జరిగిన మరొక మీటింగులో శీలం జగన్నాధరావుగారు వీ రిద్దరికి చెరి యొకవోటు నిమ్మని చెప్పి నారు. వీ రిద్దరికి జయముగోరుచు సమదర్శిని వ్రాయుచున్నది. కేవలము గోపాలకృష్ణయ్యగారితో తాను కలిసినానని చెప్పిన చో గోపాలకృష్ణయ్యగారికి వ్యతిరేకం లభ పర్వతనేని మల్ల య్యగారిసహాయము తనకు పోవు నని మిర్జాపురం రాజాగారికి భయము. మిర్జాపురం రాజాగారితో కలిసికట్టుగా ఇప్పుడే ప్రకటిస్తే కమ్మ సంఘముయొక్క సానుభూతి తనకు పోవు నని గోపాలకృష్ణయ్యగారికి భయము. ఇందువల్ల ఇంకా తెర చాటున్నది. అంతేగాని ఇద్దరు ఒకటే. ఇద్దరు జమీందార్లు. ఇద్దరికి అడవు లున్నవి. వాటిలోనికి రయితుల పశువులను రానియ్యరు. ఇద్దరు ప్రభుత్వపక్షపాటులు. ఇద్దరికి ప్రభుత్వద్యో